

Onpartijdige instelling voor de **Controle** van **Bouwproducten**

Activiteitenverslag 2012

De voorzitter aan het woord	6
Voorwoord van de CEO	7

■ ORGANISATIE

Algemene Vergadering	8
Raad van Bestuur	9
Organogram	10

■ INTERNE DIENSTEN

IDPB	12
Informatica	13
COPRO extranet	14
Balans	16
Administratie en personeelsdienst	18

■ KWALITEITSBORGING

Kwaliteit en notificatie	19
Beheer onderaanneming	21

■ WERFGERICHTE CONTROLES..... 22

■ PARTIJKEURINGEN

.....	25
-------	----

■ PROMOTIE..... 27

1 BETONSECTOR

Geprefabriceerde betonproducten	33
Stortbeton	35
Gebakken straatstenen	37

2 ASFALTSECTOR

Asfalt	41
Asfaltgranulaten	48
Gietasfalt	50
Bitumineuze mengsels	54
Oppervlaktebehandelingen	56

Bitumineuze bindmiddelen	59
Bitumen voor wegenbouw	60
PmB - Polymeergemodificeerd bitumen	61
Bitumenemulsies en vloeibitumen	62
Cellulosevezels	63
Voegvullingsproducten	64

3 GRANULATENSECTOR

Gerecycleerde granulaten: puingranulaten	67
Natuurgranulaten en kunstmatige granulaten	71
Waterbouwstenen (breukstenen)	76
Steenlag NL BSB	78
Behandelde grond	79
Vulstoffen voor asfalt	81
Fysico-chemisch behandelde granulaten	83
Hydraulisch gebonden mengsels	85

4 METAALSECTOR

Gietijzeren buizen en toebehoren	91
Wegenonderdelen in gietijzer	93
Schanskorven	97
Wapeningsnetten van metaal	98
Vangrails	99

5 SECTOR KUNSTSTOFFEN

Afdichtingsringen	105
Geotextiel	107
Geogrids	109
Gras-kunststofplaten	111

6 SECTOR DIVERSEN

Wegmarkeringen	115
Natuursteen	118
Afvoer en berging van hemelwater	119

Introductie

De voorzitter aan het woord

Op 23 december 1982 werd de vzw COPRO opgericht door enerzijds de Belgische Staat, het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, en anderzijds het Nationaal Verbond der Wegenbouwers.

COPRO had als doel het organiseren, het coördineren, het harmoniseren en het bevorderen van de kwaliteit van de bouwproducten.

COPRO bestaat dus 30 jaar, en dit feit zullen we niet onopgemerkt laten voorbijgaan!

Uit de bovenvermelde opsomming van de stichters van COPRO kunnen we afleiden dat het in feite ging om een publiek-private samenwerking “avant la lettre”.

Deze samenwerking had duidelijke voordelen voor beide partijen.

Door het invoeren van een “kwaliteitsmerk” voor bouwproducten worden de bouwheren ontlast van heel wat arbeidsintensieve en dure controles op de werf.

Voor de aannemers, leveranciers en producenten wordt het risico van niet-conforme producten en concurrentievervalsing op basis van “minderwaardige” producten beheerst.

Gedurende drie decennia is COPRO dus een vaste waarde in de wereld van de kwaliteit in de bouw. Veel bedrijven hebben trouwens hun kwaliteitssysteem ontwikkeld op basis van hun ervaring met COPRO.

Ook de achtereenvolgende staatsvormingen, waarbij de belangrijkste bevoegdheden inzake de bouw naar de gewesten werden overgeheveld, heeft COPRO overleefd. COPRO heeft hiervoor haar structuren tijdig aangepast.

De “omzet” van COPRO stijgt van jaar tot jaar. Dit kan alleen door te zorgen voor tevreden klanten en door het behoud van het vertrouwen vanwege de opdrachtgevers bij de diverse overheden. Dit vertrouwen moeten wij elke dag opnieuw verdienen.

Het is met terechte fierheid dat we naar de voorbije 30 jaar kunnen terugblikken.

Onze dank gaat vandaag ook uit naar de vorige voorzitters vanuit de overheid: Roger Caignie en Jean-Pierre Matthijs en de opeenvolgende ondervoorzitters vanuit de privésector: André Van Gorp, Romain Buys, Eduard Temmerman en Etienne Scherpereel en de eerste directeur Jan Steuperaert.

Dank ook aan de huidige directie van Copro onder leiding van Erik Barbé en aan zijn dynamische ploeg medewerkers.

COPRO, ad multos annos, en graag rendez-vous op 24 mei 2013!

Ir Fernand Desmyter

Voorwoord van de CEO

KWALITEIT

Met dit ene woord moeten we COPRO kunnen omschrijven.

Onze stichters en onze statuten bepaalden dit reeds. Middelen en mensen inzetten ten dienste van de kwaliteit in de bouw en in de wegebouw in het bijzonder. Gedaan met scheuren en putten, gedaan met punch out, vergeet spoorvorming.

Droom ik? Beslist niet.

Al onze COPRO-medewerkers kunnen het getuigen. Dagdagelijks controleren, inspecteren, auditeren ze bij gedreven producenten waarvan de overgrote meerderheid hard vecht, in moeilijke economische omstandigheden, om hun kwaliteitslat zo hoog mogelijk te leggen. Ook in 2012 stelden we vast dat de tendens opmerkingen/controle daalt.

Deze daling is zeker ook te danken aan de, eveneens gedreven, opdrachtgevers. Overheidssector of niet, het is hartverwarmend om vast te stellen dat die nieuwe jonge generatie er voor gaat. Ondanks hun budgettaire en politieke beperkingen. Dit geeft een goed gevoel. Nu nog iets meer ruimte creëren voor hoogwaardig gebruik en plaatsing. Ook onze aannemers willen kwaliteit en verdienen hierbij steun. Extra toezicht?

Dit zou echte bescherming zijn van de belangen van de burger.

Alvorens ik de lezer zich laat verdiepen in alle verdere technische artikels wil ik graag mijn expliciete dank richten aan al onze medewerkers voor hun dagdagelijkse inzet. Goede resultaten lopen echt niet vanzelf van dat leien dakje. Verder ook mijn dankwoord aan onze leden en bestuurders, die steeds pal achter COPRO zijn blijven staan.

Ir Erik Barbé

De Algemene Vergadering

COPRO is een onpartijdige instelling met het statuut van vzw. Het hoogste orgaan van COPRO is zijn "Algemene Vergadering".

De Algemene Vergadering van COPRO telt effectieve leden en toegetroden leden.

De "effectieve" leden zijn rechtspersonen die behoren tot één van de beide stichtende groepen.

De groep van de openbare instellingen wordt gevormd door de drie gewesten. Deze groep vertegenwoordigt 50% van de stemmen en levert tevens de voorzitter.

De groep van de aannemers heeft eveneens 50% van de stemmen en vaardigt de ondervoorzitter af.

Deze groep is momenteel samengesteld uit:

- de BFAW (Belgische Federatie van Aannemers van Wegenwerken),
- de provinciale afdelingen:
 - VlaWeBo (Vlaamse Wegenbouwers)
 - FWEV (Fédération Wallonne des Entrepreneurs de Travaux de Voirie),
- de Bouwunie-infrastructuur.

Andere rechtspersonen kunnen, op voordracht van de Raad van Bestuur, toegetroden lid worden van COPRO, evenwel zonder stemrecht.

Effectieve leden

Openbare instellingen

Vlaams Gewest

Pieter De Winne
Fernand Desmyter – Voorzitter
Christian Mauroit
Eva Van den Bossche

Brussels Gewest

Jean-Claude Moureau
Vincent Thibert

Waals Gewest

Guy Lefèbvre

Aannemers

BFAW

BFAW – Brussel

VlaWeBo - Antwerpen

VlaWeBo - Limburg

VlaWeBo - Oost-Vlaanderen

VlaWeBo - Vlaams Brabant

VlaWeBo - West-Vlaanderen

FWEV - Brabant wallon

FWEV - Hainaut

FWEV - Liège

FWEV - Luxembourg

FWEV - Namur

Bouwunie Infrastructuurwerken

Etienne Scherpereel - Ondervoorzitter
Yvo Derdaele
Yves Ulens
Erik Keijers
Romain Buys
Herman Dekempeneer
Jacques De Brabandere
William Haulotte
Jean Baes
Etienne Jardinnet
Pol Hanoul
Jean-Jacques Nonet
Jerome Vanroye

Toegetroden leden

Befill

Luc Bertoux

Labo Laborex

Serge Vermeren

Labo OCB

Erik Willaert

Raad van Bestuur

COPRO wordt beheerd door een Raad van Bestuur die samengesteld is uit bestuurders aangesteld door:

- de groep van de openbare instellingen
- de groep van de aannemers

Beide groepen hebben 50% van het gewicht aan stemmen.
De groep van de openbare instellingen levert de voorzitter.

Openbare instellingen

Vlaams Gewest

Pieter De Winne
Fernand Desmyter – Voorzitter
Eva Van den Bossche

Brussels Gewest

Jean-Claude Moureau

Waals Gewest

Guy Lefèbvre

Aannemers

BFAW

Yvo Derdaele
Eli Desmedt
Pol Hanoul
Etienne Jardinet
Etienne Scherpereel - Ondervoorzitter
Yves Ulens

ALGEMENE DIRECTIE

Kwaliteitsbeheer & IDPB

Informatica

Boekhouding

PRODUCTCONTROLE

BETON

Prefabbeton

Stortbeton

Straatbakstenen

ASFALT

KWS-bindmiddelen

Asfaltmengsels

Asfaltgranulaten

Gietasfalt

Vezels

Voeg- en
kleefproducten

Oppervlakte-
behandelingen

GRANULATEN

Gerecycleerde
puingranulaten

Natuurgranulaten

Waterbouwstenen

Behandelde
grond

Vulstoffen

Hydraulische
mengsels

F.C.-granulaten

Technische Directie

Commerciële Directie

Administratie
en personeel

WERFONDERSTEUNING

METAAL

Gietijzer

Schanskorven

Wapeningsnetten

Vangrails

Metalen deksels

KUNSTSTOFFEN

Rubber

Geotextiel

Geogrids

Ladders

Gras
kunststofplaten

DIVERSEN

Natuursteen

Wegmarkeringen

Diverse
partijkeuringen

Nieuwe
producten

Interne dienst voor preventie en bescherming

Te warm of te koud op kantoor?

Het is weer zover: je zit voor je computer en voelt je hersenen stilaan op kookpunt komen. Je zou je laatste kledingstukken willen uittrekken, maar ziet ervan af om je fatsoen te behouden.

Of, het is weer zover: de warmtepomp valt uit net in die periode dat het buiten vriest dat het kraakt. Je vingers zijn verkleumd van de kou en je kan nauwelijks nog een letter typen.

Hoog tijd om je eens bij de IDPB-verantwoordelijke te informeren over mogelijke oplossingen:

- Is er een airconditionings- of een verwarmingssysteem en werkt het naar behoren?
- Kunnen de temperatuur en luchtvochtigheid eens opgemeten worden? Te vochtige lucht voelt onaangenaam aan, bij te droge lucht hebben mensen die vb. contactlenzen dragen last van irritaties.

Welke wetgeving bestaat er vandaag? En wat staat er op wetgevend vlak op stapel? Hoe kunnen we energiezuinig omgaan met de moderne systemen? Kortom, hoe garanderen we een 'ideaal' binnenklimaat voor alle werknemers?

Dit is geen eenvoudige materie, want het binnenklimaat is een subjectief gegeven. Zo hebben mannen het meestal sneller warmer dan vrouwen. Sommigen zijn gevoeliger voor minder gunstige omstandigheden zoals mensen met contactlenzen, met allergieën,...

Daarom werd in 2011 hiervoor een cursus gevolgd en de nodige meetapparatuur aangekocht. In 2012 zijn we dan aan het meten geslagen.

Volgende parameters werden opgemeten:

- Temperatuur,
- CO₂,
- Relatieve vochtigheid.

Tevens werd ook de lichtintensiteit, de posities van de bureaus en de ruimte dat elke werknemer heeft rond zijn bureau opgemeten.

Vaststellingen:

- Voor de temperatuur, CO₂ en relatieve vochtigheid liggen de meetwaarden overal tussen de grenzen die vastgelegd zijn om kantoorwerk uit te voeren. Enkel bij het uitvallen van de warmtepomp was de temperatuur net iets te laag. Gelukkig werd met behulp van elektrische vuurtjes het probleem (tijdelijk) verholpen.
- Bij 2 werknemers werd vastgesteld dat de positie van het bureau of de ruimte rond hun bureau niet voldeed aan de eisen. Deze personen hebben dan ook een nieuwe plaats gekregen of hun bureau werd 90° gedraaid.
- Op verschillende werkplaatsen was de lichtintensiteit bekomen door het daglicht alleen onvoldoende. Maar in het volledige gebouw is er ook kunstverlichting voorzien zodat iedereen op zijn werkblad toch voldoende lichtinval heeft.

Het binnenklimaat heeft zeker een grote invloed op de productiviteit van de medewerkers. Maar uit de metingen blijkt dat wij hier bij COPRO zeker geen redenen hebben om niet flink te kunnen werken.

Informatica

Algemeen

Sedert mei 2012 is er een ICT-verantwoordelijke, Bart Miseur, gestart bij COPRO die zich fulltime zal bezighouden met informatica & telecommunicatie.

Samen met de hulp van een aantal dienstenleveranciers (Osiat, Effic, The Reference), wordt de ondersteuning op gebied van informatica gegarandeerd.

Investeringsen

In 2012 werd geïnvesteerd in nieuwe hardware, voornamelijk nieuwe (robuuste) laptops, performante desktops en een nieuwe server die dienst zal doen voor het nieuwe CRM pakket.

Eveneens werden er draagtassen vervangen die hun carrière ruimschoots doorstaan hebben.

Extranet

Het COPRO Extranet (extranet.copro.eu) heeft een enorme boost gekregen in het gebruik van technische fiches, mede doordat de technische fiches via de COPRO website (www.copro.eu) een nieuw leven kregen op het extranet. Maand na maand stegen de statistieken omtrent het gebruik van deze toepassing. Hiervoor werd aan het extranet, in de loop van het jaar, een aantal wijzigingen doorgevoerd ter verbetering/bevordering van het gebruiksgemak.

COPRO blijft investeren in het optimaliseren van het extranet om zo de gebruiker een degelijk functionerend systeem te kunnen aanbieden.

CRM

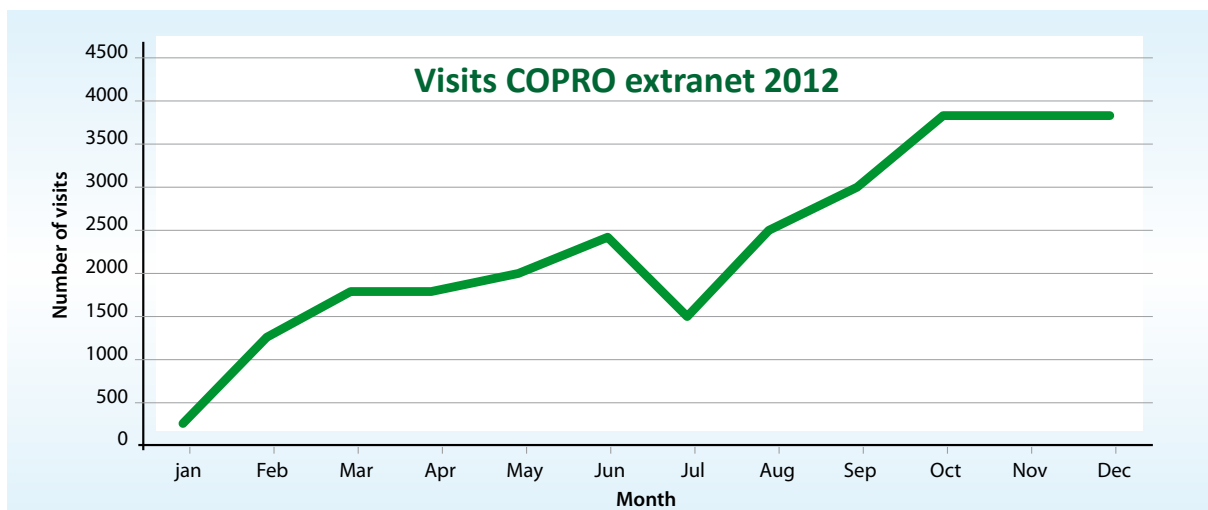
Ondanks eerder de kaart getrokken te hebben van MS Dynamics CRM, als opvolger van het huidige CRM systeem, is uiteindelijk toch de keuze gevallen voor Effic. Effic heeft als voordeel dat het voor de gebruiker een vertrouwde omgeving betreft en het een kleine stap betekent qua overgang van het huidige systeem naar dit nieuwe. De opzet is om dit project volledig operationeel te hebben in 2013.

Verantwoordelijken

Marc Buffet van Osiat, Stijn Smets van Effic, Tom Delarue van The Reference en Bart Miseur van COPRO.

Perspectieven 2013

Realisatie van Effic, studie van vernieuwing COPRO website, optimalisatie van de netwerkinfrastructuur, proeftest mobiel internet (ter bevordering van beschikbaarheid van up-to-date informatie voor de COPRO medewerkers), nagaan of producten van collega-certificateurs kunnen geïntegreerd worden in het informatica-systeem van COPRO.

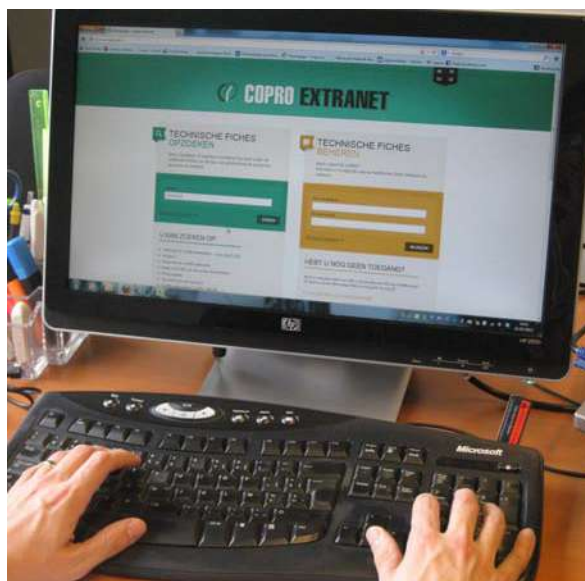
COPRO extranet

In **2011** ontwikkelde COPRO het **COPRO EXTRANET**.

Het COPRO EXTRANET is een interactieve website waar alle technische fiches van de door COPRO gecertificeerde producten kunnen teruggevonden worden. De certificaathouder plaatst er zijn fiches op, COPRO ziet ze na en valideert ze. De bouwheer raadpleegt de fiches en kijkt er de geldigheid van na.

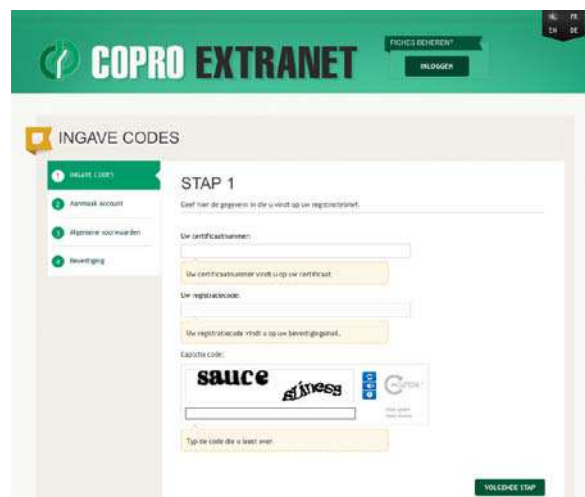
De technische fiches kregen in eerste instantie een **uniforme lay-out**. Iedere technische fiche van elk door COPRO gecertificeerd product ziet er nu hetzelfde uit. De fiche werd in een aantal **blokken** opgedeeld. Ieder blok groepeerde een aantal gegevens die voor de bouwheer, projectmanager, werftoezichter, ... van belang zijn. Gezien niet alle info voor iedereen even relevant is kan eenieder **gemakkelijk terugvinden** wat voor hem van tel is.

Op het COPRO EXTRANET kunnen ALLE technische fiches door iedereen worden geraadpleegd. Het COPRO EXTRANET is gratis en is **voor iedereen toegankelijk** via de website van COPRO:

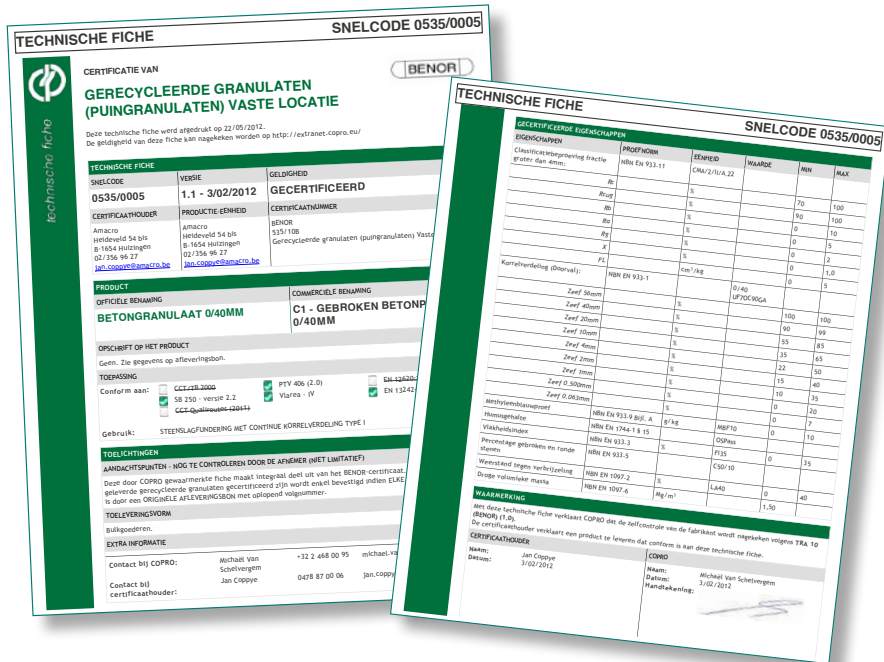
- www.copro.eu en doorklikken op "EXTRANET technische fiches"
- Of rechtstreeks surfen naar "extranet.copro.eu".

In de loop van 2012 werden alle technische fiches door de certificaathouders ingegeven en door COPRO gevalideerd. Een groot werk dat voor het grootste deel achter ons ligt. We willen van deze gelegenheid gebruik maken om alle betrokkenen te bedanken.

Voor sommige producenten betekende de omschakeling naar het COPRO EXTRANET dat ze tientallen fiches in het systeem dienden in te geven. Deze fiches dienden dan door de verantwoordelijke bij COPRO nagezien en gevalideerd te worden. Een weliswaar eenmalige maar daarom niet minder belangrijke extra inspanning werd gevraagd aan de verschillende partijen. We kunnen echter nu reeds de vruchten plukken van de vorig jaar geleverde inspanning.

- Terwijl vroeger de fiches telkens opnieuw dienden gemaakt te worden bij een wijziging, kunnen de aanpassingen nu op een veel eenvoudigere manier doorgevoerd worden. Sommige wijzigingen zoals een naamswijziging, adreswijziging, ... gebeuren zelfs zonder handmatig ingrijpen in de technische fiches.
- Ook vertalingen van fiches kunnen sneller gebeuren.
- Tenslotte zijn de fiches nu geldig zolang ze op het COPRO EXTRANET staan en moeten ze niet om de drie of vijf jaar vernieuwd worden.

Daarnaast neem COPRO het initiatief om opleidingen en infosessies te geven bij zo veel mogelijk besturen, dit gebeurde o.a. reeds bij volgende besturen:

- Aquafin
- TMVW
- Pidpa
- AWV
- NV De Scheepvaart
- Provincie Limburg
- Maritieme Toegang
- Opleiding werftoezichters VLARIO
- Stad Gent
- ...

We mogen dus zeggen dat we de tijd die we nu geïnvesteerd hebben, op relatief korte termijn zullen terugwinnen. Een bijkomend voordeel voor de certificaathouder is dat zijn klant de fiches zelf kan opvragen, hij krijgt bovendien een overzicht van iedereen die zijn fiches raadpleegde.

De grote uitdaging waar we in 2013 samen voor staan is er voor zorgen dat de verschillende bouwheren de weg vinden naar het COPRO EXTRANET. De certificaathouders spelen hierbij uiteraard een zeer belangrijke rol.

Ook in 2013 plant COPRO verder bekendheid te geven aan het COPRO EXTRANET onder andere door onze aanwezigheid op de VLARIO-dag, door opleidingsessies tijdens de kennisdag van AWV, ...

Balans

ACTIVA	31.12.2012
A. VASTLIGGEND	2 974 646,86
A1. Website & Logo	102 817,60
A2. Terreinen	
A3. Bebouwde terreinen (aanschaffingswaarde)	3 040 952,32
A4. Installatie, uitrusting (aanschaffingswaarde)	1 035 119,97
A5. Mat., meubilair, roll. (aanschaffingswaarde)	543 552,32
A6. Software	138 691,74
A7. Afschrijvingen	-1 893 646,07
A8. Waarborgen	7 158,98
B. REALISEERBAAR	1 697 088,00
B1. Klanten	1 528 699,01
B2. Op te stellen facturen en creditnota's	155 519,92
B3. Te ontvangen creditnota's	0,00
B4. Overlopende rekeningen	12 869,07
C. BESCHIKBAAR	5 153 922,82
C1. Beleggingen	3 786 499,85
Geboekte waardeverminderingen	-7 994,79
C2. Spaarrekening	317 272,31
C3. Bank	1 056 926,56
C4. Kas	1 218,89
TOTAAL	9 825 657,68

PASSIVA	31.12.2012
A. EIGEN VERMOGEN	287 556,49
A1. Beginvermogen	287 556,49
B. BESTEMDE FONDSSEN	8 943 484,01
B1. Fondsen bestemd voor sociaal passief	4 109 076,61
B2. Fondsen bestemd voor investeringen	2 287 965,10
B3. Andere bestemde fondsen	2 546 442,30
C. VOORZIENING RISICO'S & LASTEN	74 368,06
C1. Voorziening voor sociaal passief	0,00
C2. Voorziening voor risico's	74 368,06
D. SCHULDEN KORTE TERMIJN	520 249,12
D1. Leveranciers	68 876,13
D2. Te ontvangen facturen	15 909,75
D3. Te betalen vakantiegeld	288 311,98
D4. Te betalen BTW	44 890,84
D5. Te betalen bedrijfsvoorheffing en wedden	0,00
D6. Overlopende rekening	102 260,42
TOTAAL	9 825 657,68

Administratie en personeelsdienst

Elk jaar worden we geconfronteerd met tal van uiteenlopende veranderingen en bewegingen. 2012 was daarop geen uitzondering... We hebben afscheid moeten nemen van een aantal collega's maar tegelijkertijd zijn er ook anderen die ons team kwamen versterken. Merk echter op dat het vooral de sector van de granulaten is die met de personeelswijzigingen te maken kreeg.

Ere wie ere toekomt, eerst de nieuwkomers:

- Op 9 januari 2012 is **Dieter Seghers** gestart in de sector van de synthetische granulaten;
- Op 2 april 2012 heeft **Joris Claes** het team van de gerecycleerde granulaten vervoegd;
- Op 1 mei 2012 is **Bart Miseur** aan het hoofd van de volledige ICT-infrastructuurafdeling van COPRO komen te staan;
- En tot slot gaat **Annabelle Vekeman** Stéphane Baguet, die belast is met alles wat de natuurlijke granulaten betreft, bijstaan.

Anderen dachten echter dat het gras elders groener was:

- Na zeven jaar voor ons te hebben gewerkt, werd Sofie Van Hasselt een andere carrièremogelijkheid aangeboden;
- Sarie De Temmerman en Christophe Bruylants hebben ons ook verlaten. Beiden werkten drie jaar in de firma: de ene in de sector van de synthetische granulaten, de andere in de betongranulaten.

Om het te plaatsen onder het kopje tradities, is misschien een beetje te veel van het goede, maar, zoals elk jaar, hebben we toch weer van enkele leuke suikerboontjes kunnen smullen:

- Dorien Desmet haar dochttertje Ella Rose kreeg er een broertje bij; Lou heeft het levenslicht gezien op 3 mei 2012.
- Gaëtan Pluym is voor de tweede keer vader geworden: de kleine Benjamin werd geboren op 18 mei 2012 onder het broederlijke oog van de grote Alexander die in mei 2009 werd geboren.

Kwaliteit

Zoals reeds gemeld in het jaarverslag van 2011 heb ik, Renée Declerck, in 2012 de taak van kwaliteitsverantwoordelijke op mij genomen.

Deze nieuwe taak was een enorme uitdaging, die ik zo goed mogelijk geprobeerd heb, met vallen en opstaan, tot een goed einde te brengen. Maar alleen kan ik dit natuurlijk niet :

- Wat heeft het voor zin als ik een kwaliteitshandboek uitschrijf als de directie niet achter kwaliteit staat...
- Wat heeft het voor zin als ik procedures en werkinstructies uitschrijf, als niemand ze toepast...

Zonder de medewerking en samenwerking van alle COPRO-mensen kan kwaliteit niet blijven bestaan, of erger nog : is er zelfs geen kwaliteit!

Als kwaliteitsverantwoordelijke moet je een kwaliteitssysteem ontwerpen, installeren, beheren en evalueren. Daaraan moeten gepaste actieplannen gekoppeld worden.

Bovendien is COPRO geaccrediteerd, d.w.z. dat de werking, organisatie en het volledige kwaliteitssysteem wordt nagezien door BELAC (Belgische organisatie voor Accreditatie). COPRO is geaccrediteerd als keuringsinstelling volgens de norm EN ISO/IEC 17020 en als certificatie-instelling volgens de norm EN 45011.

Op 20 december 2012, onze voorlaatste werkdag van het jaar, kregen we door BELAC een opvolgingsaudit voor onze accreditatie als keurings- en certificatieinstelling. Dit was dus DE dag waarbij ik kon aantonen aan de externe auditors dat COPRO, ook onder de nieuwe kwaliteitsverantwoordelijke, niet hoeft te inboeten op het vlak van kwaliteit. Met knikkende knieën en vele voorafgaande slapeloze nachten zag ik deze dag tegemoet. Gelukkig is de audit goed verlopen en zijn er weinig tekortkomingen betekend. De technische audits zullen begin 2013 uitgevoerd worden, zodat we nu nog geen definitief auditverslag ontvangen hebben.

Notificatie

COPRO is al enige tijd door de bevoegde diensten van de Belgische Staat genotificeerd om op te treden als 3e partij in het kader van de CE-markering. Ons nummer van Notified Body is 1137.

CE-markering is een wettelijke verplichting. Het is een basisvereiste om een product op de markt te mogen brengen. Niettemin houdt ze geen rekening met de kwaliteitswensen en noden van de lokale bouwmarkt. Die leemte wordt opgevuld door de vrijwillige kwaliteitsmerken zoals COPRO, BENOR en ATG. Het jaar 2013 wordt voor de CE-markering een belangrijk jaar.

De CE-markering voor bouwproducten is er gekomen door het publiceren van de Bouwproductenrichtlijn

89/106/EEG meer dan 20 jaar geleden. Europa vond de tijd dan ook rijp om een evaluatie te maken en te kijken op welke punten het systeem van de CE-markering verbeterd kon worden. Deze evaluatie heeft in 2011 geleid tot een Verordening nr. 305/2011. De vroegere CPD (Construction Product Directive) vormde de grondslag van de CE-markering. Dit wordt nu vervangen door de nieuwe CPR (Construction Products Regulation), in het Nederlands BPV (Bouwproductenverordening). Op 1 juli 2013 wordt de nieuwe CE-markering van toepassing gesteld.

Meer hierover in het volgend jaarverslag.

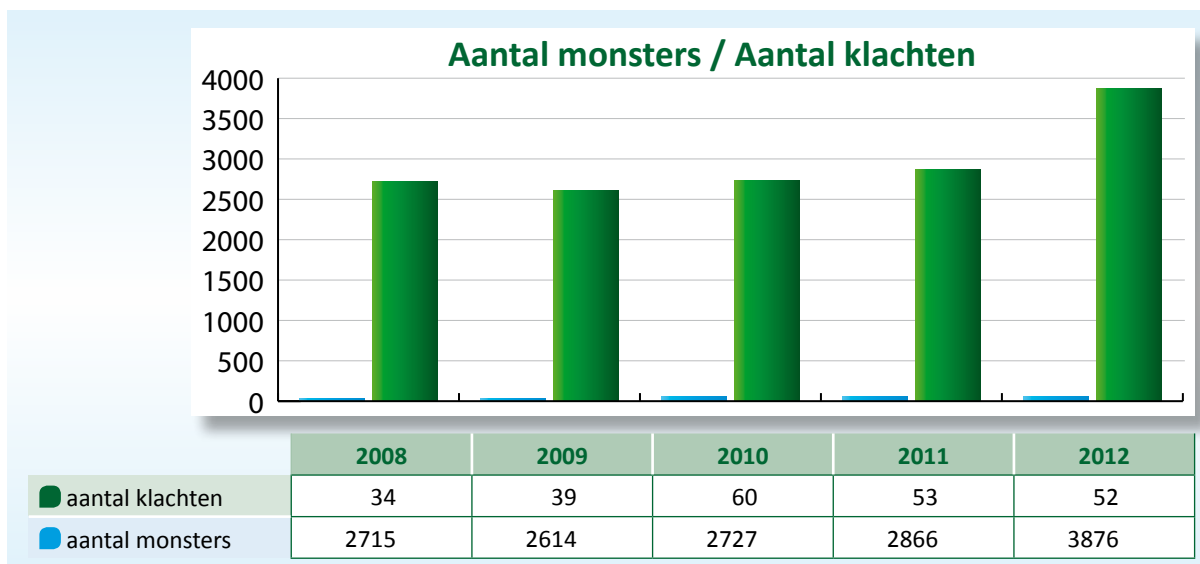
Onderaanneming

Voor onze activiteiten is samenwerking met andere instellingen onontbeerlijk. Vermits het beproeven van een product een belangrijk aspect van keuring en certificatie is, o.a. om de conformiteit van een product na te gaan, neemt COPRO gedurende een jaar heel wat monsters : in productie, op voorraad bij de fabrikant, bij de verdeler of op de werf. In 2012 zijn er ongeveer 1000 (!) monsters meer genomen dan de jaren ervoor.

Voor het uitvoeren van deze proeven doet COPRO een beroep op laboratoria. In het kader van onze accreditatie moeten we kunnen aantonen dat onze onderaannemer, in dit geval dus het laboratorium, de vereiste bekwaamheid bezit en de van toepassing zijnde bepalingen in acht neemt. Daarom werken we enkel samen met laboratoria die voor de betreffende

accrediteerd is, maar niet voor de betreffende proef. Hierbij gaat COPRO zelf ter plaatse nazien of het labo beschikt over de geschikte meet- en beproevingsuitrusting, de nodige documenten bezit, het personeel voldoende en correct opgeleid is, en worden proeven in aanwezigheid van COPRO uitgevoerd. Als aan alle voorwaarden voldaan werd, kan het labo door COPRO aanvaard worden om een bepaalde proef uit te voeren.

Over onze samenwerking met de laboratoria zijn we heel tevreden. Dit blijkt immers uit het aantal klachten die geregistreerd werden. Ondanks dat er 1000 meer monsters genomen werden in 2012 is het aantal klachten gelijk gebleven. Op welke laboratoria COPRO beroep doet, en voor welke proeven, kunt u zelf opzoeken via de website www.copro.eu.

proeven beschikken over een accreditatie volgens de norm EN ISO/IEC 17025. Voor de Belgische laboratoria is dit de BELAC-accreditatie.

Maar wat moeten we nu doen als er geen enkel laboratorium is die over een accreditatie beschikt voor een betreffende proef? In dit geval moeten wij zelf een aanvaardingsaudit bij het laboratorium uitvoeren. In 2012 werd er voor het eerst zo'n aanvaardingsaudit uitgevoerd bij een labo die wel ge-

De meeste keuringen voert COPRO uiteraard zelf uit. Maar COPRO kan ook inspecties en audits uitbesteden aan andere keuringsinstellingen in binnen- en buitenland. De belangrijkste redenen zijn het optimaal benutten van competenties en middelen en het reduceren van onnodige verplaatsingskosten.

Ook voor deze onderaannemers worden dezelfde basiseisen gehanteerd als de laboratoria.

Werfondersteunende controles

Ook in 2012 deden uiteenlopende besturen beroep op COPRO voor bijkomende controles op een aantal producten die gebruikt werden op hun infrastructuurproject.

Bijgevoegd artikel:

In 2012 werd voor verschillende werven door AWV gebruik gemaakt van het zogenaamde "Bijgevoegd artikel". In de loop van 2011 stelde Wegenbouwkunde dit artikel op, ze wilden hiermee een meerwaarde creëren bovenop de bestaande certificatie van de producten. Het bijgevoegd artikel kan worden opgenomen in ieder bijzonder bestek. De

controles die in deze context gebeuren zijn aanvullend op de certificatiecontroles. Ze verschillen onder andere van de certificatie in volgende opzichten:

1. Er gebeuren controles naar de **conformiteit met het bijzonder bestek** voor deze werf.
2. De frequentie van de externe controles is hoger en deze gebeuren **specifiek** voor de gevraagde werf.
3. Er is voorzien in **communicatie** tussen keuringsinstelling en bouwheer zodat onmiddellijk gepast gereageerd kan worden op mogelijke vaststellingen op de productieplaats. Hierdoor sluit de certificatiecontrole aan op de werfcontrole en worden deze **controles sluitend**.

Het spreekt voor zich dat deze controles een verlengstuk zijn op de bestaande certificatie en dan ook enkel doeltreffend kunnen uitgevoerd worden door de keuringsinstelling die de standaard certificatiecontroles uitvoert.

Voor de volgende producten wordt de mogelijkheid voor een verhoogde externe productiecontrole voorzien:

- met cement behandelde steenslagfundering met continue korrelverdeling;
- fundering in teerhoudend asfaltgranulaatcement;
- bitumineuze mengsels (asfalt- en/of gietasfaltmengsels).

Werven 2012

In de loop van het jaar hebben we verschillende werven gehad waarbij een beroep werd gedaan op COPRO. Hieronder een greep uit de werven die het voorbije jaar plaatsvonden.

- *Tijdens volgende werven werden de bijkomende controles uitgevoerd. Daarvoor werd gebruik gemaakt van het zogenaamde bijgevoegd artikel (zie boven). De uitgevoerde bijkomende controles voor deze werven werden uitsluitend uitgevoerd op bitumineuze mengsels meer bepaald op de gebruikte asfaltmengsels.*

W11/06

A12 Londerzeel Structureel onderhoud tussen kmpt 12.5 en 15.8 (in beide rijrichtingen).

Opdrachtgever: AWW Vlaams-Brabant

W12/02

Structureel onderhoud R0 Dilbeek Wemmel.

Opdrachtgever: AWW Vlaams-Brabant

W12/06

E40 KWS herstelling tussen Vlaams-Brabant en complex Erpe-Mere rijrichting Brussel.

Opdrachtgever: AWW Oost-Vlaanderen

W12/07

E40 KWS herstelling tussen Vlaams-Brabant en complex Erpe-Mere rijrichting Oostende en herstellen nevenwegen te Erpe-Mere.

Opdrachtgever: AWW Oost-Vlaanderen

- *Voor de volgende werven gebeurden de controles op de betoncentrales in het kader van de certificatie van wegenbeton door OCCN-CRIC. COPRO werd daarbij telkens aangeduid als keuringsinstelling.*

W12/01

Heraanleg E313 in doorgaand gewapend beton zone Herentals.

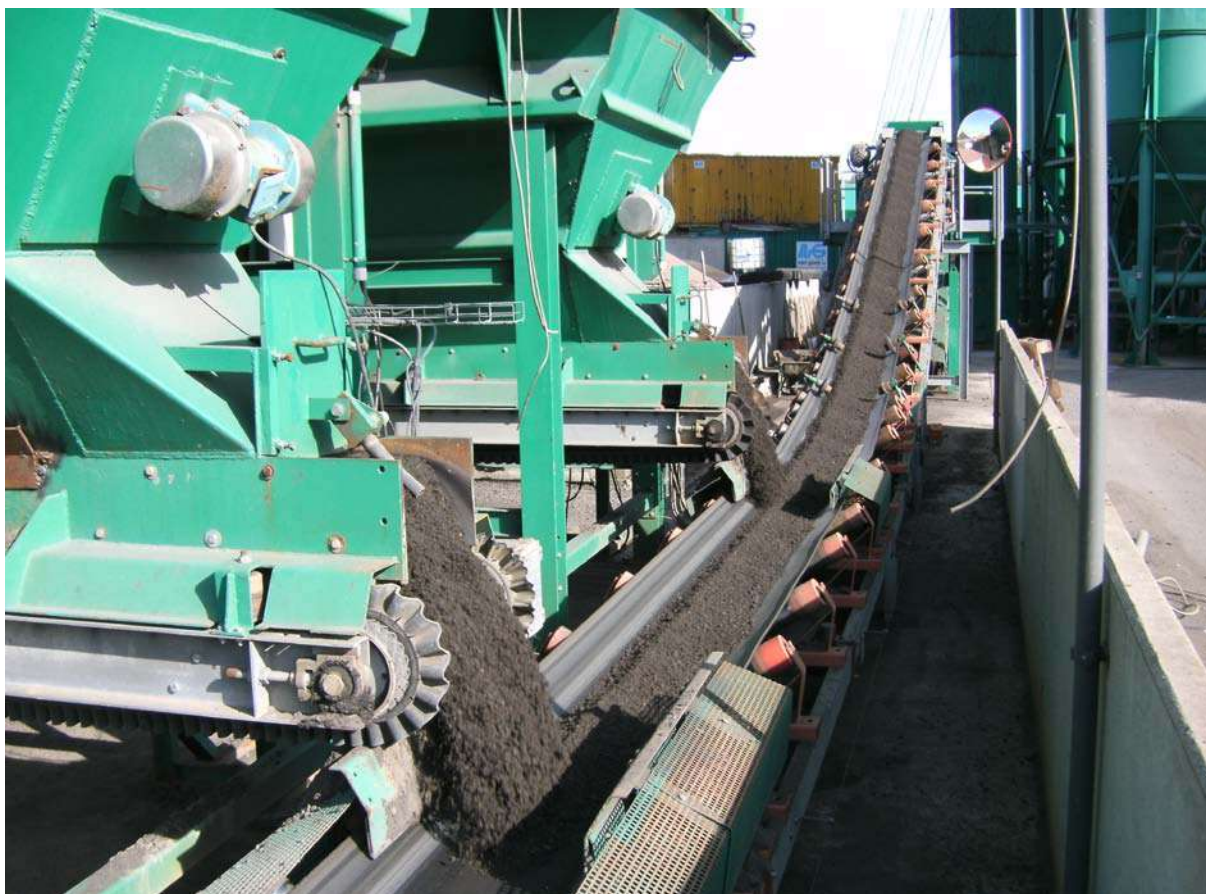
Opdrachtgever: AWW Antwerpen

W11/07

E34/N49 Aanleggen van doorgaand gewapend beton.

Opdrachtgever: AWW Oost-Vlaanderen

- *De controles kunnen echter steeds aangepast worden aan de specifieke noden van de klant zoals blijkt uit onderstaande werven.*

W10/07

Eindfase Diabolo.

Opdrachtgever: AWV Vlaams-Brabant

W12/08

Controles bij onderhoudswerken op de luchthaven.

Opdrachtgever: Brussels Airport Company

■ In het kader van onderstaande controle wordt in samenspraak met het bestuur het aanbrengen van de horizontale wegmarkering steekproefsgewijs opgevolgd. Er wordt hier bijzondere aandacht besteed aan het gebruiken van de in het technisch dossier beschreven gecertificeerde producten. Verder worden

de prestaties van markeringen opgemeten, zowel de initiële prestaties als prestaties gedurende de waarborgperiode. Concreet worden de dagzichtbaarheid en de retroreflectie bij droog weer opgemeten en gecontroleerd volgens de bepalingen in het bijzonder bestek. COPRO schafte hiervoor in 2012 een Qd-RI meettoestel aan.

W12/05

Opdracht voor de controle van wegmarkeringen op de wegen beheerd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Opdrachtgever: Brussels hoofdstedelijk Gewest

Partijkeuringen

SB 250, de Bijbel voor alle Werken in de Wegenbouw, eist dat alle producten die op een werf geleverd worden, op één of andere manier gekeurd zijn. Een groot deel van de producten komt dan ook via productcertificatie op een eenvoudige manier op de werf terecht, zie de betreffende artikels hierover.

Een andere manier om een product gekeurd op de werf te krijgen is DE PARTIJKEURING.

Een partijkeuring kan uitgevoerd worden op :

- alle producten waarvoor de fabrikant het BENOR- of COPRO-merk niet heeft voor de betreffende producten;
- alle producten waarvoor de fabrikant het BENOR- of COPRO merk wel heeft, maar waar bijkomende eisen gesteld worden in de keuringsdocumenten (vb. bijzonder bestek);
- alle producten waarvoor het BENOR- of COPRO-merk niet bestaat.

Een fabrikant (of verdeler) die een bepaald product wil laten partijkeuren dient hiervoor een aanvraag in bij COPRO gebruik makend van het 'Aanvraagformulier voor partijkeuringen', te vinden op onze website.

Nu komt COPRO in werking.

Als onpartijdige instelling gaan we de producten die ter keuring aangeboden worden afbakenen, identificeren met een uniek partijnummer en de nodige monsters ter beproeving aanduiden. Dit noemen we 'eerste stempel'. Van zodra de beproevingsresultaten voor de betreffende partij gekend en in overeenstemming zijn met de eisen van de keuringsdocumenten, wordt de partij voorzien van het COPRO-logo. Dit is de 'tegenstempel'.

Als de partijkeuringsprocedure volledig doorlopen werd en de producten voldoen aan de gestelde eisen wordt bij het afsluiten van een partijkeuring een 'ATTEST VAN OVEREENKOMSTIGHEID' opgemaakt.

Dit attest is een kwaliteitsbewijs voor deze specifieke partij goederen geleverd op een welbepaalde werf. Enkel het origineel attest met de blauwe COPRO-stempel en de handtekening mogen op deze werf aanvaard worden.

De volledige procedure van partijkeuringen staat beschreven in het COPRO-partijkeuringsreglement PKRL – versie 3.0, eveneens te raadplegen op onze website.

Partijgekeurde producten in 2012

Volgende producten werden ter partijkeuring aangeboden in 2012 :

Sector	Product	Aantal partijen
Asfalt	Vezels	2
Metaal	Gietijzeren buizen	2
Kunststoffen	Kunststofbuizen	1
	Draineerbuizen PVC-U	4
	Aansluitstukken	18
	Geogrid	1
Diversen	Natuursteen	30
	Bekledingen	2
TOTAAL		60

Draineerbuizen PVC-U: dit is een voorbeeld van product dat heel vaak niet gekeurd geleverd wordt op de werf. Nochtans staat in het SB 250 dat deze elementen moeten geleverd worden met een attest van partijkeuring. Deze producten zijn zeker beschikbaar via partijkeuring.

Het aantal partijgekeurde producten is ten opzichte van 2011 meer dan gehalveerd! In 2011 zijn er door COPRO nog 133 partijkeuringen uitgevoerd.

Nochtans weten we dat het soort en aantal producten die gecertificeerd werden in 2012 niet spectaculair gewijzigd zijn. De enige oorzaak van de vermindering van het aantal partijkeuringen kan maar te wijten zijn aan het feit dat er heel wat producten zonder enige keuring zullen geleverd zijn op de werf. Met alle gevolgen vandien: het product is kwalitatief niet in orde, of het geleverde product is niet geschikt voor de toepassing op de betreffende werf.

Daarom opnieuw een oproep naar het opdrachtgevend bestuur van elke werf: EIS dat de producten gekeurd zijn, via certificatie of partijkeuring, vooraleer deze op uw werf geleverd worden.

Deze eis staat ook opgenomen in het eerste artikel van Hoofdstuk 3 van het SB 250:

0 Lijst van de materialen waarvan het voorafgaand technisch nazicht moet gebeuren door een erkende onafhankelijke instantie vooraleer de materialen op de bouwplaats aangevoerd worden

0.1.1 Producten met keurmerk

Voor de producten die geleverd worden met een keurmerk (vb. BENOR, COPRO) is een geldig certificaat vereist. Mits akkoord en onder de verantwoordelijkheid van de leidend ambtenaar mag ook een geldig attest van partijkeuring volgens 0.1.2 voorgelegd worden.

0.1.2. Producten met partijkeuring

Voor producten met partijkeuring is een attest per partij of per deelpartij vereist, opgemaakt per werf. Met bijkomende vragen kunt u steeds terecht bij Renée Declerck, die de partijkeuringen vooral administratief opvolgt. Voor specifieke productvragen kunt u terecht bij de keurders die betrokken zijn bij de certificatie van het product, zie hiervoor elders in dit jaarverslag.

Naar een mentaliteitsverandering?

De waardevolle service aan de gemeenschap door het personeel van COPRO is nog te weinig bekend ... bij sommige beleidsmakers.

De ingenieurs van COPRO worden door de buitenwereld vanzelfsprekend vooral als toezichthouders beschouwd. En ... dat klopt, behalve dat het om kwaliteitscontrole gaat. Om een waardevolle controle!

Nochtans reikt hun opdracht verder. Naast het uitvoeren van kwaliteitsaudits op de producten en kwaliteitssystemen van de producenten, bestaat de geleverde dienst vooral uit een onschatbare bijdrage.

Vele klanten voelen de certificatie-activiteiten op deze manier aan: een bijdrage, een kwaliteitslabel dat een teken is dat men niet bevreesd is voor een serieuze con-

trole, dat men instemt met vooraf gekende procedures, die erkend worden door de gehele sector. Kortom, een bewijs dat er geen willekeur is.

Het gaat over klanten die uitmuntendheid nastreven, over vakkennis vertaald in kennisoverdracht. De certificatie is een onderdeel van deze stap in het kwaliteitsproces. Ze verdienen er in de eerste plaats dank voor.

Menigte publieke en privé-opdrachtgevers binnen onze grenzen en daarbuiten zijn vol bewondering over de vaardigheid en kennis die opgeslagen is in de hersenen die actief zijn op nr. 190 van de Kranenberg binnen de zoning van Researchpark 1 te Zellik, of in de hersenen die van daaruit worden aangestuurd. Zij verdienen een publiek eerbetoon in het jaar van de dertigste verjaardag van de oprichting van deze instelling (ingesteld door de drie gewesten van het Koninkrijk België en door de pro-

fessionele verenigingen van aannemers in wegenwerken die zichzelf respecteren).

De schrijver van deze regels staat ten dienste van deze kennisoverdracht van vaardigheden, van hun nut en van de mogelijke uitbreiding van de activiteit van COPRO. In het algemeen creëert het aanbod zijn eigen vraag wanneer het zelf voldoet aan een vraag die soms nog niet opgedoken is.

In Vlaanderen bevestigt de toepassing van het standaardbestek 250 haar reden van bestaan in het gebruik van vrijwillige certificatie en Brussel-Hoofdstad heeft een interne voorlichtingscampagne over kwaliteitscontrole. In Wallonië is men attent via de Qualiroutes - standaardbestek - op de vrijwillige certificatie in de zogenoemde "Plan Qualité".

In de tabellen en rapporten over technische activiteiten in dit mooie boek van het dertigjarig bestaan, zal een geïnformeerd en kritisch oog wellicht het volle potentieel van dit aanbod erkennen. Het gaat over een aanbod naar het nastreven van de globale kwaliteit in de wegenbouw. We zeggen «potentieel» omdat een nieuw tijdperk ontstaat in het gebied van activiteiten. Nieuwe producten ontstaan uit onderzoek en ontwikkeling. De uitdagingen

van technologische bijdragen door allerlei nieuwe sollicitaties en druk, manieren van denken over duurzame ontwikkeling, de globalisering, enz.

Een certificatie-instelling moet zowel de spiegel als een vuurtoren zijn in deze materie. Spiegel die reflecteert, vuurtoren die de weg wijst en verlicht.

Dit zijn de beide zijden van een muntstuk. Nastreven naar de beste producten en de controle over het toepassen van de beste producten. In de adviesraden en de diverse werkgroepen zijn beide zijden verenigd. Men moet het kenbaar maken. Men moet er beroep op doen.

De controleverplichting van de kant van de opdrachtgevers blijft van kracht.

Het delegeren van deze verplichting aan een instelling waarvan dit het vak is en waarvoor het is geaccrediteerd, is een oproep om deze zaak serieus te nemen.

Met de oprichting van vzw BENOR, waarin COPRO actief is, dringt zich een eis van hoge betrouwbaarheid van de controlesystemen op. Zich vergissen is menselijk, volharden is des duivels. Het is het adagium: « Errare humanum est, perseverare diabolicum ». Daarom moet elk kwaliteitssysteem zijn corrigerende maatregelen bevatten. Te weinig detecties van afwijkingen volgen het pad van het

klachtenboek. Is angst de oorzaak? Misschien, maar ook en vooral omdat het positieve van deze aanpak te weinig belicht is en omdat de mentaliteit er op moet worden aangepast.

In het geval van Publiek-Privé Samenwerking is de interne kwaliteitscontrole, ondersteund door een externe audit, een must. De eindgebruiker is vanzelfsprekend de betalende klant en hij heeft recht op comfort en duurzaamheid van de installaties die hij sponsort. Of hij het nu wil of niet. Dus een minimum aan respect ten aanzien van hem betekent het respecteren van procedures die gericht zijn op een duurzame kwaliteit.

Onze wegen zijn reeds druk genoeg zonder dat er nog eens de noodzaak zou zijn om daar re-coating-zones aan

toe te voegen in de eerste jaren van hun ontstaan. Men moet het direct goed doen! Duurzame ontwikkeling! De zelfcontrole bij de uitvoerder, dit wil zeggen het beheer van het kwaliteitssysteem, bevat een eis tot controle van de zelfcontrole. Men moet proberen positief, open en meewerkend te zijn in elk bedrijf. Een onpartijdige, onafhankelijke en competente instelling is de ideale partner. Een partner die zich positief in vraag stelt, zoals elke benadering van perfectionering het vereist, leidt tot meesterschap.

Meesterschap, het woord is gevallen, dit is de wens die we formuleren voor elke activiteit van COPRO en van haar directe en indirecte klanten en dit nog voor vele toekomstige jaren.

De Productsectoren

1 BETONSECTOR

2 ASFALTSECTOR

3 GRANULATENSECTOR

4 METAALSECTOR

5 SECTOR KUNSTSTOFFEN

6 SECTOR DIVERSEN

Betonsector

Sector- en productverantwoordelijke: Staf Devalck
Keurders: Renée Declerck, Gaëtan Pluym en Luc Verbustel.

Geprefabriceerde Betonproducten

COPRO gesticht in december 1983 is gestart in maart 1985 met de keuring van geprefabriceerde betonproducten en in mei 1985 met de keuring van bitumen als tweede product.

De keuringen werden toen nog in onderaanneming uitgevoerd door Viacontrol Antwerpen en Viacontrol Brabant. Vanaf 1 juli 1987 beschikte toenmalig directeur Jan Steuperaert over een eerste personeelslid en werden de keuringen in eigen beheer gedaan.

In de inleiding tot het BENOR-merk werden heel wat partijkeuringen uitgevoerd en dit om reeds in de inleidingperiode gekeurde producten te kunnen leveren.

Waar in de beginperiode enkel de basisproducten buizen en putten, straatstenen, boordstenen en tegels gekeurd en bezoeken voor de certificatie uitgevoerd werden is het productgamma vandaag meer dan verdrievoudigd en breidt nog steeds uit.

2012

Het jaar 2012 is in tegenstelling van wat verwacht werd van een jaar waarin gemeenteraadverkiezingen plaatsvonden een gewoon jaar geworden voor de meeste fabrikanten en ook voor COPRO.

De cijfers van de uitgevoerde bezoeken verschillen nauwelijks van deze van vorig jaar.

De verwachte uitbreiding en of aanpassing aan de EN-normen voor de CE-markering van kokerelementen product 102, keermuurelementen product 132 en betonnen potten voor combinatievloeren product 006 liep vertraging op en wordt nu verwacht begin 2013.

Ook verwachten we nieuwe normatieve documenten voor het product 131 straat- en tuinmeubilair en product 107 betonnen kabelbeschermers.

Vooruitzichten 2013

Buiten de hierboven aangehaalde uitbreidingen van productcertificatie is er ook voor de prefabfabrikanten nog wat werk om tegen juli klaar te zijn voor de overgang van de Construction Product Directive CPD naar de Construction Products Regulation CPR waarbij de fabrikanten een product prestatieverklaring, DoP genoemd, dienen op te maken.

Deze verklaring zou bij de start in juli 2013 op papier of elektronisch bij elke levering moeten meegegeven worden.

Wel wordt gehoopt dat de Europese Commissie in een gedelegeerde handeling ook toelaat deze gegevens beschikbaar te stellen via website.

Uitgevoerde bezoeken 2012

BENOR-CERTIFICATIE	
Inspectie type	Aantal controles
Inleiding tot toekenning van de machtiging	20
Periodieke controles	692
Bezoek aan bouwplaats of producent wegens klacht	1
Sanctioneel bezoek	5
Audits IZC gewoon bezoek	16
Audits IZC uitbreiding machtiging	3
Audits IZC aanvullend bezoek	5
Bezoeken op vraag van de fabrikant	23

CE 1 en 2+-certificatie

Bij 10 fabrikanten werden 20 CE 2+ audits uitgevoerd.

Bij 2 fabrikanten van veiligheidstootbanden werden 2 CE 1 audits uitgevoerd

KOMO-certificatie

Bij de twee overgebleven fabrikanten werden 12 controlebezoeken uitgevoerd.

PARTIJKEURINGEN		
In 2012 werden 49 controles uitgevoerd om 23 partijen te keuren.		
Product	Normatief document	Aantal partijen
Gewapende buizen	NBN B21-106	1
Poreuze buizen	PTV 104	1
Veiligheidsstootbanden	PTV 124	7
Speciale putten		1
Infrastructuur	PTV 100	6
Allerlei		7

Stortbeton

BENOR Controles

Het aantal technische bezoeken die in 2012 werden uitgevoerd bij de verschillende producenten in opdracht van CRIC - OCCN bedroeg 66, waarvan 9 extra bezoeken n.a.v. sancties betekend door CRIC - OCCN.

Er werden ook 9 audits en 1 uitbreidingsbezoek gedaan wegens uitbreiding van het certificaat van een betoncentrale met beton categorie B.

Opleiding

Een item waar momenteel bijzonder veel aandacht aan besteed wordt is de opleiding van het personeel die betrokken is bij het kwaliteitssysteem.

Elke persoon die betrokken is bij het systeem voor de controle van de productie moet over de nodige kennis en opleiding beschikken voor zijn functie(s).

- De vertegenwoordiger van de directie moet minstens in het bezit zijn van een diploma van hoger technisch onderwijs of over de nodige ervaring beschikken.
- Het hoofd van het laboratorium moet in het bezit zijn van een diploma betontechnologie van een opleiding georganiseerd door de Belgische Betongroepering of van een gelijkwaardig diploma.
- De chauffeurs van mixers moeten beschikken over een certificaat voor chauffeurs van betonmixers afgeleverd door het Fonds voor de Vakopleiding in de Bouwnijverheid (Constructiv) of over een gelijkwaardig certificaat.
- De betonpompbedienaars moeten beschikken over een certificaat voor betonpompbedienaars afgeleverd door het Fonds voor de Vakopleiding in de Bouwnijverheid (Constructiv) of over een gelijkwaardig certificaat.

De directie dient voor de opleidingen waarvan hierboven sprake binnen een bepaalde tijdspanne, zowel voor het huidige personeel als bij nieuwe personen die in dienst treden, het bewijs te kunnen voorleggen dat alle operatoren bij de

levering van BENOR-beton deze voorziene opleidingen hebben gevolgd.

De evenwaardigheid van opleidingen, certificaten en diploma's moet a priori aanvaard worden door het Bestuurscomité voor de Certificatie van Beton.

Ook de betonpompbedienaars en chauffeurs van mixers waarop de directie in onderaanneming beroep doet, moeten de opleidingen gevolgd hebben vóór het uitvoeren hun opdracht en moeten voldoen aan de reglementaire vereisten. Dit wil zeggen dat ze over een gekalibreerde uitrusting dienen te beschikken, dat de producent verantwoordelijk is voor het overmaken van informatie betreffende verplichte opleidingen aan de chauffeurs en pompbedienaars van de huurfirma's en dat de producent hen van de specifieke opleiding nodig voor het correct uitvoeren van de taken van de chauffeurs (interne procedure, verantwoordelijkheden, gebruik van BENOR-logo bij toevoegingen, ...) dient te voorzien alvorens deze leveringen onder het BENOR merk mogen uitvoeren.

De gecertificeerde productie-eenheden beschikten over een overgangperiode tot 1 januari 2013 om te voldoen aan deze regels.

Na onderzoek van de evolutie van de inwerkingtreding van de maatregelen i.v.m. de opleiding van truckbestuurders en pompbedienaars werd door het Bestuurscomité echter beslist deze overgangperiode te verlengen volgens termijnen vastgelegd in een rondzendbrief op voorwaarde dat de producenten een opleidingsplan, zowel voor intern personeel als voor personeel in onderaanneming, opstellen en de vastgelegde termijnen respecteren.

Degene die een beroep doen op onderaannemers die voor hun rekening werken dienen zoals hierboven vermeld deze personen van een gepaste opleiding en informatie te voorzien over de eisen van hun systeem voor productiecontrole en de van toepassing zijnde reglementen.

Gerecycleerde granulaten

Het reglement werd aangepast betreffende de eisen voor het gebruik van gerecycleerde en kunstmatige granulaten.

Voor de kunstmatige granulaten is de algemene gebruiksgeschiktheid aangetoond indien zij dragers zijn van een CE-markering met een attesteringsniveau 2+ volgens EN 12620 en van het BENOR-merk met verschillende bijkomende eisen vastgelegd in de reglementen.

Onder andere bijvoorbeeld dat de samenstelling (scheikundige en mineralogische) van de slakken en de toelaatbare grenzen dienen opgegeven te worden en de fabrikant het wetenschappelijk bewijs dient te verstrekken dat de aangewende kunstmatige granulaten inert zijn en geschikt voor gebruik in beton. De kunstmatige granulaten mogen geen ongunstige invloed hebben op de hydraulische reactie en op de duurzaamheid van het beton, bij gebruik mogen zij geen aanleiding geven tot de emissie of het uitloggen van schadelijke stoffen en ze mogen geen instabiliteit of autodegradatie vertonen op lange termijn. Voor gerecycleerde granulaten is de alge-

mene gebruiksgeschiktheid aangetoond aangezien dit product verplicht drager is van een CE markering met een attesteringsniveau 2+ volgens EN 12620 en van een BENOR conformiteitscertificaat met verschillende bijkomende eisen vastgelegd in de reglementen.

Gelijke interpretatie van de reglementen

Het lijkt vanzelfsprekend dat de keurders de centrales op een objectieve en op een gelijke manier controleren. Achter de schermen vinden er dan ook heel wat coördinatievergaderingen plaats met het certificatieorganisme (CRIC-OCCN) en met de andere controleorganismen om de interpretatie van het reglement op elkaar af te stemmen en eventuele discussiepunten binnen het reglement uit te klaren. Zo wordt o.a. een nieuw bezoekverslag in consensus met de verschillende keuringsorganismen opgemaakt.

Gebakken straatstenen

Certificatie: BENOR

Algemeen:

Net zoals in 2011, werd er het afgelopen jaar een lichte terugval vastgesteld bij de geleverde volumes straatbakstenen. De hogere kostprijs ten opzichte van bijvoorbeeld betonstraatstenen en de algemene economische situatie verbeteren de concurrentiepositie van straatbakstenen niet, integendeel.

Straatbakstenen beschikken nochtans over meerdere uitstekende eigenschappen die de hoge kostprijs verantwoorden : kleurvastheid, een hoge breuksterkte en een lage wateropslorping (bv gemiddelde w% \leq 3% voor de klasse W3) zijn een absolute meerwaarde.

Uit de leveringen die naar België werden uitgevoerd in 2012, blijkt dat de kustgemeenten nog steeds de absolute koploper zijn in het voorschrijven en afnemen van straatbakstenen. De hoge kwaliteit wordt duidelijk gewaardeerd door deze kustgemeenten en deze eisen dan ook bijna uitsluitend de hoogste/strengste klasse (hoofdklasse A met ondermeer de klasse W3 voor w%).

Technische Controlebezoeken en FPC-audits

In 2012 werden de bezoeken voor het product straatbakstenen voortgezet volgens PTV910 (2007) en TR BB-204 (2011). De gecertificeerde producenten die door COPRO gecontro-

leerd worden, hebben hun productiezetels in Duitsland en Nederland. Deze producenten hebben allen dezelfde verdeler in België. Overeenkomstig het TR BB-204 worden de Technische Controlebezoeken (standaard 4 bezoeken/jaar) dan ook uitgevoerd bij deze verdeler in België.

Bij de uitvoering van een Technisch Controlebezoek worden op basis van de voorgelegde gegevens o.a. de overeenkomstigheid met PTV910 en de beheersing van het productieproces nagegaan.

De FPC-audits (Factory Production Control ; 1 bezoek/jaar) werden uitgevoerd op de productiezetel zelf.

- Voor de productiezetel AKA Oberlausitz werd de FPC-audit uitgevoerd door BCCA.
- Vermits het BENOR-merk voor de productiezetel De Bylandt (NI) in de loop van 2012 werd opgezegd, werd, in opdracht van BCCA, de FPC-audit niet meer uitgevoerd.

Bij de uitvoering van de FPC-audit bij de producent ter plaatse, wordt eveneens van de gelegenheid gebruik

gemaakt om de betrouwbaarheid van de gegevens (die tijdens een Technisch Controlebezoek worden voorgelegd) na te gaan. In 2012 werden in totaal 11 Technische Controlebezoeken (bij de invoerder) en 1 FPC-audit (bij de producent ter plaatse) uitgevoerd door COPRO.

Uitgevoerde monsternemingen

Doordat er in 2012 slechts 1 FPC-audit werd uitgevoerd door COPRO, werd er ook maar 1 monsterneming uitgevoerd. De conformiteit met de norm NBN EN 1344 en met de (door de producent) verklaarde klassen volgens PTV910 werd hierbij nagegaan in erkende en geaccrediteerde laboratoria in België.

Gecontroleerde producenten:

- Joosten Wessem (NI)
- De Bylandt (NI)
- AKA Oberlausitz (D)

In de loop van 2012 werd het BENOR-merk opgezegd door de productiezetel De Bylandt (NI).

Asfaltsector

Asfalt

CERTIFICATIE COPRO

Personeel

Het asfaltteam van COPRO bleef in 2012 ongewijzigd. Er werd verder gewerkt aan het polyvalenter maken van onze keurders. Zo werden meer keurders opgeleid om technische fiches na te kijken en te valideren en om controlebezoeken uit te voeren voor voorstudies of kalibraties.

Reglement

De invoering van het COPRO Extranet begin 2012 zorgde voor een aanpassing van de regels omtrent het indienen, behandelen en goedkeuren van technische fiches en verantwoordingsnota's. De Reglementaire Nota voor technische fiches, verantwoordingsnota's en voorstudies van asfaltmengsels werd daarom geactualiseerd.

Naar aanleiding van de nieuwe versie van EN 932-5 (Europese norm betreffende kalibratie en controle van apparatuur) diende de Reglementaire Nota over ijking, kalibratie en controle van productie-, controle-, meet- en beproevingsuitrusting te worden geactualiseerd. Er werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal administratieve zaken te vereenvoudigen.

Momenteel zijn volgende versies van de reglementen van kracht:

TRA 64 versie 4.0

Toepassingsreglement voor asfaltmengsels voor de wegenbouw of voor de waterbouw

RNR 01 versie 5.0

Reglementaire Nota voor technische fiches, verantwoordingsnota's en voorstudies

RNR 02 versie 5.0

Reglementaire Nota voor ijking, kalibratie en controle

Fabrikanten

In 2012 werd er één COPRO-certificaat door de fabrikant zelf stopgezet. Er kwam echter ook een nieuwe gecertificeerde asfaltcentrale bij. Eind 2012 waren er in totaal 21 COPRO-gecertificeerde productie-eenheden.

Alle gecertificeerde productie-eenheden zijn momenteel in de mogelijkheid om asfalt te produceren met asfaltgranulaat.

Gemiddelde productie per productie-eenheid	170.915 ton
Productie-eenheid met het meest productie	300.210 ton
Productie-eenheid met het minst productie	6.635 ton

Gecertificeerde asfaltmengsels

Volgens norm	Aantal gevalideerde technische fiches		
	februari 2013	februari 2012	februari 2011
EN 13108-1 asfaltbeton	739	1173	1023
EN 13108-2 asfaltbeton voor zeer dunne lagen	21	33	25
EN 13108-4 warm gewalst asfalt	3	3	3
EN 13108-5 steenmastiekasfalt	207	292	227
EN 13108-7 zeer open asfaltbeton	90	98	79
geen (niet-genormaliseerd mengsel)	676	816	643
totaal	1736	2415	2000

Tot de niet-genormaliseerde mengsels behoren zandasfalt, asfaltmastiek en GOSA (voor waterwegen) of klassieke mengsels die om één of andere reden niet onder het toepassingsgebied van een norm vallen.

Volgens bestek	Aantal gevalideerde technische fiches		
	februari 2013	februari 2012	februari 2011
SB 250 2.2	404	166	-
SB 250 2.1	295	703	699
CCT-Qualiroutes	77	23	-
CCT-RW99 (2009)	76	141	92
TB 2011	0	0	-
SB 230 1.0	6	5	3
bijzonder bestek	91	105	106
geen (niet-gespecificeerd mengsel)	821	1272	1100
totaal	1736	2415	2000

Wie de tabel hiernaast aandachtig bestudeert zal merken dat het totaal voor 2013 niet overeenkomt met de som van erboven staande cijfers. Dit komt omdat het nu mogelijk is om één technische fiche te laten gelden voor meerdere bestekken. Voor het totaal tellen dergelijke fiches slechts voor één technische fiche.

In 2012 zagen we een daling van het aantal technische fiches. Deze daling is voornamelijk te wijten aan de invoering van het COPRO Extranet. Hierbij werden alle papieren technische fiches vervangen door digitale exemplaren, raadpleegbaar op de website van COPRO. Heel wat mengsels volgens de oude bestekken (SB 250 2.1 en CCT RW99) werden niet vervangen.

Verder valt het beperkt aantal technische fiches volgens CCT Qualiroutes op. Volgens TB 2011 is nog steeds geen enkele technische fiche gewaarmerkt. Eén van de redenen hiervoor is dat Brussel mengsels volgens SB 250 of CCT Qualiroutes aanvaardt.

Zoals altijd worden er ook veel technische fiches ingediend en gevalideerd, om daarna uiteindelijk nooit geproduceerd te worden. Van de 1736 verschillende asfaltmengsels werden er in 2012 slechts 1070 effectief geproduceerd !

Asfaltproductie

Type asfaltmengsel	Zonder asfaltgranulaat	Met asfaltgranulaat (ton)	(%)	Totaal
Asfaltbeton:	834.613	2.119.858	72	2.954.471
'type 1'	62.900	12.344	16	75.244
'APO'	8.270	450.137	98	458.407
'type 3'	80.062	676.551	89	756.613
'type 4'	336.143	362.063	52	698.206
'type 5'	65.444	0		65.444
tussenlaag voor beton (ABT)	50.892	0		50.892
asfalt met verhoogde stijfheid (AVS, EME)	18.667	180.325	91	198.992
'type 8'	3.777	0		3.777
asfalt voor fundering (GB)	319	21.782	99	22.101
niet-gespecificeerd ('privé')	208.139	416.656	67	624.795
Asfaltbeton voor zeer dunne lagen:	39.538	0		39.538
asfalt voor zeer dunne lagen (RMD)	35.972	0		35.972
niet-gespecificeerd ('privé')	3.566	0		3.566
Steenmestiekasfalt:	617.517	2.126	0	619.643
SMA	590.683	0		590.683
niet-gespecificeerd ('privé')	26.834	2.126	7	28.960
Zeer open asfaltbeton:	17.308	0		17.308
ZOA	6.071	0		6.071
RMTO	0	0		0
niet-gespecificeerd ('privé')	11.237	0		11.237
Asfaltbeton voor ultra dunne lagen:	1.569	0		1.569
RUMG	0	0		0
SME	1.569	0		1.569
niet-gespecificeerd ('privé')	0			
Diversen:	27.896	0		27.896
open steenasfalt (GOSA)	21.352	0		21.352
Zandasfalt	6.544	0		6.544
Grindzandasfalt	0	0		0
Asfaltmestiek	0	0		0
Totaal	1.538.441	2.121.984	58	3.660.425

In vergelijking met 2011 werd er in 2012 minder asfalt geproduceerd. Dit is niet verwonderlijk, aangezien 2011 een absoluut recordjaar was. De productie daalde van 4.037.584 ton tot 3.660.425 ton. Dit is nog steeds het op één na beste jaar qua asfaltproductie.

Het APO-mengsel dat in 2011 zijn intrede deed, was in 2012 al goed voor 458.000 ton. Samen met AVS (200.000 ton) komt men hiermee stilaan in de buurt van de hoeveelheid van het klassieke AB-3 (757.000 ton).

AB-2 wordt niet meer opgenomen in de tabel; het kwam in 2012 niet meer voor. Het Waalse type 8 werd daarentegen toch weer geproduceerd.

Het percentage van de asfaltmengsels geproduceerd met asfaltgranulaat bleef vrijwel stabiel (van 59 naar 58 %).

Het gemiddelde percentage asfaltgranulaat dat in asfaltmengsels met recyclage wordt gedoseerd, bedroeg opnieuw 39 %:

	2012	2011	2010
Verbruik van asfaltgranulaat (ton)	826.480	893.224	686.067
Productie van asfalt met asfaltgranulaat (ton)	2.121.984	2.382.455	1.748.504
Percentage asfaltgranulaat in mengsels met herbruik (%)	39 %	37 %	39 %

Type asfaltmengsel	Zonder asfaltgranulaat	Met asfaltgranulaat	Totaal
Gespecificeerd (volgens een bestek)	1.260.769	1.703.202	2.963.971
Niet-gespecificeerd ('privé')	277.672	418.782	696.454

De afgelopen jaren zakte het aandeel van de niet-gespecificeerde ("privé") mengsels van 28 % (in 2010), over 24 % (in 2011) naar 19 % in 2012. Een zeer goede evolutie.

57 % van de gespecificeerde mengsels (volgens bestek) wordt met asfaltgranulaat geproduceerd. Voor privé-mengsels bedraagt dit percentage 60 %.

Controlebezoeken

In 2012 waren er minder controlebezoeken specifiek voor asfalt, wat logisch is gezien de lagere productie. Er waren dubbel zoveel controlebezoeken voor het bijwonen van voorstudies. Dit komt omdat er ook veel meer voorstudies werden uitgevoerd door de fabrikanten (naar aanleiding van de nieuwe bestekken).

Controlebezoeken voor asfaltmengsels	Aantal 2012	Aantal 2011	Aantal 2010
Periodieke controlebezoeken voor asfalt op de productie-eenheid	563	621	497
Controlebezoek voor monsterneming en/of beproeving van niet-gecertificeerde aggregaten	73	75	64
Controlebezoek voor bijwonen van door de fabrikant uitgevoerde kalibraties	48	53	49
Controlebezoek voor bijwonen van proeven in het kader van de voorstudies	114	57	100
Andere : informatieve, nutteloze, sanctionele en inleidende controlebezoeken en controlebezoeken in toelatingsperiode	54	70	46
Totaal	852	876	756

Het aantal monsternemingen van asfalt voor controleproeven daalde licht ten opzichte van 2011. Dit staat immers in verhouding tot de totale asfaltproductie. Er werden terug meer korrelverdelingen bijgewoond op niet BENOR-gecertificeerde aggregaten. Bij de andere

kenmerken werden er dan weer veel minder proeven bijgewoond, wat er op wijst dat er aggregaten werden gebruikt waarvan er meer kenmerken werden gedekt door het BENOR-certificaat.

Bemonsterd product	Aantal 2012	Aantal 2011	Aantal 2010
asfaltmengsels	386	401	338
niet-BENOR-gecertificeerde aggregaten :			
■ voor bijwonen korrelverdeling	104	83	103
■ aantal beproevingen van andere kenmerken (methyleenblauw-waarde, uitstroomtijd, vlakheidsindex, ...)	99	141	3

Evoluties

In 2012 zagen we vooral de implementatie van nieuwigheden uit 2011. De nieuwe bestekken (SB 250 2.2 en CCT Qualiroutes) werden meer en meer toegepast, het “superhomogeen” asfaltgranulaat werd algemeen toegepast en het COPRO Extranet werd ingevoerd voor asfaltmengsels.

Adviesraad

- **Voorzitter:** Ann Vanelstraete
- **Ondervoorzitter:** Noël Vanhollebeke
- **Secretaris:** Koen Van Daele

- **Leden:** Erik Barbé, Joseph Berger, Didier Block, Erik Keijers, Philippe Keppens, Pierre-Paul Modde, Vincent Reeners, Jan Soers, Hans Suffeleers, Rob Tison, Johan Trigallez, Brecht Vanderpe, Guido Van Geem, Johan Vanhollebeke en Ann Van Gucht

In 2012 vergaderde de Adviesraad Asfalt 2 keer. Ook al waren dit slechts twee vergaderingen, de agenda was telkens goed gevuld. De volgende onderwerpen kwamen onder andere aan bod:

- De invoering van het COPRO Extranet.
- De bespreking en goedkeuring van de vernieuwde Reglementaire Nota voor voorstudies, verantwoordingsnota's en technische fiches van asfaltmengsels.

- De bespreking van de karakteristieke zandzeef bij asfaltbeton.
- De stand van zaken bij de herziening van TRA 411 en PTV 411 van OCCN-CRIC.
- De bespreking en goedkeuring van de vernieuwde Reglementaire Nota over ijking, kalibratie en controle van productie-, controle-, meet- en beproevingsuitrusting.

Ringanalyse

In 2012 organiseerde COPRO, op vraag van enkele controlelaboratoria, een ringanalyse.

In totaal waren er 35 deelnemers aan de ringanalyse:

- quasi alle laboratoria voor zelfcontrole van onze COPRO-gecertificeerde asfaltfabrikanten,
- alle controlelaboratoria in het kader van de certificatie van asfalt,
- het centrale wegenboulaboratorium van de afdeling Wegenbouwkunde van de Vlaamse overheid,
- het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw,
- een niet-BELAC-geaccrediteerd extern laboratorium, dat zich spontaan opgaf als deelnemer.

Er werd geopteerd om de ringanalyse te beperken tot de twee voornaamste proefmethodes voor asfalt (zeker in het kader van de controleproeven voor de COPRO-certificatie):

- Bepaling van het bindmiddelgehalte volgens EN 12697-1,
- Bepaling van de korrelverdeling (of deeltjesgrootteverdeling) volgens EN 12697-2.

De resultaten van de ringanalyse waren al bij al zeer bevredigend. Er werden weinig uitschieters vastgesteld en ook het aantal niet-conforme resultaten bleef binnen de perken (< 5 %).

De voornaamste conclusies uit deze ringanalyse waren:

- Deelnemers die gebruik maakten van trichloorethyleen vonden iets meer vulstof terug. Een vaststelling die niet meteen logisch lijkt en waar we geen verklaring voor hebben kunnen vinden. Misschien speelde het toeval hier een rol.
- Het gebruik van een 'rolling bottle' resulteerde eveneens in het terugvinden van iets meer vulstof. Dit is dan weer wel zeer logisch.
- Iets minder vulstof werd dan weer teruggevonden door deelnemers die de vulstofhulzen lieten afkoelen. Dit heeft te maken met de invloed van de temperatuur op de afgewogen massa.
- Deelnemers die niet het volledige deelmonster beproefden, vonden minder vulstof en bindmiddel terug. Dit is allicht te wijten aan het feit dat er een gedeelte van de mastiek verloren gaat bij het karteren.

Werkgroepen

Heel wat van onze tijd bij COPRO wordt gespendeerd aan vergaderen. De asfaltsector vormt hier geen uitzondering op, wel integendeel. Er zijn niet alleen veel interne werkgroepen en Adviesraden, ook extern valt er heel wat te bespreken. Hier volgt een overzicht:

De Commissie Kwaliteit van Bitumineuze verhardingen (CKB) wordt georganiseerd door de afdeling Wegenbouwkunde. Dit is een van de meest boeiende werkgroepen, waarin AWV technische zaken en kwaliteitsproblemen bespreekt en opvolgt en waarin voorstellen worden uitgewerkt voor het aanpassen van de bestekseisen.

De overlegvergadering MOW - BVA - Vlawebo bespreekt op geregelde tijdstippen de problemen die de fabrikanten en aannemers ondervinden bij de asfaltproductie, de plating en de a posteriori controles op asfalt. Zo worden stap voor stap de bestekseisen aangepast aan de praktijk.

In het Technisch Comité 'Asfaltwegen en andere bitumineuze toepassingen' TC4 geeft het OCW een overzicht en stand van zaken van alle onderzoeksprojecten waar ze momenteel aan werkt. De OCW-medewerkers weten de deelnemers telkens weer te boeien met nieuwe tussentijdse resultaten of eindverslagen.

De werkgroep BAC-2 werd ooit door het OCW opgericht om een aantal vermeende problemen met aanvoervulstoffen te onderzoeken en te bespreken. Ondertussen is er van die problemen al lang geen sprake meer, maar de werkgroep is nog steeds actief. Momenteel bespreekt ze de kwaliteit van teruggewonnen stof (uit de ontstoffingsinstallatie van de asfaltcentrale) en de mogelijkheid om dit stof meer te gaan gebruiken in asfaltmengsels. Ook het gebruik van ongewassen zanden was een topic.

In de nabije toekomst zullen we hoe dan ook te maken krijgen met asfalt bij verlaagde temperatuur (AVT). Dat dit asfalt beter scoort qua emissies en energieverbruik weten we al. Op andere vlakken zitten we nog wel met een aantal vragen: hoe zit het met de duurzaamheid, op welke wijze kunnen we een voorstudie uitvoeren en welke proeven zijn relevant, is er überhaupt een aparte voorstudie nodig, zijn alle AVT-procédés aanvaardbaar, enz. Om een antwoord te bieden op deze vragen en om de aanpassingen aan het standaardbestek voor te bereiden, heeft afdeling Wegenbouwkunde van AWV een Task-Force AVT opgericht. Momenteel zitten we nog in de fase waarin er meer vragen dan antwoorden zijn, maar we maken vorderingen. Aangezien dat het hier over een zeer ingrijpende revolutie in de asfaltproductie gaat, is het ook best dat er niet over een nacht ijs wordt gegaan.

COPRO draagt haar steentje bij in enkele proefprojecten, zoals het project "Intelligente walsen" van VIM of het project "Carbon Free-Ways" van AWV.

COPRO is ook actief in een aantal werkgroepen in verband met de Europese normen; deze worden besproken in het deel over Bitumineuze Mengsels.

Asfaltgranulaten

CERTIFICATIE COPRO

Personeel

De controlebezoeken in het kader van de certificatie van asfaltgranulaten worden uitgevoerd door het asfaltteam.

Reglement

Op het gebied van reglementering is er in 2012 niets veranderd. Het jaar 2013 belooft veel spannender te worden op dit vlak. Hier wordt straks dieper op ingegaan.

Certificaathouders

Eind 2012 waren er in totaal 21 certificaathouders.

Voor één fabrikant werd in 2012 het certificaat voor asfaltgranulaten op zijn vraag ingetrokken.

Een fabrikant die in 2011 een certificaat aanvraag, bekwam dit in 2012.

Van de twee fabrikanten die een certificaat aanvragen in 2012, behaalde er één vrij snel het certificaat, de andere verkeert nog in toelatingsperiode.

En dan is er nog één fabrikant waarvan de aanvraag dateert uit 2010, die ook nog altijd in toelatingsperiode zit.

Op dit moment beschikken alle certificaathouders ook over een COPRO-certificaat voor asfaltmengsels. Daar zal in 2013 verandering in komen.

Asfaltgranulaten in cijfers

In 2012 werd er ongeveer 940.000 ton asfaltgranulaat geproduceerd (waarvan er 830.000 ton werd verbruikt in asfaltproductie). Ten opzichte van 2011 is dit een lichte toename qua productie van COPRO-gecertificeerde asfaltgranulaten. Vermoedelijk is dit te linken aan de intrede van de zogenaamde APO-mengsels, waarvoor er geen beperking meer is qua gedoseerd percentage asfaltgranulaten. Sommige fabrikanten zitten dan ook ruim boven de vroegere grens van maximaal 50% oud bindmiddel.

Externe controles

In 2011 bleek het verkrijgen of bekomen van zuiver asfaltpuin nog het meest heikele punt. Voor 2012 is dit helemaal omgeslagen, bijna alle geproduceerde asfaltgranulaten bleken zeer zuiver te zijn. De reden hiervan is ongetwijfeld de bijkomende eis van de Vlaamse overheid (AWV), die zegt dat asfaltgranulaten voor toepassing in prestatiemengsels een maximale korrelmaat dienen te hebben van 40 mm; een eis waaraan reeds moet worden voldaan op het ogenblik dat het asfaltgranulaat nog op voorraad ligt. Hierdoor werd het asfaltpuin consequent gebroken en/of gezeefd, waardoor eventuele verontreinigingen uit het asfaltpuin verdwenen. Deze eis blijkt dus een meerwaarde te betekenen voor de kwaliteit van de geproduceerde asfaltgranulaten.

In 2012 werden er 252 controlebezoeken uitgevoerd, merkelijk een pak meer dan de voorgaande jaren. Tijdens deze controlebezoeken werden er in totaal 116 monsters genomen van het geproduceerde asfaltgranulaat.

Nieuw in 2012 was dat er bijkomend proeven werden bijgewoond bij de fabrikanten welke stapels asfaltgranulaat

produceerden die geschikt zijn voor gebruik in prestatie-mengsels, dit zijn de stapels van de zogenaamde klasse H+ (of HE). Voor deze stapels – met een strengere eis qua korrelmaat en nauwere toleranties – gold een verdubbeling van de externe controle op het gebied van de bijgewoonde proeven. Zo werden er in 2012 maar liefst 31 extra proeven bijgewoond. Voor de externe controle kan nog worden meegedeeld dat de reproduceerbaarheid er in 2012 sterk op vooruitging, nog een gevolg van het produceren van meer homogene stapels.

In 2012 was 51% van het geproduceerde asfaltgranulaat van de klasse H+ of HE.

Adviesraad

De Adviesraad Asfaltgranulaten kwam in 2012 niet samen. Zoals hoger vermeld belooft 2013 veel meer in petto te hebben. De Europese norm voor asfaltgranulaten EN 13108-8 is in herziening en COPRO zal aftasten of er eventueel reeds kan worden ingespeeld op de toekomstige voorschriften. Een eerste vergadering van de Adviesraad werd gehouden in januari 2013. Onze voorstellen werden hierin alvast positief onthaald.

Leden van de adviesraad:

Ann Vanelstraete (voorzitster), Anja Lahousse (ondervoorzitster), Philippe Keppens, Joseph Berger, Joëlle De Visscher, Chantal Flémal, Brecht Vandorpe, Pierre-Paul Modde, Robert Tison, Johan Vanhollenbeke, Noël Vanhollenbeke, Hans Van de Craen, Erik van de Velde, Karel Vermeren, Erik Barbé en Nico Torck (secretaris).

Evoluties

Zoals reeds gemeld is er beweging op Europees niveau met een veranderende norm, die (helaas) de eerste jaren nog niet moet worden verwacht. Verder lijkt 2013 niet veel nieuws te zullen brengen.

De toepassing van hoge percentages asfaltgranulaat in de APO-mengsels blijft een punt om op te volgen. Waar vorig jaar nog werd gedacht dat de meeste asfaltproducenten onder de vertrouwde grens van 50% asfaltgranulaat zouden blijven, zien we nu in de praktijk dat enkele fabrikanten hier voor hun APO-mengsels toch wel een stuk boven durven gaan. De recordhouder recupereert momenteel maar liefst 75% oud bindmiddel! Wat dit betekent voor de duurzaamheid van de uiteindelijk aangelegde verhardingen is op dit moment nog niet geweten en nog niet zichtbaar.

Gietasfalt

certificatie COPRO

Personeel

Andie Dedoncker is de productverantwoordelijke en dus contactpersoon voor dit product.

De monsters worden op de werven genomen door de keurders van de asfaltsector.

Reglement

Eind 2012 werd de certificatie georganiseerd op basis van de onderstaande reglementen:

- Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk voor gietasfalt TRA 65 versie 5.0 van 2009-12-01
- COPRO Certificatiereglement CRC 01 versie 1.0 van 2000-03-24
- Reglementaire Nota voor technische fiches, verantwoordingsnota's en voorstudies RNR 01 versie 5.0 van 2012-04-27
- Reglementaire Nota voor ijking, kalibratie en controle RNR 02 versie 5.0 van 2012-10-05

Fabrikanten

Eind 2012 zijn er 3 fabrikanten met een COPRO-certificaat voor gietasfalt. Het betreft Aswebo met de productie-eenheid in Gent, Van Wellen met de productie-eenheid in Beveren en ACG met de productie-eenheid in Haren.

1 fabrikant heeft in 2012 de aanvraag ingediend tot het

bekomen van het COPRO-certificaat. Wij verwachten dat dit dossier in het voorjaar van 2013 zal kunnen worden afgerond.

Gecertificeerde mengsels

Eind 2012 waren er in totaal 58 gevalideerde technische fiches.

De eerste mengsels die voldoen aan het Standaardbestek 250 versie 2.2 en aan het CCT Qualiroutes 2011 zijn ondertussen een feit.

Toch valt uit onderstaande tabel op te maken dat de overgrote meerderheid van de geldige technische fiches niet voldoen aan een bestek.

Volgens bestek	Aantal gevalideerde technische fiches		
	eind februari 2013	eind 2011	eind 2010
SB 250 2.2	9	/	/
CCT Qualiroutes (2011)	2	/	/
geen (niet-gespecificeerd mengsel)	48	24	37
totaal	57	31	46

Wie vorige tabel aandachtig bestudeert zal merken dat het totaal voor 2013 niet overeenkomt met de som van bovenstaande cijfers. Dit komt omdat het nu mogelijk is om één technische fiche te laten gelden voor meerdere bestekken. Voor het totaal tellen dergelijke fiches slechts

Gietasfaltproductie

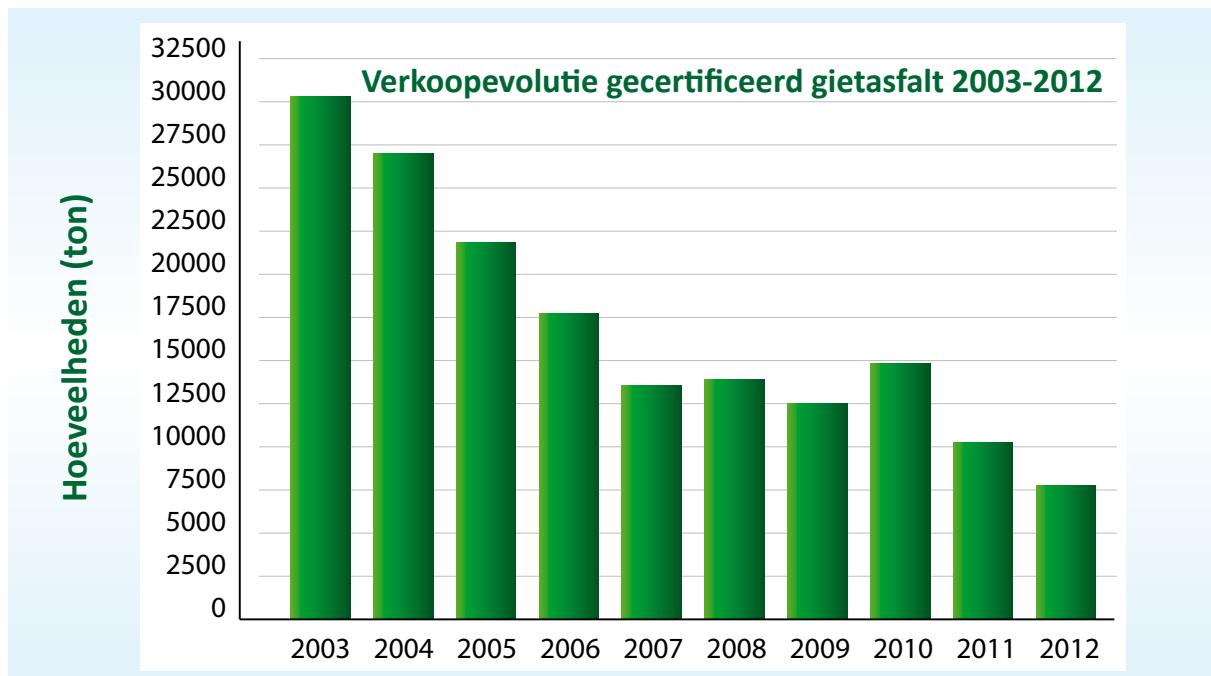
De gecertificeerde gietasfaltfabrikanten waren eind 2012 goed voor een verkoop van 7774 ton. Dit is een daling met ongeveer 2500 ton t.o.v. 2011.

Onderstaande grafiek geeft de evolutie weer van de hoe-

Volgens norm	Aantal gevalideerde technische fiches		
	eind februari 2013	eind 2011	eind 2010
EN 13108-6	41	24	37
EN 12970	3	/	/
Niet-genormaliseerd mengsel	13	7	9
Totaal	57	31	46

voor één technische fiche. We zien ook opnieuw een toename van het totaal aantal technische fiches. Dit is te verklaren door de heropstart van een fabrikant en het indienen van bijkomende technische fiches volgens de bestekken.

veelheid COPRO-gecertificeerd gietasfalt voor de periode 2003-2012. In deze grafiek lijkt het alsof de productie van gietasfalt er op achteruit gaat, maar niets is minder waar. Deze grafiek toont enkel het gecertificeerd gedeelte; de totale productie van gietasfalt is veel groter en nam vorig jaar zelfs sterk toe.

Controlebezoeken

In 2012 werden er in totaal 57 controlebezoeken uitgevoerd bij de gecertificeerde gietasfaltfabrikanten. Van dit totaal aantal waren er wel 23 controlebezoeken in toelatingsperiode.

Adviesraad

De Adviesraad Gietasfalt is niet samengekomen in 2012. Een aantal nieuwe reglementen (zie hierboven) werden via digitale weg goedgekeurd. Deze reglementen werden trouwens ook eerst besproken en goedgekeurd door de

Type controlebezoek	Aantal
Monsternemingen op de werf	33
Nazicht van de zelfcontrole + bijwonen van proeven op gietasfalt	24

Adviesraad Asfalt, waarin een aantal gemeenschappelijke belanghebbenden vertegenwoordigd zijn.

Werkgroepen

COPRO is lid van de subwerkgroep over gietasfalt van het Belgisch spiegelcomité van CEN/TC227/WG1. Deze vergaderde in 2012 echter niet.

Producten

Momenteel bestaat er een reeks mengsels die voldoen aan de eisen van het Standaardbestek 250 versie 2.2. (en de daarbij horende errata). Eveneens zijn er mengsels gecertificeerd die voldoen aan de Cahier des Charges Type Qualiroutes 2011 van het Waals Gewest.

De fabrikanten werken volop aan het uitvoeren van bijkomende voorstudies voor “officiële” gietasfaltmengsels. Het productengamma voor openbare werken zal dus nog toenemen.

De mogelijke typemengsels volgens SB 250 versie 2.2 zijn:

- Gietasfalt voor toplagen volgens hoofdstuk 6 artikel 2.2.1.2.D
- Gietasfalt voor afdichtingslagen volgens hoofdstuk 6 artikel 2.2.1.4.A
- Gietasfalt voor beschermingslagen volgens hoofdstuk 6 artikel 2.2.1.4.B
- Gietasfalt voor watergreppels volgens hoofdstuk 8 artikel 3.3
- Reparatiegietasfalt volgens hoofdstuk 12 artikel 2.1.2.1

De mogelijke typemengsels volgens Qualiroutes zijn:

- Asphalte coulé pour étanchéité volgens hoofdstuk C.60.1

- Asphalte coulé pour élément linéaire volgens hoofdstuk C.60.2
- Asphalte coulé pour couche de protection de l'étanchéité volgens hoofdstuk C.60.3
- Asphalte coulé pour revêtement et réparation volgens hoofdstuk C.60.4
- Asphalte coulé pour réparation de fissures volgens hoofdstuk C.60.5

In de praktijk zien wij regelmatig dat niet-gecertificeerd gietasfalt wordt gebruikt op Vlaamse openbare werken. Nochtans dient dit gietasfalt COPRO-gecertificeerd én geregistreerd te zijn. O.a. om bouwheren en opdrachtgevers te ondersteunen bij het nazicht van de aangeboden producten, heeft COPRO een Extranet ontwikkeld.

Alle geldige technische fiches zijn nu gemakkelijk te raadplegen via dit COPRO Extranet: <http://extranet.copro.eu/>

Bij elke aanbesteding dient de aannemer de code van technische fiche van de producten die hij zal verwerken op voorhand over te maken aan de opdrachtgever. Ook op elke leveringsbon wordt deze (snel)code van technische fiche vermeld.

Door deze snelcode in te geven op de website, ziet men onmiddellijk de belangrijkste informatie over het mengsel dat zal worden geleverd of misschien al werd geleverd. Wie meer informatie wil, kan altijd bij de fabrikant een kopie opvragen van de door COPRO gewaarmerkte verantwoordingsnota.

Technische fiches van gietasfalt die niet terug te vinden zijn op COPRO Extranet zijn niet COPRO-gecertificeerd. Technische fiches die niet verwijzen naar SB 250 zijn niet geregistreerd. Deze mengsels mogen dus niet worden gebruikt op openbare werken.

De bouwheren hebben nu voldoende keuze om gecertificeerd en geregistreerd gietasfalt te verwerken op hun werven.

Bitumineuze mengsels

CE

Personeel

De audits in het kader van de CE-markering van bitumineuze mengsels worden uitgevoerd door een team van twee auditors: Dirk Lacaeyse en Andi Crombez. Die laatste zal in 2013 worden vervangen door Nico Torck, die op zijn beurt zal proberen om hier voldoening in te vinden.

Reglement

Voor de attestering van het FPC-systeem van bitumineuze mengsels is nog altijd het oorspronkelijke reglement van kracht, namelijk:

- R/CE2+ 64-65 versie 1.0 van 16 november 2006
Reglement voor de attestering in het kader van de CE-markering voor bitumineuze mengsels
Attesteringsniveau 2+

In 2013 komt er een nieuw reglement, op basis van de nieuwe Construction Products Regulation.

Fabrikanten

In Vlaanderen kwam er een productie-eenheid bij. Het aantal fabrikanten met een FPC-certificaat van COPRO ziet er nu als volgt uit:

- 1 Brusselse fabrikant,
- 9 Waalse fabrikanten en
- 16 Vlaamse fabrikanten.

Bitumineuze mengsels

Het FPC-systeem wordt toegepast bij de productie van bitumineuze mengsels volgens de Europese normen. Momenteel zijn de volgende normen van toepassing voor de FPC-certificaten die COPRO heeft uitgereikt:

- EN 13108-1** Bitumineuze mengsels – Materiaalspecificaties – Deel 1: Asfaltbeton
- EN 13108-2** Bitumineuze mengsels – Materiaalspecificaties – Deel 2: Asfaltbeton voor zeer dunne lagen

- EN 13108-4** Bitumineuze mengsels – Materiaalspecificaties – Deel 4: Warmgewalst asfalt
- EN 13108-5** Bitumineuze mengsels – Materiaalspecificaties – Deel 5: Steenmastiekasfalt
- EN 13108-6** Bitumineuze mengsels – Materiaalspecificaties – Deel 6: Gietasfalt
- EN 13108-7** Bitumineuze mengsels – Materiaalspecificaties – Deel 7: Zeer open asfaltbeton

Deze worden momenteel herzien. Publicatie van de nieuwe versies moeten we echter nog niet meteen verwachten.

Audits

Elke productie-eenheid wordt jaarlijks onderworpen aan een uitgebreide audit van het FPC-systeem, die niet alleen de administratieve kant van de procedures bekijkt, maar waarbij de toepassing van het systeem ook in de praktijk wordt afgetoetst bij het controlepersoneel. In totaal werden er 34 audits uitgevoerd, waaronder enkele bijkomende audits bij een hoofdzetel of extra audits naar aanleiding van niet-conformiteiten.

Evoluties

De voorbije jaren hebben de Europese werkgroepen onder CEN/TC227/WG1 hard gewerkt aan de volgende generatie van de normen in de reeks EN 13108. Deze nieuwe reeks zal voor heel wat verbeteringen zorgen, want ze zal rekening houden met de kritiek die de afgelopen jaren werd verzameld. Zo ziet het er naar uit dat de empirische en de fundamentele proeven nu toch zullen mogen gecombineerd worden. Bepaalde (kleine) controles zullen worden geschrapt en voor de proeffrequenties voor asfaltgranulaten zal een keuzemogelijkheid worden gecreëerd. Vooral de norm over asfaltgranulaat (EN 13108-8) zal in de praktijk gemakkelijk na te leven worden. Helaas moeten de ontwerpnormen nu nog het volledige proces van goedkeuring doorlopen, wat betekent dat we die nieuwe normen de eerste twee jaar nog niet moeten verwachten.

Een tweede evolutie die er veel sneller aankomt, is de overschakeling van de Construction Products Directive naar de Construction Products Regulation. Dit zal een aantal aanpassingen met zich meebrengen, zowel voor de fabrikanten als voor COPRO. Wij zullen proberen deze overgang vlot te laten verlopen.

Geen van beide evoluties zal een grote invloed hebben op het FPC-systeem of op de dagdagelijkse controles. Er is dus geen reden tot paniek.

Werkgroepen

COPRO is actief in een aantal werkgroepen die van ver of dichtbij voortvloeien uit CEN/TC227 Road Materials.

Op Belgisch vlak maakt COPRO deel uit van verschillende spiegelcomités. Zo is er interactie tussen onze Belgische werkgroep voor asfalt en de Europese werkgroep CEN/TC227/WG1. Ook voor gietasfalt bestaat er zo'n Belgische werkgroep, die in 2012 echter niet actief was. Er is ook

een Belgische werkgroep voor de proefmethodes, die onze opmerkingen doorgeeft aan CEN/TC227/WG1/TG2. En last but not least het officiële Belgische Spiegelcomité E227, dat communiceert met het Europese Technisch Comité CEN/TC227. Gelukkig kan onze sector rekenen op het OCW om alle deze werkgroepen te organiseren en coördineren.

In de Europese werkgroepen wordt België vertegenwoordigd door een gemotiveerd en evenwichtig samengesteld team bestaande uit mevrouw Ann Vanelstraete (OCW), de heer Eric Van Den Kerkhof (Colas) en Dirk Lacaeyse (COPRO). Terwijl Ann haar steentje bijdraagt voor een verbetering van de proefmethodes in CEN/TC227/WG1/TG2, hebben de heren 'strijd geleverd' in de werkgroep CEN/TC227/WG1/TG4 (EN 13108-20, -21 en -8). Alle drie maken ze deel uit van de overkoepelende werkgroep CEN/TC227/WG1.

U begrijpt het: aan vergaderingen geen gebrek.

Oppervlaktebehandelingen

CE

Personeel

De audits in het kader van de attestering van het FPC-systeem van oppervlaktebehandelingen zijn in handen van Andie Dedoncker en Dirk Lacaeyse.

Ondertussen heeft Andie de verantwoordelijkheid opgenomen om deze audits te organiseren en op te volgen.

Reglement

Het wordt soms al snel vergeten, maar de attestering van het FPC-systeem gebeurt volgens een reglement:

R/CE2+ 62 versie 1.0 van 2008-08-04:

Reglement voor de attestering in het kader van de CE-markering voor oppervlaktebehandelingen
Attesteringsniveau 2+

In 2013 komt er een nieuw reglement, op basis van de nieuwe Construction Products Regulation.

Oppervlaktebehandelingen

CE-markering van oppervlaktebehandelingen gebeurt op basis van deze Europese normen:

EN 12271 Oppervlaktebehandeling van verhardingsoppervlakken - Eisen

EN 12273 Slems - Voorschriften

De eerste norm gaat over bestrijkingen, de tweede over slemlagen. Deze normen zijn nu eindelijk ook in het Nederlands beschikbaar.

Telkens opnieuw valt het ons op hoe onbekend deze producten zijn, zelf binnen onze sector van 'de zwarte werken'. Het ene is een likje bitumen (of in de volksmond "teer") met een laag stenen erover, het andere een bruine spetterende blubber. Vaak leeft er om-trent deze producten ook een negatieve perceptie op vlak van kwaliteit. En dit is jammer, want het zijn behandelingen die binnen het juiste toepassingsgebied

en mits een goede samenstelling en een kwalitatieve uitvoering, wel degelijk mooie, duurzame resultaten kunnen geven voor een interessante prijs-kwaliteit-verhouding.

Of de CE-markering de kwaliteit of de toepassing van deze producten een duw in de rug zal geven, valt te betwijfelen. Maar het feit dat deze aannemers werken volgens een gedocumenteerd controlesysteem, is zeker al een stap in de goede richting.

Aannemers

Het aantal aannemers dat beschikt over een FPC-certificaat van COPRO in het kader van de CE-markering, nam toe met één. De verdeling ziet er nu als volgt uit:

Type	Vlaanderen	Wallonië
Bestrijking	4	2
Slem	2	2
Oppervlaktebehandelingen samen	6	2

Neen, we vergissen ons niet bij het optellen; de Waalse aannemers zijn beide actief in zowel slem als bestrijkingen.

Het blijft een feit dat dit aantal laag ligt. Er zijn waarschijnlijk nog steeds aannemers die proberen actief te blijven zonder de wettelijk verplichte CE-markering.

Er zijn ook enkele aannemers die al een tijd in aanvraagperiode zitten. Soms wordt de implementatie van zo'n FPC-systeem volgens EN 12271 of EN 12273 zwaar onderschat. En die implementatie is een vereiste om het FPC-systeem te kunnen attesteren. Men krijgt zo'n FPC-certificaat dus niet zomaar bij een doos waspoeder.

Bezoeken en audits

In 2012 werden 2 informatieve bezoeken uitgevoerd, 10 audits en 12 vervolgaudits (om een audit verder te zetten).

Jaar na jaar valt het ons op hoe moeilijk en tijdrovend het is om deze audits te organiseren. Deels is dit te wijten aan de weersomstandigheden (die moeilijk te voorspellen zijn); een audit op de werf kan immers maar doorgaan bij mooi weer en een voldoende hoge temperatuur. Maar ook de audit om op kantoor “de papieren eens te komen nazien” durven sommige

aannemers al eens uitstellen. Dat de audits in een goede sfeer verlopen en gedeeltelijk buiten in de zon gebeuren, maakt dan weer veel goed.

Werkgroepen

In het kleinere wereldje van de bestrijkers en slemmers wordt er niet zo vaak vergaderd. COPRO is dan ook maar actief in een paar werkgroepen, namelijk het Belgisch Spiegelcomité E227 en een werkgroep voor oppervlaktebehandelingen, beide georganiseerd door het OCW.

Bitumineuze bindmiddelen

Werkgroepen

Voor de bitumineuze bindmiddelen neemt COPRO deel aan volgende werkgroepen:

- spiegelgroep van het technisch comité CEN TC 336: de "SCM 336". Deze werkgroep bespreekt de vooruitgang der werkzaamheden van de werkgroepen van CEN TC 336 evenals de door deze groepen opgestelde documenten (onder andere het ontwerp van de normen). Bijkomend is dit tevens het forum waar besturen (AWV en SPW) en de sector de voorschriften bespreken van de bitumineuze bindmiddelen.

Hierdoor blijven wij op de hoogte van de ontwikkelingen in de sector.

CE-markering van bitumen en bitumineuze bindmiddelen

De CE-markering van wegenbouwbitumen, bitumenemulsies en vloeibitumen is verplicht sinds 2011 en voor het polymeergemodificeerd bitumen sinds begin 2012.

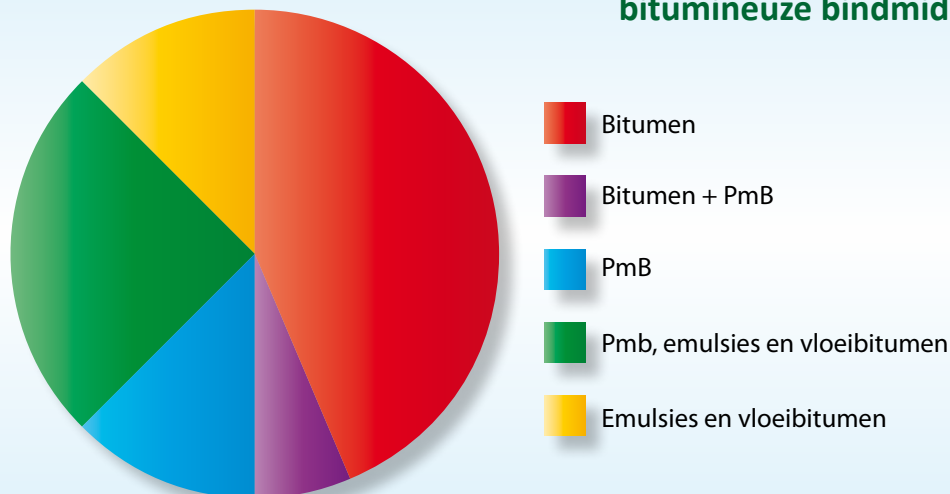
Het systeem van CE conformiteitsattestering voor de producten van voormelde normen, is het systeem 2+. Dit houdt in dat een genotificeerde instantie ("Notified Body") betrokken is bij de toekenning van de conformiteitsverklaring van de controle van de productie in de fabriek (Factory Production Control of FPC), die essentieel is voor de fabrikant om de CE-markering te mogen aanbrengen op hun producten. De taken van deze instantie omvatten:

- de initiële inspectie van de fabriek en de controle van de FPC;
- de permanente bewaking, beoordeling en aanvaarding van de FPC.

COPRO werd genotificeerd door de Belgische Staat en is dus bevoegd om bij de fabrikanten van bitumineuze bindmiddelen het certificaat van FPC te leveren, noodzakelijk voor het aanbrengen van de CE-markering.

In totaal doen 16 fabrikanten van bitumineuze bindmiddelen reeds beroep op COPRO voor de CE-certificatie. De certificatie kan de productie van verschillende types bitumineuze bindmiddelen omvatten (zie tevens de grafiek).

Verdeling dossiers CE-markering bitumen en bitumineuze bindmiddelen 2012

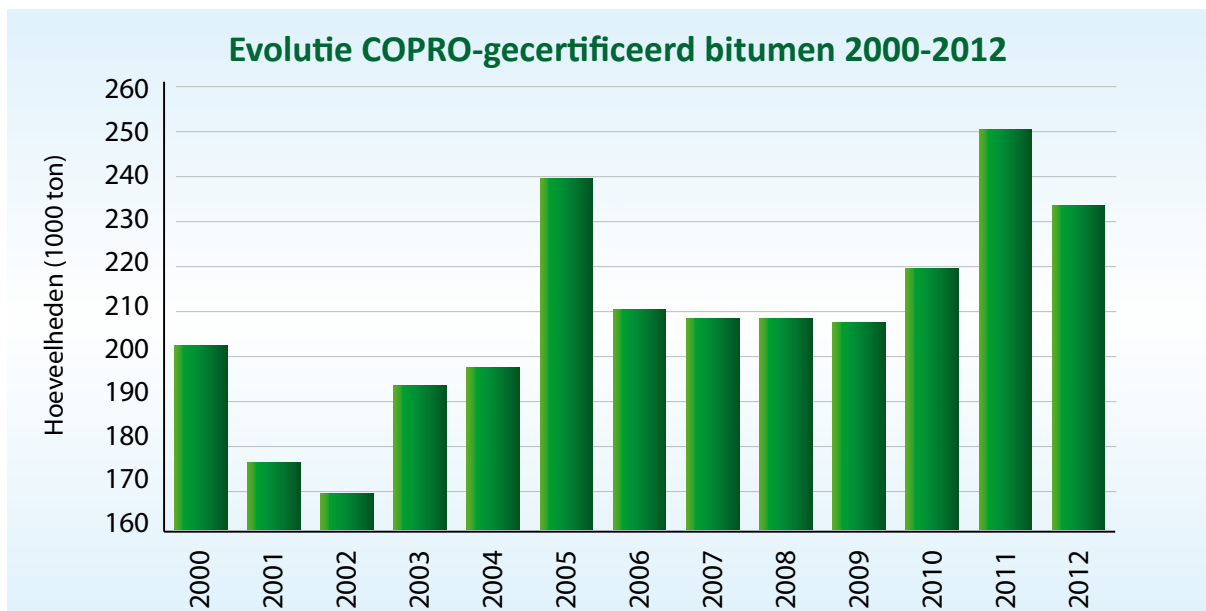
Bitumen voor de **wegenbouw** certificatie COPRO

Adviesraad

- **Voorzitter** Stefan Vansteenkiste
- **Ondervoorzitter** Philippe Keppens
- **Secretaris** Philippe du Bus de Warnaffe
- **Leden** Peggy Aerts, Jeroen Besamusca, Erik Barbé, Joseph Berger, Chantal Flemal, Cindy Henderick, Pierre Joly, Guy Lefèbvre, Karel Poncelet, Pierre-Paul Modde, Vincent Reeners, Jan Soers, Tine Tanghe, Theo Terlouw, Jan Theuwissen, Brecht Vandorpe, Geert van Dyck.

Gecertificeerde bitumen volgens Toepassingsreglement TRA 54 zijn:

- wegenbitumen volgens NBN EN 12591,
- hard bitumen volgens NBN EN 13924,
- pigmenteerbaar bitumen,
- bitumen met positieve penetratie-index,
- "emulgeerbaar" bitumen.

In 2012 hebben 7 leveranciers COPRO-gecertificeerd bitumen geleverd, afkomstig van 9 productiesites: 3 in België, 2 in Nederland, 3 in Frankrijk en 1 site in Duitsland.

De COPRO-certificatie van bitumen gebeurt volgens het toepassingsreglement TRA 54 voor bitumen voor de wegenbouw. De fabrikanten verbinden zich ertoe om hun producten te controleren volgens de in dit reglement afgesproken regels en COPRO houdt hier toezicht op door geregelde inspectiebezoeken en monsternemingen voor externe controle.

Eind 2011 werd in SCM 336 door de sector aanvaard om voor het hard bitumen de reologische karakteristieken DSR en BBR als informatieve karakteristieken mee te delen, waar het tot dan enkel voorzien was in geval van gebruik in AVS (asfalt met verhoogde stijfheidsmodulus). De fabrikanten die dit nog niet borgden hebben hun certificaat in de loop van 2012 dan uitgebreid voor deze karakteristiek. De andere wijziging is de introductie in het voorjaar van 2012 van de technische fiches op het COPRO-extranet, waardoor steeds de actuele gegevens beschikbaar zijn voor de gebruikers.

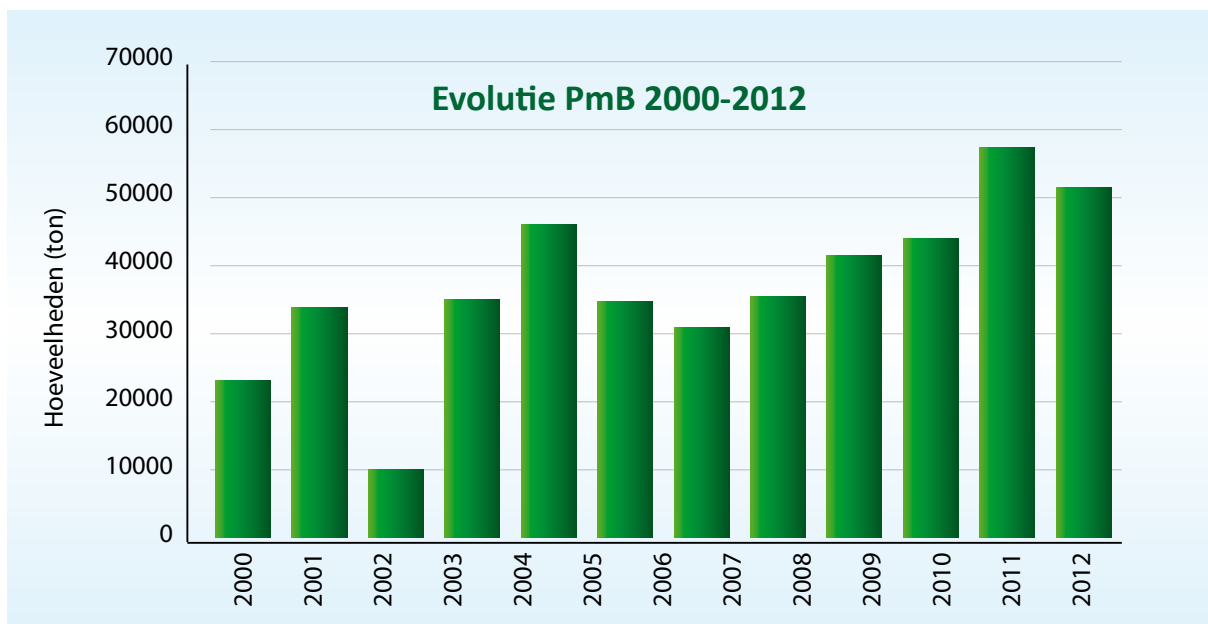
Gemodificeerd bitumen - PmB

certificatie COPRO

Adviesraad

- **Voorzitter** Stefan Vansteenkiste
- **Ondervoorzitter** Karel Poncelet
- **Secretaris** Philippe du Bus de Warnaffe

- **Leden** Dominique Beaudoint, Chantal Flemal, Cindy Henderick, Philippe Keppens, Samuele Muroi, Pierre-Paul Modde, Christian Rase, Vincent Reeners, Pierre Schloesser, René Reynaert, Jan Soers, Christian Stassen, Hans Suffeleers, Tine Tanghe, Theo Terlouw, Johan Trigallez, Brecht Vandorpe, Noël Vanhollebeke, Geert Van Dyck.

Het polymeergemodificeerd bitumen (PmB) opgenomen in de typebestekken Qualiroutes, SB 250 en TB 2011 zijn:

- PmB 45/80-50
- PmB 45/80-65
- PmB 75/130-75

De specificaties in deze bestekken houden rekening met de klassen voorzien in de norm NBN EN 14023. Er zijn een aantal gemodificeerde bitumina (specialiteiten) die gecertificeerd zijn volgens de voorschriften van de fabrikant, vastgelegd volgens de norm NBN EN 14023. De technische fiches van het product, vanaf 2012 on-line consulteerbaar via COPRO Extranet vermelden duidelijk wat er gecertificeerd is.

Het aantal gecertificeerde fabrikanten in 2012 bedraagt 8.

Eind 2012 werd er in de SCM 336, het Belgisch spiegelcomité van de CEN werkgroep CEN TC 336, tussen de besturen en de fabrikanten afgesproken om de specificaties van PmB in de typebestekken aan te passen (uitbreiding naar nieuwe karakteristieken kracht-ductiliteit, weerstand tegen veroudering en DSR bij 15°C en 10 Hz) om rekening te houden met de introductie van de CE-markering en helemaal in harmonie te zijn met de EN 14023. In maart 2012 heeft de adviesraad de controlefrequenties aanvaard om de certificatie van PmB uit te breiden met deze nieuwe kenmerken en de proef te verwijderen die niet meer voorzien is in de Europese norm (rekbaarheid).

Bitumenemulsies en vloeibitumen certificatie COPRO

Adviesraad

- **Voorzitter** Stefan Vansteenkiste
- **Ondervoorzitter** Philippe Keppens
- **Secretaris** Philippe du Bus de Warnaffe

- **Leden** Norbert Alexandre, Joseph Berger, Chantal Flemal, Henderick Cindy, Pierre Joly, Samuele Muroni, Christian Rase, Vincent Reeners, Pierre Schloesser, René Reynaert, Jan Soers, Christian Stassen, Theo Terlouw en Brecht Vandorpe.

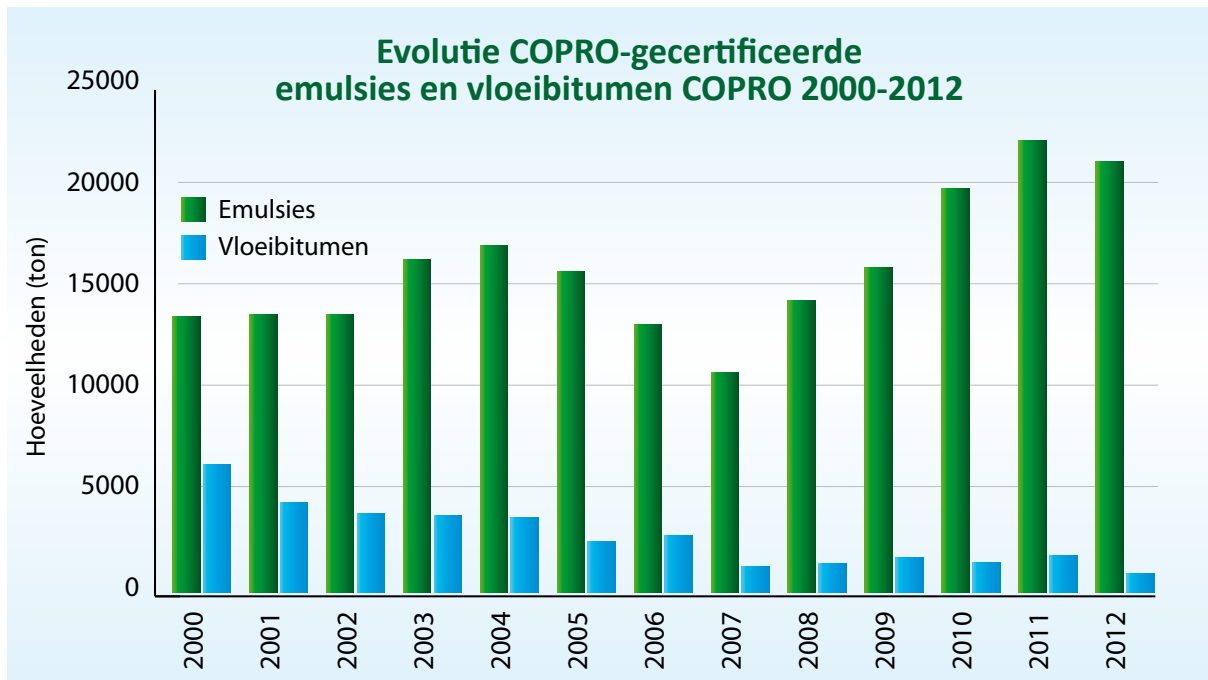
De gecertificeerde bitumenemulsies zijn de emulsies die opgenomen zijn in de typebestekken. Deze werden door de besturen in samenspraak met de fabrikanten geselecteerd op basis van de norm NBN EN 13808. Voor bepaalde kenmerken zoals de breekindex kunnen de fabrikanten de klasse (range) zelf bepalen om het pro-

duct dat meest geschikt is voor de behoeften van hun klanten te kunnen leveren. Zij moeten echter duidelijk de keuze van de klasse vermelden op de technische fiche.

In 2012 bleek dat de mogelijke keuzes van klassen van de huidige norm EN 13808 voor brekingsindex en/of viscositeit voor bepaalde producten niet of moeilijk te borgen waren. Gezien de EN 13808 in herziening was in 2012 en begin 2013 goedgekeurd werd, is er aanvaard dat de fabrikanten als te rapporten klassen de ranges uit de nieuwe versie zullen gebruiken, die wel hanteerbaar lijken te zijn.

De gecertificeerde specificaties zijn opgenomen op de technische fiches van de gecertificeerde producten.

In 2012 zijn er 4 COPRO-gecertificeerde fabrikanten van emulsies en twee COPRO-gecertificeerde fabrikanten van vloeibitumen, allen gevestigd in België.

Vezels

certificatie COPRO

Personeel

- Productverantwoordelijke: **Andie Dedoncker**

De keurders van de asfaltsector staan in voor monsternemingen van de vezels, die meestal gebeuren bij de asfaltfabrikanten.

Reglement

De certificatie is nog steeds georganiseerd volgens hetzelfde toepassingsreglement voor cellulosevezels: TRA 63 versie 2.0 van 2004-02-09

Fabrikanten in 2012

Momenteel is er maar 1 fabrikant meer die een COPRO-certificaat heeft namelijk Rettenmaier. De gecertificeerde vezels van Rettenmaier worden geproduceerd in Calenberger Mühle (Duitsland). Het gecertificeerde gamma bestaat enkel uit een vooromhulde cellulosevezel.

Productie

In 2012 werd er t.o.v. 2011 een vergelijkbare hoeveelheid gecertificeerde vezels op de Belgische markt gebracht. Deze hoeveelheid bedroeg 400 ton.

Onderstaande grafiek geeft de evolutie van de vezelverkoop weer voor de periode 2003-2012.

Controlebezoeken

In 2012 werden er 6 controlebezoeken uitgevoerd in het kader van de COPRO-certificatie waarvan 2 op de productie-eenheid in Duitsland. Er werden in totaal 9 monsternemingen uitgevoerd.

Er werden ook een paar partijkeuringen uitgevoerd op leveringen van niet-gecertificeerde types vezel.

Voegvullingsproducten en voegbanden • certificatie COPRO

Personeel

In 2012 werden de controlebezoeken uitgevoerd door Andie Dedoncker en Jordy Van Dam. Andie volgt als productverantwoordelijke alle dossiers op en is de nieuwe contactpersoon bij de producenten.

Jordy werd in de loop van 2012 opgeleid om samen met Andie de controlebezoeken uit te voeren.

Reglement

De certificatie is nog steeds georganiseerd volgens hetzelfde Toepassingsreglement voor Voegvullingsproducten en Voegbanden: **TRA 46 versie 3.0 van 2007-09-25**

Adviesraad

De Adviesraad Voegvullingsproducten en Voegbanden is twee maal samengekomen in 2012. De belangrijkste agendapunten waren het introduceren van technische fiches via het Extranet, het voorstel van een ringanalyse, het bespreken van reproduceerbaarheidsgrenzen en het introduceren van nieuwe regels voor ijking, kalibratie en controle.

Dit alles zou moeten leiden tot een nieuwe versie van TRA 46 en het introduceren van een nieuwe reglementaire nota voor ijking, kalibratie en controle (RNR 05).

Fabrikanten en producten

Momenteel zijn er 5 gecertificeerde fabrikanten. Er zijn 3 fabrikanten voor warm gegoten voegvullingsproducten en 3 voor voegbanden. Het certificaat van één fabrikant van warm gegoten voegvullingsproducten is momenteel voor een langere periode opgeschort.

De warm gegoten voegvullingsproducten worden zowel in België als in Duitsland geproduceerd.

De voegbanden worden in het buitenland geproduceerd. Voor een aantal van deze producenten zijn er wel erkende verdelers in België.

Controlebezoeken

In 2012 werden er 16 controlebezoeken uitgevoerd in het kader van de COPRO-certificatie of het behalen van een COPRO-certificaat.

Granulatensector

Gerecycleerde granulaten

Certificatie : COPRO, BENOR en CE-markering

Personeel

- Sectorverantwoordelijke: **Johny De Nutte**
- Productverantwoordelijke: **Michaël Van Schelvergem**

De controlebezoeken werden uitgevoerd door Dorien Desmet, Cindy Henderick, Dieter Krikilion, Anneleen Van Bruystegem, Sofie Van Hasselt, Michaël Van Schelvergem, Joris Claes, Toby Verdin en Christophe Bruylants. In de loop van 2012 verlieten Christophe Bruylants en Sofie Van Hasselt ons team. Twee nieuwe krachten zijn intussen in dienst om hen in 2013 te vervangen.

Onderwerp van de certificatie

Het betreft de certificatie van gerecycleerde granulaten afkomstig van het voorafzeven, breken en zeven van bouw- en slooppuin.

Voor de CE-markering niveau 2+ wordt gebruik gemaakt van:

- R/CE 2+ 10/11 - Reglement voor de attestering van de conformiteit van de FPC in het kader van de CE-markering niveau 2+ voor gerecycleerde granulaten conform de Europese normen (versie 1.0 d.d. 2004-04-16).

Voor de COPRO-certificatie wordt gebruik gemaakt van volgende reglementen:

- CRC 01 - Reglement voor productcertificatie in de bouwsector (versie 1.0 dd. 2000-03-24),
- TRA M10/11 - Toepassingsreglement voor de certificatie van de milieuhygiënische kwaliteit van puin en sorteerzeefgranulaten volgens het eenheidsreglement van OVAM (versie 1.1 d.d. 2011-11-22),

Voor de BENOR-certificatie wordt gebruik gemaakt van volgende reglementen:

- CRC BENOR 01 - Reglement voor productcertificatie in de bouwsector (versie 1.0 d.d. 2000-08-01),
- BENOR TRA 10 - Toepassingsreglement voor gerecycleerde granulaten geproduceerd op een vaste locatie (versie 2.0 d.d. 2012-06-19),
- BENOR TRA 11 - Toepassingsreglement voor gerecycleerde granulaten geproduceerd door een mobiele installatie (versie 2.0 d.d. 2012-10-23).

Adviesraad

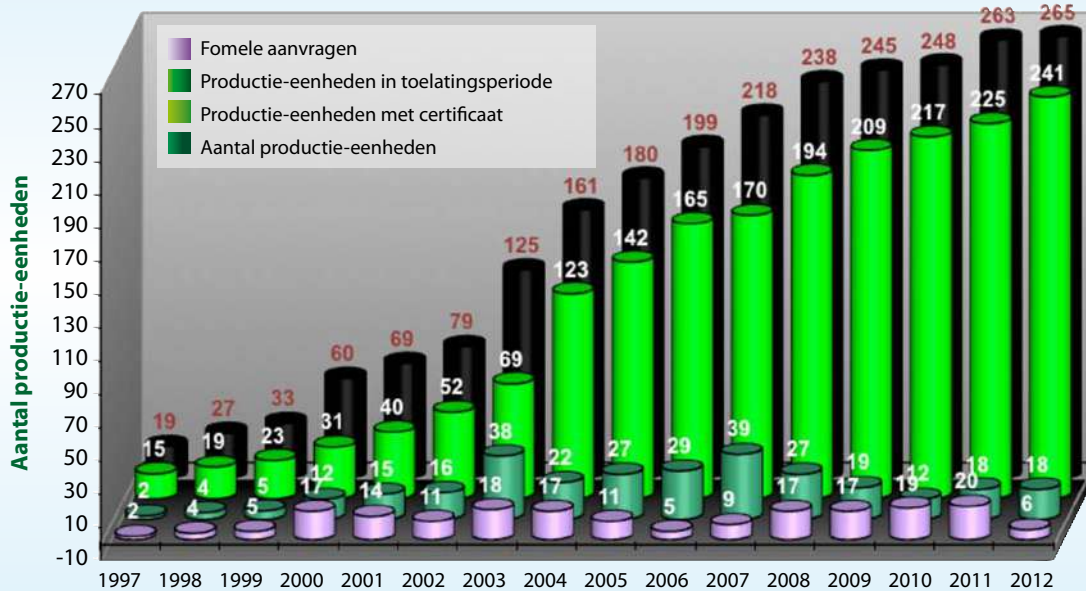
- **Voorzitter:** J. Desmyter
- **Secretaris:** M. Van Schelvergem
- **Leden:** mevrouw C. Flemal, M. Van den Berghe, A. Van Gucht, M. Verboven, de heren D. Block, M. Briessinck, D. Coveliers, J. D'Hooghe, L. De Bock, E. Desmedt, A. Ghodsi, W. Goossens, D. Krikilion, , M. Regnier, E. Van de Velde, P. Van De Velde, M. Van Schelvergem, R. Lorant, J. Desmyter.
- **Plaatsvervangers:** de heren J. Berger, K. De Prins, D. Fransis, P. Keppens, T. Mariage, J. Petit, F. Theys, T. Mangelschots.

Overzicht COPRO-certificatie

In 2012 ontvingen we in totaal 16 formele aanvragen, waarvan 14 voor vaste locaties en 2 voor mobiele installaties.

De toestand op 1 januari 2013: In totaal zijn er 265 productie-eenheden waarvan gecertificeerd (190 + 51), 18 eenheden in toelatingsperiode (14 + 4) en 6 eenheden die nog niet in de toelatingsperiode zijn (5 + 1).

Evolutie van het aantal productie-eenheden

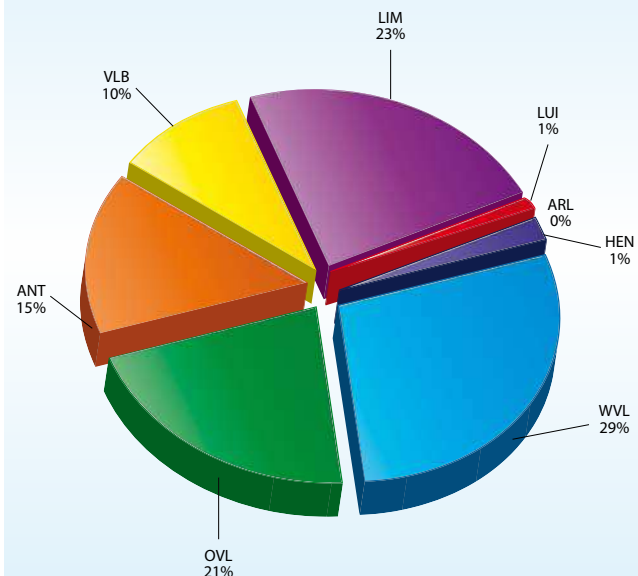
Overzicht COPRO-gecertificeerde producten

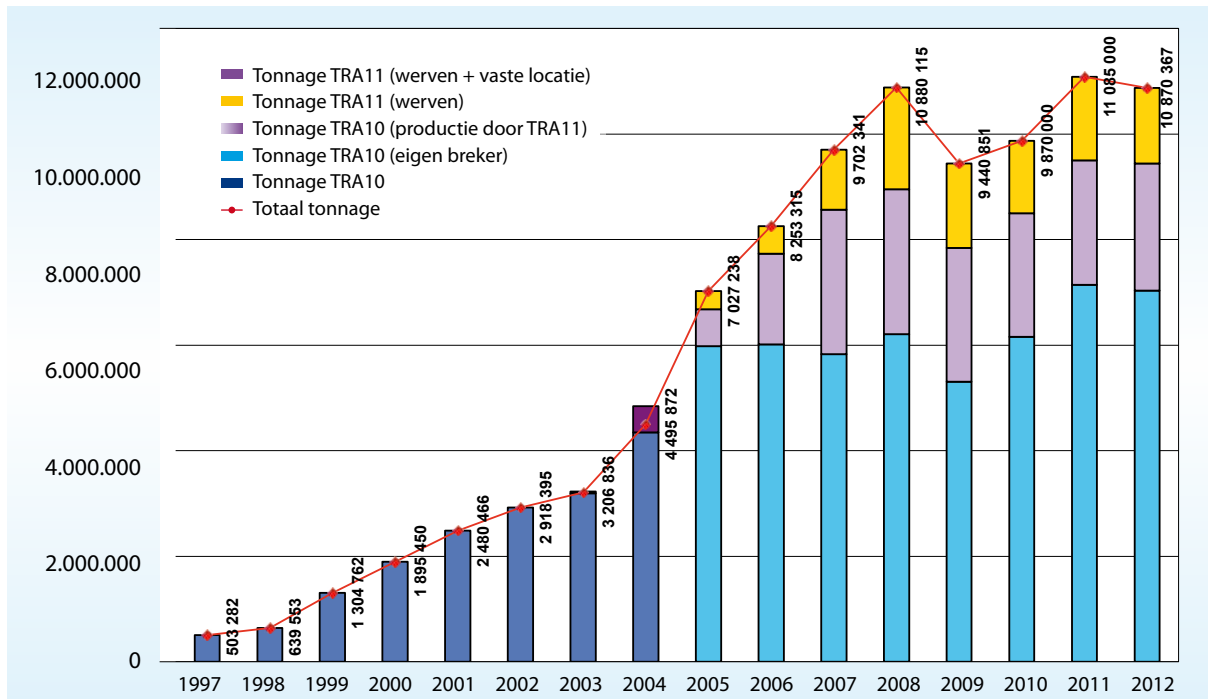
Totale hoeveelheid gecertificeerde gerecycleerde granulaten in 2012: 10.870.367 ton

- Vaste locatie (TRA10): 9.436.682 ton (waarvan 4.082.343 ton werd geproduceerd door een mobiele installatie met COPRO-certificaat TRA 11)
- Mobiele installatie (TRA11) – totale productie 5.515.928 ton, waarvan:
 - geproduceerd op bouw- en sloopwerven: 1.433.685 ton
 - geproduceerd op andere vaste locaties (TRA 10): 2.403.412 ton
 - geproduceerd op eigen vaste locaties (Eigen TRA 10): 1.678.931 ton

In 2012 werd het COPRO-Extranet gelanceerd. Op deze website zijn de technische fiches van alle gecertificeerde producten digitaal raadpleegbaar. In totaal werden 1987 digitale technische fiches - 1443 voor vaste locaties en 544 voor mobiele brekers – in het COPRO-Extranet ingediend.

Verdeling gecertificeerde gerecycleerde granulaten per provincie

TOTALEN VAN DE GEPRODUCEERDE SOORTEN GRANULATEN

	Vaste locatie	%	Mobiele installatie	%
Betongranulaat	3.122.711 ton	33	2.386.120 ton	43
Menggranulaat	3.611.874 ton	38	1.632.975 ton	30
Metselwerkgranulaat	237.899 ton	3	126.640 ton	2
(Niet-) teerhoudend asfaltgranulaat	553.513 ton	6	514.456 ton	9
Puinzeefzand (beton- en metselwerkpuin)	1.706.219 ton	18	765.963 ton	14
Puinzeefzand asfaltgranulaat	9.595 ton	< 1	34.020 ton	< 1
Overige (mengelingen)	194.871 ton	2	55.754 ton	< 1

SPREIDING VAN HET TONNAGE OVER HET AANTAL VERGUNNINGHOUDERS:

	Totaal tonnage	0 - 20.000	20 - 40.000	40 - 60.000	60 - 80.000	80 - 100.000	100 - 150.000	150 - 200.000	200 +
TRA 10	aantal vergunningh.	78	32	28	17	11	10	8	6
	%	41%	17%	15%	9%	6%	5%	4%	3%
TRA 11	aantal fabrikanten	16	4	4	6	7	6	4	4
	%	31%	8%	8%	12%	14%	12%	8%	8%

Controlebezoeken COPRO-certificatie

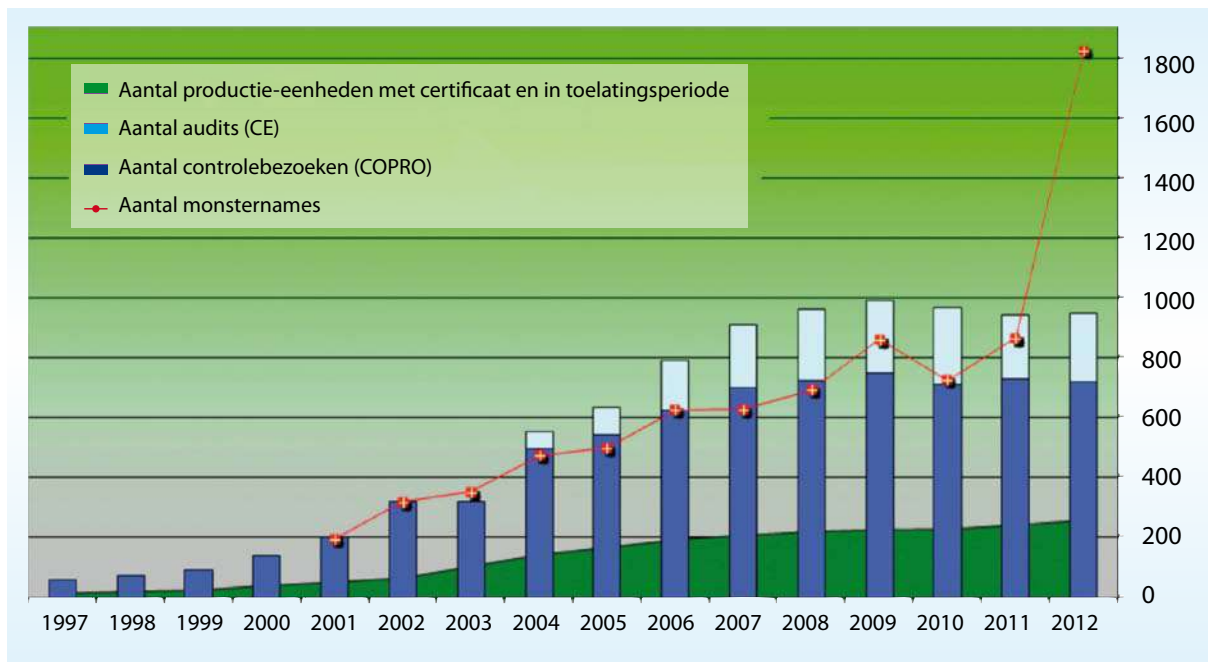
Er werden in totaal 718 controlebezoeken uitgevoerd waarvan:

- Vast:** 227 bezoeken van het type T1c (1 dag)
341 bezoeken van het type T2c (1/2 dag)
- Mobiel:** 107 bezoeken van het type T1c (1 dag)
43 bezoeken van het type T2c (1/2 dag)

Tijdens deze bezoeken werden 1826 monsters ontnomen (1570 vast en 256 mobiel). Dit betekent dat er ten

opzichte van 2011 meer dan 1000 stalen extra genomen werden. Deze forse stijging is te wijten aan de extra stalen die dienden genomen te worden voor chemische analyse en asbestcontrole, zoals opgelegd in het OVAM-eenhedenreglement.

Wat betreft sancties werden er in totaal 55 waarschuwingen, 20 berispingen en 11 opschortingen van autonome levering uitgeschreven.

CE- markering niveau 2+

Sedert 2004 is COPRO door de lidstaat België aangeduid als notified body voor gerecycleerde granulaten.

In 2012 ontvingen we in totaal 16 formele aanvragen, waarvan 14 voor vaste locaties en 2 voor mobiele installaties. Voor al deze 16 producenten werd reeds een initiële audit uitgevoerd (waaronder het grootste deel in toelatingsperiode COPRO).

Bovendien werden er in 2012 door COPRO 20 CE-certificaten uitgereikt, wat het totaal op 240 brengt waaronder:

- Vaste locatie: 188
- Mobiele installatie: 52

Er werden in totaal 228 audits uitgevoerd conform R/CE 10/11 2+ - versie 1.0 van 2005-04-16.

Natuurlijke en kunstmatig gevormde granulaten

CERTIFICATIE: BENOR EN CE-MARKERING

CERTIFICATIE-INSTELLING: OCCN

NATUURLIJKE KEURINGSINSTELLINGEN: COPRO, SECO, SPW EN KIWA-BMC (NEDERLAND)

KEURINGSINSTELLING: COPRO

Personeel

- Sectorverantwoordelijke: **Johny De Nutte**
- Productverantwoordelijke: **Stéphane Baguet**
- Keurder: **Annabelle Vekeman**

Onderwerp van de certificatie

Vóór 1 juni 2004 werden granulaten uitsluitend via het vrijwillige kwaliteitsmerk BENOR gecertificeerd.

Op 1 juni 2004 ging de richtlijn "Bouwproducten" 89/106/EEG van de Raad van 21 december 1988 met betrekking tot het vrije verkeer van alle voor de bouw bestemde producten binnen de Unie van kracht. Hiervoor werd een gemeenschappelijke technische taal vastgelegd. Deze bestaat uit geharmoniseerde normen waarin fabrikanten de prestaties van hun verhandelde producten kunnen beschrijven. Granulaten krijgen alleen een "**CE**"-markering als ze voldoen aan de nationale normen, die een afspiegeling zijn van deze geharmoniseerde normen. De in de Europese Gemeenschap gevestigde fabrikant of zijn gemachtigde moet zelf met eigen middelen of via een erkende certificeringsinstelling (bijv. **COPRO**) aantonen

dat zijn producten beantwoorden aan de technische specificatievereisten. Hij doet dit door de procedures uit de **Conformiteitsverklaring**, die in de richtlijn zijn vervat, te volgen.

Aangezien het vrijwillige nationale merk BENOR om die reden alleen nog kon voortbestaan als een soort waardeverhogend complement op de CE-markering, hebben de voormalige reglementen en technische voorschriften voor BENOR-certificatie zich logischerwijs ontwikkeld tot het volgende certificatieschema dat vanaf 1 januari 2005 van toepassing is.

Het gaat hier om de certificatie van natuurlijke (van mas-sieve rots, van alluviale of maritieme oorsprong, ...) en kunstmatige granulaten ((non-)ferro staalslakken en slakken) overeenkomstig:

- de wettelijke verplichting van de CE-markering van niveau 2+;
- het vrijwillige kwaliteitsmerk BENOR, als aanvulling op deze CE-markering.

De certificaties van deze granulaten worden opgesteld conform onderstaande OCCN-documenten:

Voor het merk **BENOR**:

- TRA 411 (toepassingsreglement) «vrijwillige kwaliteitscertificatie van de granulaten»
- PTV 411 (technisch voorschrift): «codificatie van de granulaten»

Conform de geharmoniseerde normen NBN EN 12620, NBN EN 13043, NBN EN 13242 en NBN EN 13139.

Voor de **CE-markering niveau 2+**:

- TRA CE 410 (toepassingsreglement) : « Reglement voor de attestering door het OCCN van de conformiteit van de PFC in het kader van de CE-markering van granulaten conform de Europese normen ».

Naast deze reglementen worden regelmatig bijgewerkte omzendbrieven uitgegeven. Al deze documenten vindt u op de website van het OCCN www.cric.be

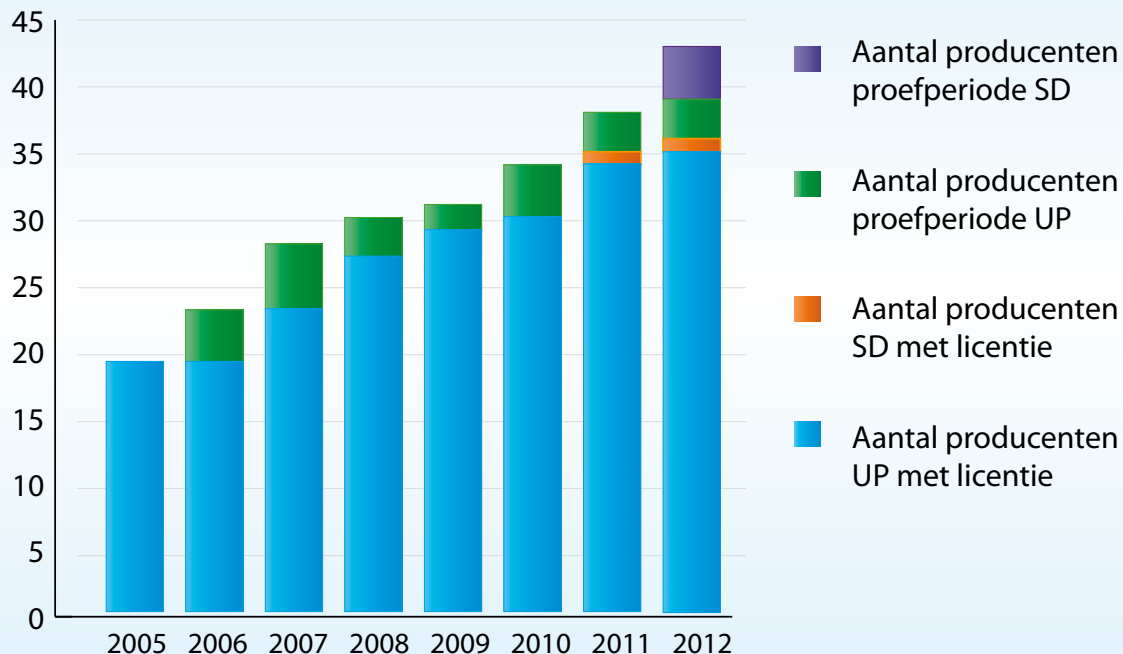
Evolutie van de certificatie van 2005 tot nu

Zoals reeds gezegd bestaan er 2 certificaties naast elkaar (verplichte CE 2+-markering en het vrijwillige BENOR-merk) maar vanaf 2013 wordt er op dat vlak een belangrijke verandering verwacht. Dan treedt namelijk de verordening (EU) NR. 305/2011 Van het Europees parlement en de raad van 9 maart 2011 in werking die de richtlijn 89/106/EEG van de Raad opheft. In deze nieuwe verordening worden de geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten vastgelegd.

Welke impact heeft deze wijziging op het vrijwillige kwaliteitsmerk BENOR? Dreigt ze weer opgeheven te worden?

Laten we bij wijze van antwoord eens de balans opmaken van de evolutie van het merk BENOR vanaf de introductie van de CE-markering eind 2012.

Figuur 1 – Evolutie van het aantal producenten gevolgd door COPRO
(SD = gedelokaliseerde voorraad; UP = productie-eenheid)

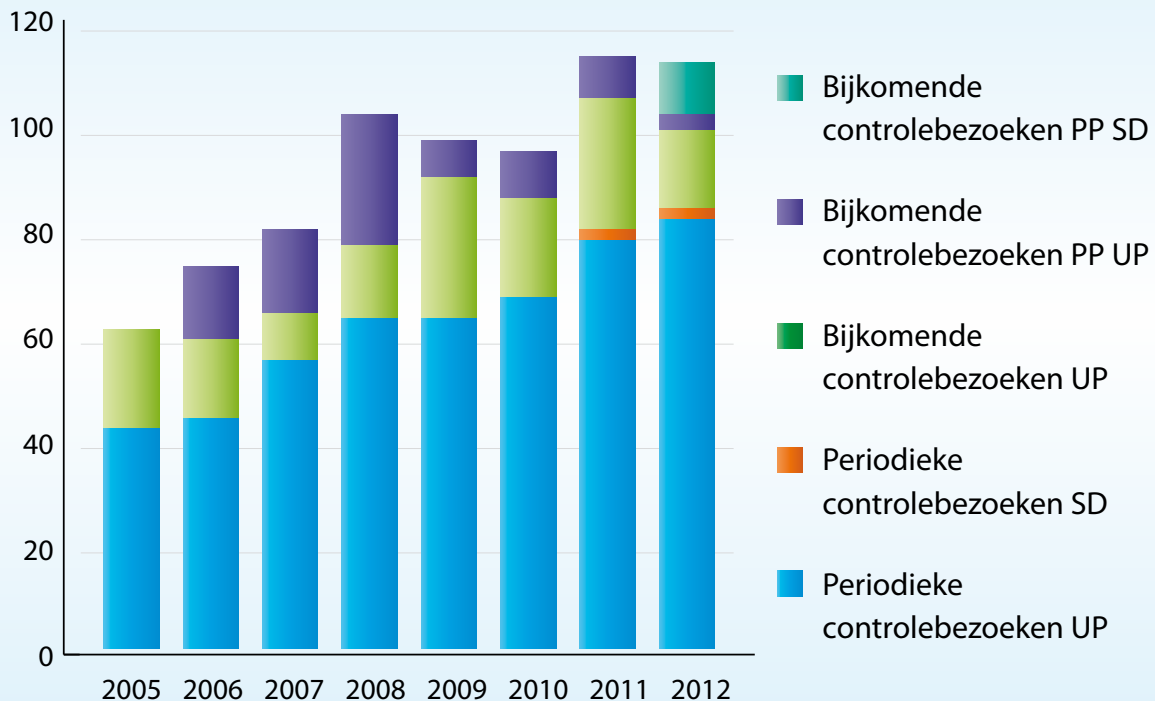
Uit deze tabel kan men besluiten:

- dat er in 2005 geen nieuwe aanvragen voor certificatie zijn ingediend, wat doet vermoeden dat de sector een afwachtende houding aanneemt omtrent de invoering van de CE-markering;
- dat vanaf 2006 het aantal nieuwe aanvragen voor het kwaliteitsmerk constant in stijgende lijn is;
- dat tussen 2005 en 2012 het aantal producenten die reeds een certificaat hebben of ermee bezig zijn, verdubbeld is (19 in 2005, 38 in 2012);
- Dat naast een verdubbeling van het aantal producenten sommige producten zich beroepen op bijlage 15 TRA 411 (Opslagplaats van BENOR-producten afkomstig van productie-eenheden waarvan de producten «gebenoriseerd» zijn [gedelokaliseerde stock]) (in 2012 dienden 2 producenten een aanvraag in om het kwaliteitsmerk toe te passen voor twee offshore-centra).

Als we, naast deze tabel, ook kijken naar de evolutie van het aantal controlebezoeken van COPRO, dan zien we: Ook hier stellen we een bijna constant groeipatroon vast, waarbij we wel nog opmerken dat de bijkomende controlebezoeken aan gecertificeerde producenten bijna altijd betrekking hadden op aanvragen voor verlenging van het kwaliteitskeurmerk.

Als besluit kunnen we stellen dat de invoering van de CE-markering niet tot een «afbreuk» van het vrijwillige kwaliteitsmerk BENOR heeft geleid. Integendeel, zij lijkt het kwaliteitsmerk nieuw leven te hebben ingeblazen door het te beschouwen als complement op vlak van kwaliteit, waardoor de CE-markering nog in waarde stijgt. Bovenstaande cijfers zijn hier een duidelijk bewijs van (althans wat betreft de producenten gevolgd door COPRO). Deze groei zien we zowel terug in het aantal licentiehouders als in het aantal gecertificeerde producten die beschikbaar zijn op de markt.

Figuur 2 – Evolutie van het aantal controlebezoeken (producenten gevolgd door COPRO)
(SD = gedelokaliseerde voorraad; UP = productie-eenheid; PP = proefperiode)

Bestuurscomité en werkgroepen OCCN

Effectief COPRO-lid: Stéphane Baguet

Plaatsvervanger: Johnny De Nutte

Het is niet meer dan logisch dat COPRO in werkgroepen en op andere besprekingen van het OCCN wordt vertegenwoordigd. De kwaliteit van haar tussenkomsten en controles wordt immers ten zeerste gewaardeerd.

We vermelden aldus:

- Het Bestuurscomité OCCN granulaten dat in het algemeen 2 maal per jaar bijeenkomt, in juni en in november;
- De meeste granulaatwerkgroepen van het OCCN rekening houdend met wat hierboven werd vermeld.

Twee belangrijke werkgroepen (WG) werden opgericht in 2011 op besluit van het Bestuurscomité. Het betreft, ter nadere informatie:

- WG HRRR (voor Herziening Reglementen - Révision des Règlements) voor de verwerking van de aanvragen tot wijziging van het reglement afkomstig van de pro-

ducenten (vereenvoudiging), in samenspraak met de gebruikers (asfalt COPRO, PROBETON, ...) en overeenkomstig een model voorgesteld door het OCCN.

- WG Tussenhandelaars om een BENOR-reglement op te stellen voor deze activiteit.

Ook in 2012 ging het werk van deze werkgroepen gewoon door.

HRRR GT: één van haar doelstellingen is om de huidige certificatie-documenten te vereenvoudigen voor het BENOR-merk (TRA en PTV 411) door ze gebruiksvriendelijker en beter leesbaar te maken.

Wat de TRA betreft, zou de nieuwe documentaire structuur uit drie onderdelen moeten zijn opgebouwd, namelijk:

- TRA P: Document bestemd voor de Producent;
- TRA C: Document bestemd voor de Certificatie;
- TRA E: Document bestemd voor de Externe controle.

Deel P is afgerond en goedgekeurd door de Raad van Bestuur van 30/11/2012 (hoewel in de loop van 2013 nog wijzigingen kunnen aangebracht worden). De andere delen C en E evenals de herziening van de PTV moeten in logische volgorde worden afgerond en goedgekeurd in de loop van 2013.

CEN TC 154 Mirror Group

COPRO-experten: Johny De Nutte en Stéphane Baguet

COPRO heeft ook deskundigen onder zich die zich bezig houden met het onderzoek van de revisieprojecten en de nieuwe Europese normen, door met name aanwezig te zijn in de Belgische spiegelwerkgroep TC 154. Zij hebben in hun hoedanigheid van expert toegang tot het NBN Livelink-platform en zij kunnen zo in real-time op de hoogte blijven door actief deel te nemen aan de laatste ontwikkelingen voor de normen van de granulaten binnen Europa.

2012 in enkele cijfers

VRIJWILLIG KWALITEITSMERK BENOR:

- Keuders: **Stéphane Baguet & Annabelle Vekeman**

Gezien de evolutie van de werklust is in 2012 besloten om het inspectieteam te versterken. Daarom willen wij deze gelegenheid aangrijpen om onze nieuwe medewerkster mevrouw Vekeman te verwelkomen.

Eind 2012 werden er in totaal 36 licentiehouders en 7 proefperiodes voor het verkrijgen van een licentie van het kwaliteitsmerk opgevolgd door COPRO, en wel op de volgende manier:

- **Natuurlijke granulaten:**
 - Productie vaste locaties: 27 vergunninghouders en 3 toelatingsperiodes;
 - Het verschepen van granulaten ontgonnen door een baggermolen, naar een binnenvaartschip om rechtstreeks naar de klant te worden getransporteerd (bijlage 14 TRA 411): 5 vergunninghouders
 - Overgeplaatste opslagplaats (bijlage 15 TRA 411): 1 vergunninghouder en 4 toelatingsperiodes;
- **Kunstmatig gevormde granulaten (enkel gecontroleerd door COPRO):**
 - Productie vaste locaties: 3 vergunninghouders

Voor deze productie-eenheden werd een totaal van 112 bezoeken, volgens de volgende verdeling, uitgevoerd:

- **Natuurlijke granulaten:**
 - Productie vaste locaties: 62 periodieke controlebezoeken en 18 bijkomende bezoeken (6 bezoeken in toelatingsperiodes en voor het overige meestal uitbreidingen);
 - Het verschepen van granulaten ontgonnen door een baggermolen, naar een binnenvaartschip om rechtstreeks naar de klant te worden getransporteerd (bijlage 14 TRA 411): 9 periodieke controlebezoeken en 1 bijkomend bezoek;
 - Overgeplaatste opslagplaats (bijlage 15 TRA 411): 2 periodieke controlebezoeken en 10 bijkomende bezoeken (toelatingsperiodes);
- **Kunstmatig gevormde granulaten: (enkel gecontroleerd door COPRO):**
 - Productie vaste locaties: 6 periodieke controlebezoeken en 4 bijkomende bezoeken

Naast deze cijfers dienen we ook op te merken dat er twee licentiehouders hebben afgezien van het merk omwille van stopzetting van hun activiteiten.

CE-markering niveau 2+:

Auditor: Stéphane Baguet

Eind 2012 volgde COPRO 15 CE-dossiers op, waaronder 4 voor kunstmatig gevormde granulaten. 11 opvolgingsaudits en 1 initiële audit (natuurlijke granulaten) werden in het kader van deze certificatie gerealiseerd.

Waterbouwsteen

De activiteiten door COPRO uitgevoerd binnen het domein van waterbouwsteen omhelzen enerzijds de controles in de steengroeven in het kader van de KOMO-certificatie (met bestemming Nederland in een samenwerking met KIWA-BMC sinds 2001) en anderzijds de controles voor aanvaarding op de werf (voor waterbouwkundige werken in België).

CERTIFICATIE: KOMO

Deze KOMO-certificatie wordt beheerd door BMC-KIWA (Nederland). COPRO treedt op als inspectie-instelling.

Personeel

De inspecties in het kader van de KOMO-certificatie van waterbouwstenen worden uitgevoerd door Johny De Nutte.

Onderwerp van de certificatie

Waterbouwsteen wordt toegepast in:

- diverse waterbouwconstructies zoals waterkeringen, bescherming van oevers, bodembescherming, golfbrekers...
- aanvullingen/ophogingen
- bescherming van kabels, leidingen en tunnels...

De fijne materialen worden meestal gebruikt als vulmateriaal voor schanskorven.

Volgende normen en reglementen zijn nog steeds van toepassing:

- NEN-EN 13383-1. Waterbouwsteen – Deel 1: Specificatie
- NEN 5180. Nederlandse aanvulling op NEN-EN 13383-1 Waterbouwsteen - Deel 1: Specificaties
Deze norm geeft nadere normatieve invulling aan een aantal keuzemogelijkheden in NEN-EN 13383-1, voor wat betreft de toepassing van waterbouwsteen in Nederland
- NEN-EN 13383-2. Waterbouwsteen – Deel 2: Beproevingmethoden
- BRL 9312. Nationale beoordelingsrichtlijn betreffende het KOMO-productcertificaat voor waterbouwsteen voor toepassing in GWW-werken.

In 2012 werden geen belangrijke wijzigingen op het vlak van reglementering en normalisering genoteerd.

Het **KOMO-certificaat** verzekert niet alleen de **civiel-technische eigenschappen**, maar ook de overeenkomstigheid met het **Besluit Bodemkwaliteit (BBK)**.

Opmerkelijk binnen deze certificatie is dat er procedures zijn opgenomen die de kwaliteit van de producten garandeert tot bij de afnemer (dus inclusief transport). Het certificaat wordt uitgereikt aan de producent, die zelf als leverancier kan optreden. In geval het transport echter door een andere onderneming wordt georganiseerd wordt deze onderneming als leverancier op het certificaat vermeld.

Bij groeven die voor steenslag voor gebruik in ongebonden toestand NL BSB (milieutechnische kwaliteit) gecertificeerd zijn volgens BRL 9324, kunnen de resultaten van die milieuproeven eveneens gelden voor de waterbouwsteen.

De samenwerking tussen COPRO en BMC-KIWA verloopt reeds jaren op een vlotte en efficiënte manier, wat zeker ook door de producenten wordt geapprecieerd.

Bezochte fabrikanten – Aantal bezoeken

COPRO voert de controles, betreffende de KOMO-certificatie, uit bij volgende Belgische producenten.

Volgende producenten zijn gecertificeerd:

- Sagrex te Beez voor CP 45/125 mm, CP 90/250 mm, LMA 5/40 kg, LM 5/70 kg en LMA 10/60 kg.
- Sagrex (Carrières Lemay) te Vaulx voor LMA 5/40 kg, LMA 5/70 kg, 10/60 kg, 40/200 kg en 60/300 kg.
- Cimescaut Matériaux te Antoing voor CP 45/125 mm, 56/125 mm en 90/150 mm.
- Carmeuse te Moha voor LM 5/70 kg en LMA 10/60 kg.
- Calcaires de la Sambre te Landelies voor LMA 10/60 kg.
- Sagrex te Marche-les-Dames voor CP 45/125 mm.

In 2012 werden in totaal 24 controlebezoeken door COPRO uitgevoerd.

COPRO-keuringen in België

Personeel

Bij de partijkeuringen van waterbouwstenen zijn de volgende medewerkers betrokken: Johny De Nutte en Michaël Van Schelvergem.

Onderwerp van de keuringen

Bij levering op de werf worden, op vraag van de bouwheer of de aannemer, controles op de aangeduide partijen uitgevoerd.

De monsternemingen en proeven worden uitgevoerd volgens EN 13383-2. Waterbouwsteen – Deel 2: Beproe-

vingsmethoden of volgens de eisen van het bijzonder bestek:

- De controle van de massaverdeling en de beoordeling van de vorm van de stenen worden op de werf uitgevoerd.
- Voor controles van de intrinsieke eigenschappen (dichtheid, druksterkte, weerstand tegen afslijting en wateropneming/vorst-dooiweerstand) gebeuren de monsternemingen door COPRO, de proeven dienen evenwel in erkende laboratoria te worden uitgevoerd.

De proefresultaten worden door COPRO geëvalueerd volgens EN 13383-1 en/of de geldende bestekken. Voor de proeven die ter plaatse worden uitgevoerd wordt onmiddellijk een voorlopige beoordeling gedaan. Het definitief verslag volgt binnen de week na het uitvoeren van de proeven.

Referentie

In 2012 werden in opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap – Afdeling Maritieme Toegang, controles uitgevoerd op de werf OW-plan havendammen te Oostende. Aannemer: Stene Twins THV.

Dergelijke controles, die worden uitgevoerd juist voor plaatsing en waarbij de invloed van de manipulaties door transport worden geminimaliseerd, bieden een hoge garantie betreffende de kwaliteit van de producten die daadwerkelijk worden verwerkt.

Steenslag in ongebonden toestand besluit bodemkwaliteit

CERTIFICATIE: STEENSLAG BESLUIT BODEMKWALITEIT – NL BSB

Het NL-BSB productcertificaat voor leveringen in Nederland, van steenslag in ongebonden toepassing, betreft enkel de milieuhygiënische kwaliteit. Deze certificatie wordt beheerd door BMC-KIWA (Nederland). COPRO treedt op als inspectie-instelling.

Personeel

Bij de certificatie van de overeenkomstigheid van steenslag aan het Besluit Bodemkwaliteit is de volgende medewerker betrokken: Johny De Nutte.

Onderwerp van de certificatie

De certificatie betreft de milieuhygiënische eigenschappen van steenslag die bedoeld is om te worden toegepast als niet-vormgegeven of als vormgegeven bouwstof (afhankelijk van de korrelgrootte van het materiaal), in ongebonden toepassing.

Toepasselijke reglementen:

- Algemeen reglement product- en procescertificatie (2001).
- BRL 9324 (2008) Nationale beoordelingsrichtlijn betreffende het NL-BSB productcertificaat voor de milieuhygiënische kwaliteit van steenslag in ongebonden toestand.
Deze beoordelingsrichtlijn (BRL 9324) betreft alleen de certificering in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit.

In BRL 9324 zijn de eisen opgenomen met betrekking tot de milieuhygiënische eigenschappen van steenslag, zoals deze in het Besluit Bodemkwaliteit en de Regeling Bodemkwaliteit zijn gesteld.

In de beoordelingsrichtlijn staan ook alle eisen die door de certificatie-instellingen, die hiervoor geaccrediteerd

zijn door de Raad voor Accreditatie Nederland, worden gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag voor c.q. de instandhouding van een productcertificaat voor steenslag voor toepassing als niet-vormgegeven of als vormgegeven bouwstof.

Bezochte fabrikanten – Aantal bezoeken

De Nederlandse certificatie-instelling BMC beheert de certificatie. COPRO voert controles uit bij volgende Belgische producenten:

- Cimescaut Matériaux S.A. te Antoing
- Holcim Granulats N.V. (Carrière du Milieu) te Gaurain-Ramecroix
- Holcim Granulats N.V. (Carrières de Soignies) te Soignies
- Sagrex NV te Beez
- Sagrex N.V. (Carrière Lemay) te Vault
- Sagrex N.V. te Marche-les-dames
- Carmeuse S.A. te Moha
- Carmeuse S.A. te Engis

In 2012 werden in totaal 16 controlebezoeken uitgevoerd. Indien mogelijk worden deze bezoeken gecombineerd met een controlebezoek in het kader van de controle voor de KOMO-certificatie van waterbouwsteen.

Behandelde grond op vaste locatie

CERTIFICATIE COPRO

Deze certificatie wordt beheerd door de vzw COPRO.

Personeel

De certificatie van met bindmiddelen behandelde grond werd in 2012 door Johny De Nutte opgevolgd.

Certificatie van met bindmiddelen behandelde grond

Het behandelen van grond met kalk en/of andere hydraulische bindmiddelen maakt het mogelijk om meer plasti-

sche gronden op verantwoorde manier een bouwtechnische bestemming te geven.

De COPRO-certificatie van behandelde grond geproduceerd op een vaste locatie is gebaseerd op TRA 16 - Toepassingsreglement voor met bindmiddelen behandelde grond geproduceerd op een vaste locatie. In dit reglement worden volgende stappen gevolgd alvorens behandelde grond wordt geleverd op de werf:

- Vooronderzoek van de grond (korrelverdeling, vochtgehalte, gehalte organische stoffen en methyleenblauwproef, ...).
- Een studie naar de keuze van het bindmiddel en de toe te passen dosering.

- Dagelijks wordt voor de start van de behandeling het vochtgehalte bepaald en wordt de bindmiddeldosering bijgestuurd. Hierna wordt een verkruijmelproef uitgevoerd om de goede werking te verifiëren.
- Op het eindproduct worden afhankelijk van de toepassing volgende proeven uitgevoerd: korrelverdeling, controle draagvermogen CBRonmiddellijk, CBR4 dagen onderdompeling, IPI, druksterkte en lineaire zwel.

Zowel de procedures voor deskundige behandeling, als de certificatie zijn opgenomen in SB 250 versie 2.2.

De certificatie volgens TRA 15 van behandeling op de werf werd onderbroken. Het toepassen van alle regels van goede productie, zoals hiervoor opgesomd, bleken in de praktijk op de werf te omslachtig. De controles op de werf zullen zich dan ook beperken tot het nazicht overeenkomstig het SB 250 door de leidend ambtenaar. Dergelijke manier van werken is economisch gezien wel voordelig. Voor de opvolging van de constantheid van de kwaliteit van het uitgevoerde werk zal onderzoek naar andere controlemethodes dienen te worden gevoerd. In geval van aanvoer van gronden om ze op een werf te behandelen, dienen alle nodige wettelijke documenten om de milieuhygiënische conformiteit te garanderen, eveneens vooraf aanwezig te zijn.

Meerwaarde van de aangevoerde gecertificeerde behandelde grond (TRA 16)

Voor het behandelen met een bindmiddel dient er voor de te behandelen partij eerst een conform verklaard technisch verslag te zijn die bouwkundig bodemgebruik toelaat. Na het uitvoeren van vooronderzoek en voorstudie gebeurt de behandeling steeds met performante machines die een constante en homogene menging garanderen. De geleverde eindproducten worden systematisch gecontroleerd. Wat aangevoerde behandelde grond betreft betwist niemand de meerwaarde van de hoge kwaliteit van de gecertificeerde producten. Deze bieden bovendien de zekerheid dat de grond voor behandeling voldeed aan de wetgeving volgens Vlarebo.

Certificatie van behandelde grond geproduceerd op vaste locatie (TRA 16) in 2012

De verminderde aandacht voor het nazicht op de werf van de kwaliteit/certificatie van aangevoerde behandelde grond en het behandelen van grond op de werf zelf, hebben er toe geleid dat de productie onder TRA 16 sterk verminderd is. Enkel de productie-eenheid van AC Materials (Aclagro) te Wondelgem heeft zijn certificaat behouden. De andere sites hebben uit concurrentiële overweging een (tijdelijke) opschorting van hun certificaat gevraagd.

Vulstoffen voor asfalt

CERTIFICATIE: BENOR

De certificatie wordt beheerd door COPRO

Algemeen

Fabrieksmatig geproduceerde aanvoervulstoffen, zowel composietvulstoffen als natuurlijke vulstof, bieden nog steeds de enige garantie dat een vulstof van constante kwaliteit gebruikt wordt voor de productie van bitumineuze mengsels. Het gebruik van recuperatievulstoffen noopt, gezien de wisselende kwaliteit ervan, nog steeds tot nader onderzoek.

Naast de constantheid en continuïteit van aanvoervulstof, zijn ook de eigenschappen van de vulstof van het grootste belang om een kwalitatief asfalt te produceren. De impact van bijvoorbeeld de holle ruimte van een vulstof op de kwaliteit van de mastiek in het asfalt is van primordiaal belang. De kwalitatieve kenmerken van aanvoervulstof worden voor 100 % geborgd door de BENOR-certificatie. Deze certificatie geeft aan deze vulstoffen zeker een meerwaarde.

Recuperatievulstof afkomstig van verschillende zanden heeft zeer uiteenlopende eigenschappen en dit kan voor het asfalt tot een heel andere prestatie leiden. Deze problematiek wordt grondig besproken in werkgroep BAC-2.

Aanvoervulstof kan een natuurlijke vulstof zijn of een composietvulstof. De meest voorkomende bestanddelen zijn:

- Kalksteenvulstof: geproduceerd door het breken en malen van kalksteen;
- Poederkoolvliegias: vliegias die langs droge weg wordt opgevangen uit de rookgassen van met poederkool gestookte elektriciteitscentrales;
- AVI's en SVI's: vliegassen afkomstig van afval-, respectievelijk slibverbrandingsinstallaties. De fysische eigenschappen van deze vliegassen liggen min of meer tussen die van de poederkoolvliegias en kalksteenmeel in.

Toepasselijke documenten

De documenten die in 2012 nog steeds aan de basis lagen van de BENOR-certificatie en CE-markering zijn:

- NBN EN 13043 (2002) - Toeslagmaterialen voor asfalt en oppervlakbehandeling voor wegen, vliegvelden en andere verkeersgebieden
- CRC BENOR (versie 1.0 d.d. 2000-08-01) - Reglement voor productcertificatie in de bouwsector
- TRA 12 (versie 2.0 d.d. 2005-04-19) - Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van de vulstoffen voor koolwaterstofmengsels in de wegenbouw
- BENOR LOGOREGLEMENT (versie 2.0 d.d. 2003-03-12) - Reglement voor het gebruik van het BENOR-logo en de verwijzing naar het BENOR-merk
- R/CE 2+ 12 (versie 1.0 d.d. 2004-04-16) - Reglement voor de attestering van de conformiteit van de FPC in het kader van de CE-markering niveau 2+ voor vulstoffen voor gebruik in koolwaterstofmengsels voor wegen, vliegvelden en andere verkeersgebieden conform de Europese normen

Eind 2012 waren zowel de nieuwe versies van de EN 13043, als van EN 16236 (nieuwe norm met de criteria betreffende de FPC) goedgekeurd. Deze normen zullen in 2013 van toepassing worden gesteld.

Gecertificeerde vergunninghouders en -producten

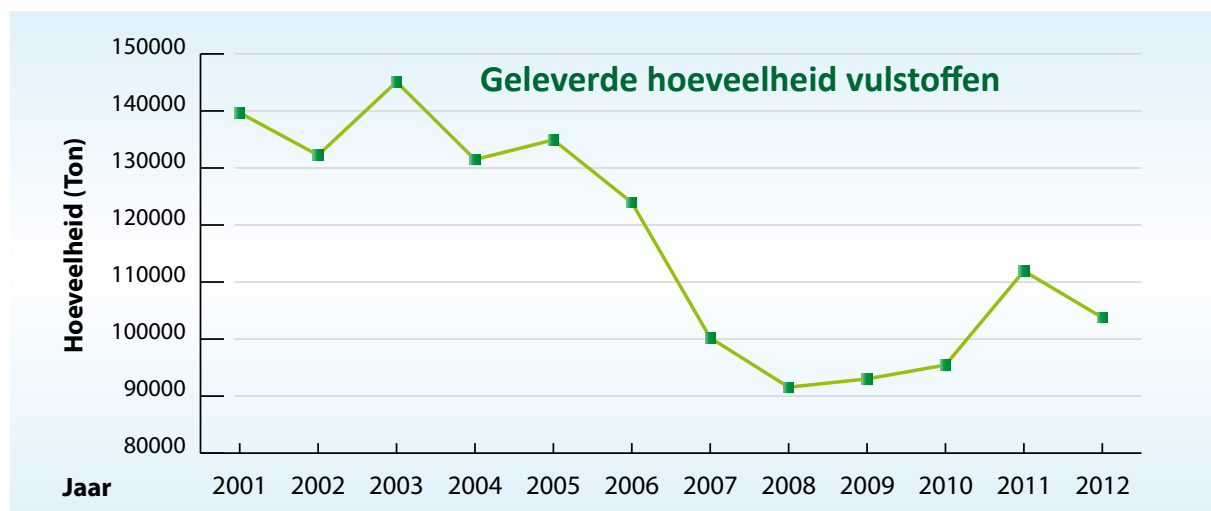
Vulstoffen voor gebruik in bitumineuze mengsels worden in België gecertificeerd volgens de norm NBN EN 13043. Het BENOR-productcertificaat is een kwaliteitsverklaring bovenop de CE-markering. Het product, het productieproces en het kwaliteitssysteem van de producent worden regelmatig door COPRO gecontroleerd op overeenkomstigheid.

Het aantal gecertificeerde vergunninghouders in 2012 is niet gewijzigd t.o.v. het jaar ervoor.

De fabrikant Ankerpoort onderging een naamswijziging naar Sibelco Europe Mineralsplus Maastricht.

Identificatienr. / Vergunninghouder	Product	Normnaam	Commerciële benaming
431 Sibelco Europe Mineralsplus Maastricht b.v.	Type Ia	V28/38, BN28/39, MBF10	Duras Filler 1 en 1W
	Type Ib	V28/38, BN28/39, MBF10, CC80	Duras Filler 15
	Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10	Duras Filler 2 en 2W
	Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10, Ka5	Duras Filler 2K en 15K, Wigras 40 K
	Type IIb	V44/55, BN40/52, MBF10, Ka20	Duras Filler 25
434 CCB sa Gaurain-Ramecroix	Type Ib	V28/38, BN28/39, MBF10, CC70	Filler Ib
436 Cementbouw Mineralen b.v. Wanssum	Type Ia	V28/38, BN28/39, MBF10	Vulprofite 10 en 20
	Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10	Vulprofite 30 en 40
	Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10, Ka5	Vulprofite 35 en 45
	Type IIb	V44/55, BN53/62, MBF10, Ka20	Vulprofite 55

In totaal werd 103.771 ton aanvoervulstof onder het BENOR-merk geleverd. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2011 (111.942 ton).

Activiteiten

De heer Johny De Nutte is sectorverantwoordelijke en verzekert, samen met Dieter Krikilion, het secretariaat van de Adviesraad. Dieter Krikilion is tevens productverantwoordelijke. De controlebezoeken werden uitgevoerd door Dieter Krikilion en Johny De Nutte. Gezien de problemen met de reproduceerbaarheid tussen de controlelaboratoria en de vulstofproducenten, vooral voor de holle ruimte en volumemassa, werd beslist om in 2012 onderzoek in te stellen naar deze onderling afwijkende resultaten. Na diverse corrigerende maatregelen blijken de problemen opgelost te zijn. Uiteraard wordt dit in de toekomst door COPRO verder opgevolgd.

In 2012 is er één adviesraad doorgegaan. Ook de werkgroep BAC-2 'Eigenschappen van vulstoffen' blijft zich verder buigen over het productieproces van vulstoffen, zowel in België als in het buitenland, en de impact hiervan op de kwaliteit van asfalt.

Bepaling van bitumengetal

Fysico-chemisch behandelde granulaten

CERTIFICATIE COPRO

Deze certificatie wordt beheerd door de vzw COPRO.

Personeel

Bij de certificatie van fysico-chemisch behandelde granulaten zijn de volgende medewerkers betrokken: Johnny De Nutte en Dorien Desmet.

Onderwerp van de certificatie

Toepasselijke reglementen:

- CRC 01 Reglement voor productcertificatie in de bouwsector
- TRA 17 Toepassingsreglement voor gereinigde granulaten afkomstig van de (fysico-chemische) reiniging van uitgegraven bodem of van gelijkaardige afvalstoffen.
- R/CE2+ Reglement voor de attestering van de conformiteit van de FPC in het kader van de CE-markering niveau 2+ voor gerecycleerde granulaten.

De reglementen behandelen de certificatie van fysico-chemisch gewassen granulaten afkomstig van uitgegraven bodem en gelijkaardige afvalstoffen (rioolslib, kolkenzand, zandvangerzand, veegvuil, ...). Deze activiteit wordt uitgevoerd bij (grond)reinigingscentra.

In de loop van 2012 werden een aantal reglementswijzigingen betreffende de controleproeven en bijhorende controlefrequenties in voege gesteld. Belangrijkste wijziging betrof het invoege gaan van controleproeven op de aanwezigheid van asbest en de wijziging van de proefmethode voor de controle op de fysieke verontreiniging, naar analogie met de nieuwe PTV 406.

De bouwtechnische controle op de eindproducten wordt steeds uitgevoerd per productiebatch met een frequentie van minimum 1 per 1000 ton.

De milieuhygiënische analyses op de eindproducten afkomstig van "Vlarema-stromen" (rioolslib, kolkenzand, zandvangerzand, veegvuil, ...) worden eveneens uitgevoerd per productiebatch met een frequentie van minimum 1 per 1000 ton, zonder daarbij de voorschriften van de grondstofverklaring uit het oog te verliezen.

Het fysico-chemisch gewassen zand, afkomstig van gereinigde bodem, dient nog steeds volgens de bepalingen van hoofdstuk XIII van het Vlarebo en de regels van het kwaliteitsreglement van de erkende bodemorganisatie te worden gecontroleerd.

Bovenstaande criteria garanderen een 100% conformiteit, zowel milieuhygiënisch als bouwtechnisch, van alle producten die op de markt worden gebracht. De doelstelling werd in 2012 volledig bereikt.

Certificatie-activiteiten

Volgende producenten beschikten eind 2012 over een COPRO-certificaat:

- GRC Kallo te Kallo
- De Bree Solutions te Maldegem
- Sita Remediation te Grimbergen
- FSC (AITCH GROUP) te Tessenderlo (tijdelijk opgeschort op vraag van de producent)
- Grondreinigingscentrum Limburg (Carmans) te Lummen

Voor deze certificatie gebeurden er in 2012 11 periodieke controlebezoeken.

Alle producenten beschikken eveneens over een CE-markering niveau 2+.

In 2012 werden er in totaal 6 CE-audits uitgevoerd.

In 2012 werd er in totaal 138.943 ton gewassen zand en granulaat afgevoerd onder het COPRO-certificaat:

	Gecertificeerde producten	Tonnage
1	Gewassen zand voor gebruik in beton, asfalt of funderingen	122.656 ton
2	Gewassen grof granulaat voor funderingsmateriaal volgens NBN EN 13242	16.287 ton

Toepassingsmogelijkheden

Volgens de bouwproductenrichtlijn CPD (CPR) is voor een product met toepassing onder een geharmoniseerde EN-productnorm (bv: EN 12620, EN 13242, EN 13043,...) een CE-markering niveau 2+ verplicht.

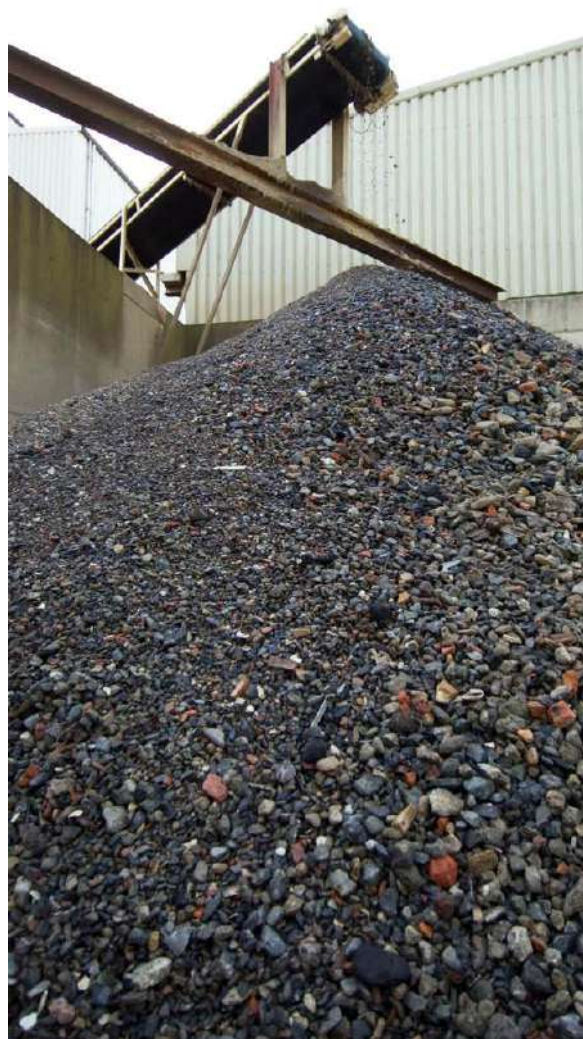
Door het hanteren van deze normen kan het gewassen zand ondermeer gebruikt worden in gecertificeerd beton, asfalt en ongebonden of hydraulisch gebonden mengsels.

De gewassen zanden dienen door COPRO gecertificeerd te worden voor de toepassingen zoals vermeld in het SB 250. Het gaat hier ondermeer om zand voor onderfundering, zand voor schraal beton of schraal asfalt voor wegfunderingen, zand voor zandcement, zand als vulmateriaal voor steenslagfundering en zand voor schraal beton voor fundering van gebouwen en kunstwerken.

De gewassen grove granulaten kunnen onder BENOR-certificatie volgens TRA 21 gebruikt worden in hydraulisch gebonden mengsels.

Doelstelling

De doelstelling voor 2013 blijft nog steeds het toepassingsgebied van de fysico-chemisch gewassen grove granulaten verder uit te breiden, ondermeer in andere BENOR-producten en voor andere toepassingen volgens het SB 250.

Hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen

CERTIFICATIE: BENOR

Deze certificatie wordt beheerd door de vzw COPRO.

Personeel

- Sectorverantwoordelijke: **Johny De Nutte**
- Productverantwoordelijke: **Toby Verdin**

Bij de certificatie van hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen zijn volgende medewerkers betrokken: Johny De Nutte, Toby Verdin en Stéphane Baguet.

In de loop van 2012 verliet Sofie Van Hasselt het team. Om de stijgende vraag naar certificatie van hydraulisch gebonden mengsels te beantwoorden, gaan we in 2013 op zoek naar een extra kracht.

Het product en de certificatie inhoudelijk

De certificatie omvat de hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen voor gebruik in funderingen voor wegenbouw, vliegvelden en andere zones bestemd voor het verkeer. Deze kunnen met de volgende meer gangbare benamingen herkend worden:

- Cementgebonden steenslagfundering
- Zandcement mengsels
- Schraal beton

De certificatie volgens TRA 21 staat garant voor een “volledige” productcertificatie. De certificatie omvat dan ook alle noodzakelijke facetten, gaande van controle op de grondstoffen, de voorstudie en fabricage controle, tot controle van de eindproducten.

Tijdens een controlebezoek door COPRO wordt het zelfcontrolesysteem van de producent onder de loep genomen. Hierbij wordt elk facet van zijn zelfcontrole geëvalueerd.

Normen

Het toepassingsreglement TRA 21 werd gebaseerd op de EN-normen, zodat als deze in de toekomst geharmoniseerd worden, de stap naar CE-markering slechts

een administratief gegeven is. De EN-normen zijn tot op heden ongewijzigd gebleven.

Nieuwigheden binnen de certificatie van hydraulisch gebonden mengsels

WIJZIGINGEN BINNEN EEN BESTAANDE VOORSTUDIE

Een aparte werkgroep behandelde in 2012 de maatregelen die gevolgd dienen te worden bij wijzigingen binnen een bestaande voorstudie.

Afhankelijk van de impact van de wijziging(en) dient een verificatie van de voorstudie, een controle van de verwerkbaarheid en/of een volledig nieuwe voorstudie uitgevoerd te worden.

In geval 1 dient een volledig nieuwe voorstudie uitgevoerd te worden.

Tabel 1: Procedure wijzigingen binnen een bestaande voorstudie

Grondstoffen	Omschrijving wijziging	Geval
Inert skelet (granulaten)	Soort (beton, meng, kalksteen, porfier, ...)	1
	Herkomst (natuursteenslag)	2
	Fabrikant grondstof (natuursteenslag)	2
	Fabrikant grondstof (gerecycleerde granulaten)	2
	Korrelmaat en/of classificatie korrelverdeling	3
Cement	Sterkteklasse	1
	Type	1
	Herkomst	4
	Fabrikant	4
Toevoegsels (vliegas, gemalen hoogovenslak, ...)	Type	1
	Herkomst	4
Hulpstoffen (vertrager, versneller, ...)	Soort	1
	Herkomst	4

In geval 2 dient een verificatie van de voorstudie uitgevoerd te worden. De verificatie van de voorstudie houdt in dat men het wateroptimum dient te verifiëren. Afhankelijk van de verschuiving van de initiële, optimale curve dienen bijkomende proeven uitgevoerd te worden.

In geval 3 dient men de korrelverdeling te verifiëren aan de hand van karakteristieke zeven en de reactiegrenzen hierop. Afhankelijk van de resultaten dienen bijkomende proeven uitgevoerd te worden.

In geval 4 dient men de verwerkbaarheidsperiode opnieuw te bepalen.

VERWERKBAARHEIDSPERIODE

De bepaling van de verwerkbaarheidsperiode houdt in dat men op minstens vijf verschillende tijdstippen proefstukken aanmaakt.

Aan de hand van de droge volumieke massa van deze proefstukken wordt de verwerkbaarheidsperiode vastgelegd. Aangezien de druksterkte in functie van de ouderdom van het mengsel een interessant gegeven is, raden wij de producenten aan om deze proefstukken te drukken na 7 of 28 dagen, afhankelijk van de toepassing. Het meenemen van de druksterktes bij de bepaling van de verwerkbaarheid bevindt zich in de onderzoeksfase, maar zal in de toekomst ongetwijfeld mee opgenomen worden bij het uitvoeren van een voorstudie.

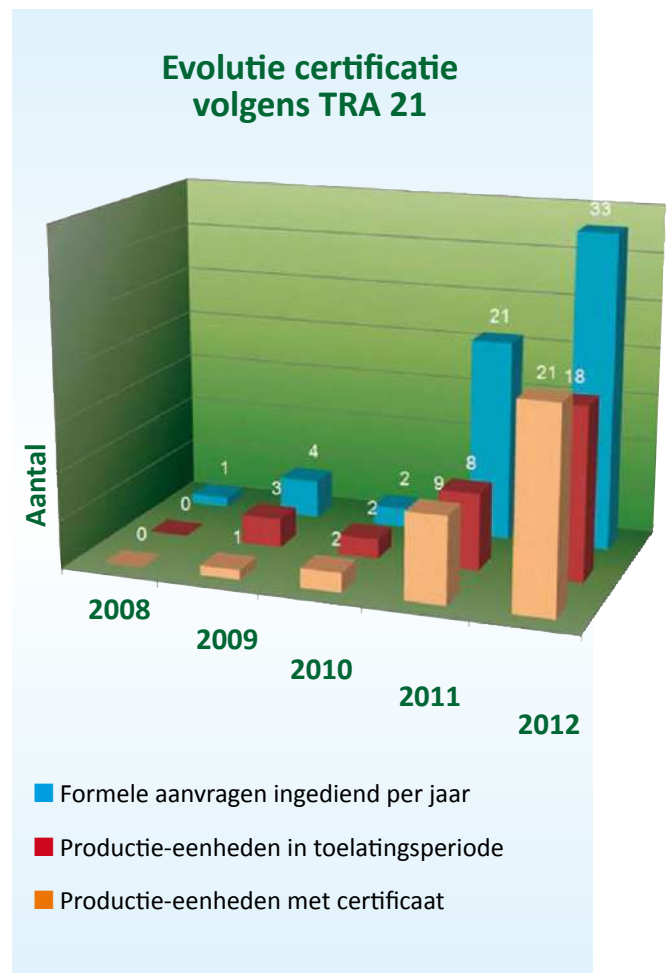
Evolutie van de certificatie

In versie 2.2 van SB 250 wordt de BENOR-certificatie volgens TRA 21 vereist voor volgende producten:

- cementgebonden steenslagfundering met continue korrelverdeling type IA en IIA;
- zandcementfundering;
- fundering in schraal beton;
- zandcement voor allerhande werken;
- schraal beton voor allerhande werken.

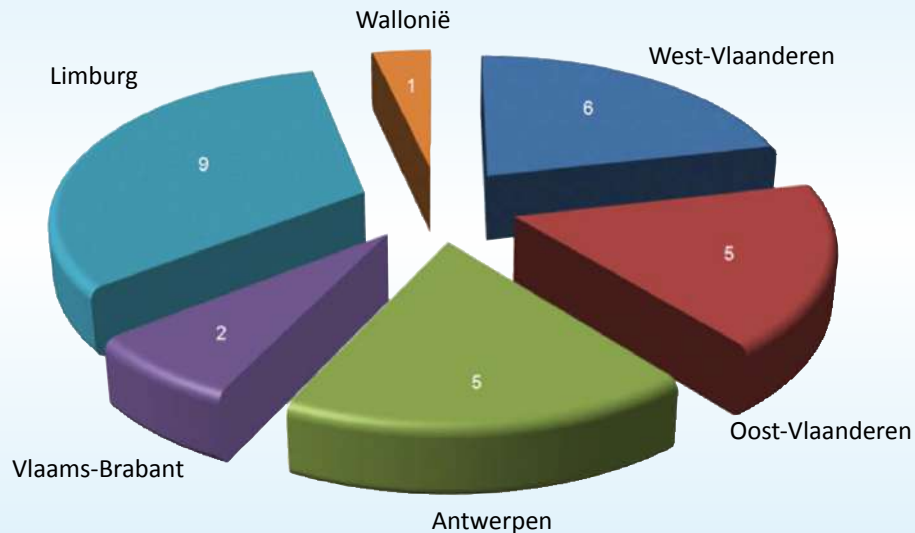
Evolutie van het aantal productie-eenheden

STAND CERTIFICATIE VOLGENS TRA 21 EIND 2012	
Producenten met certificaat	21
Producenten in toelatingsperiode	18

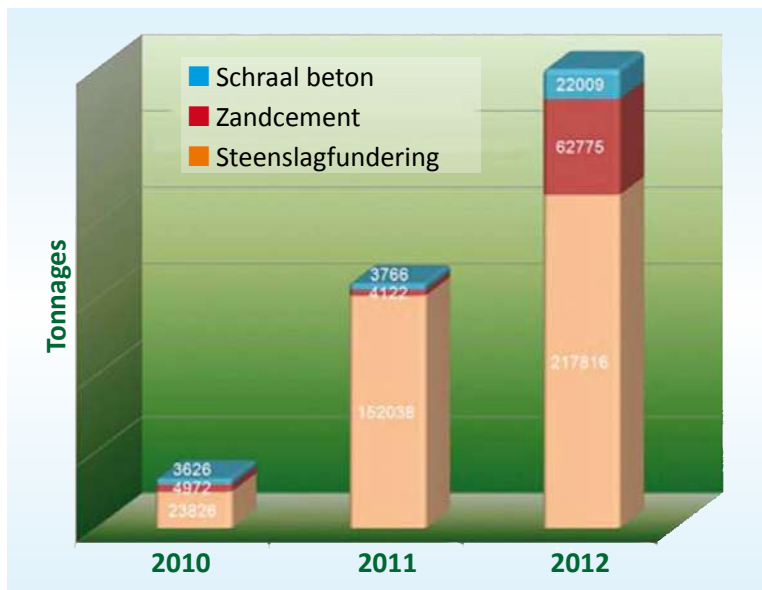
Begin 2013 heeft COPRO het eerste certificaat voor een productie-eenheid in Wallonië afgeleverd aan HOLCIM Ermitage.

Verdeling gecertificeerde productie-eenheden per provincie

Evolutie van de hoeveelheid afgeleverde producten

AFGELEVERDE TONNAGES ONDER TRA 21 IN 2012	
Stenslagfundering	217 816
Zandcement	62 775
Schraal beton	22 009

Adviesraad-Harmonisatiecomité

De adviesraad van hydraulisch gebonden mengsels is in 2012 tweemaal bijeengekomen. De belangrijkste verwezenlijkingen zijn:

- opstelling en goedkeuring van de nieuwe versie TRA 21 v2.0
- verfijning en goedkeuring procedure bij wijzigende grondstoffen binnen een voorstudie
- optimalisatie van de bepaling van de verwerkbaarheidsperiode

Binnen het Harmonisatiecomité CRIC-OCCN/COPRO werd in 2012 verder toegezien op de gelijkwaardigheid van TRA 550.21 aan TRA 21.

Metaalsector

Gietijzeren buizen en toebehoren

BENOR-CERTIFICATIE

Personeel

In 2012 werd Kim Vandenhoeke opgeleid om Kris Vandenneucker bij te staan bij de uitvoering en opvolging van de controlebezoeken voor de certificatie van de gietijzeren buizen en hun toebehoren.

Contactgegevens: krisv@copro.eu of +32 478 31 07 64
Kimv@copro.eu of +32 479 85 33 83

Toepasselijke documenten

De documenten waarop de certificatie van gietijzeren buizen is gebaseerd, zijn:

Technische documenten:

- NBN EN 598: Deze norm vormt de technische basis voor het toekennen van het BENOR-certificaat voor de "Buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen, van nodulair gietijzer, voor afvalwatertoepassingen";
- PTV 811: Nodulair gietijzeren buizen en hun mofverbinding voor het transport van drinkwater – geschikt voor de verbinding met hulpstukken volgens NBN EN 12842 – Eisen en testmethoden

Eveneens werd in de vergaderingen van de adviesraad voor gietijzeren buizen volgend document opgesteld en goedgekeurd:

- PTV 812: Buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen van nodulair gietijzer voor afvalwatertoepassingen – Eisen en beproevingsmethode – Bijkomende specifieke eisen voor rioleringsprojecten.

Certificatiedocumenten:

- De verschillende BENOR-reglementen
- Het toepassingsreglement TR 598.

Overzicht van de gecertificeerde fabrikanten

Het aantal verdelers van gecertificeerde gietijzeren buizen is bij aanvang van 2012 ongewijzigd gebleven:

- Saint-Gobain Pipe Systems Belgium te Landen, voor de productie-eenheden:
 - Saint-Gobain PAM te Pont-à-Mousson
 - Saint-Gobain Gussrohr te Saarbrücken
- BG Pipe te Wilrijk voor:
 - Sertubi (Duferco Group) te Trieste

Doch hebben wij met spijt, op vraag van de klant omwille van economische redenen, de certificatie voor de productie-eenheid Sertubi te Trieste voor onbepaalde tijd opgeschort.

Controlebezoeken

In 2012 is ongeveer 1540 ton geleverd onder het BENOR-merk op de Belgische markt.

Er werden in 2012 in totaal 11 controlebezoeken uitgevoerd bij de fabrikanten en de verdelers om na te gaan of de geleverde materialen voldoen aan de gestelde eisen van de norm.

Sectorale operator – Normalisatiecommissie NBN E203

In 2012 is deze normalisatiecommissie éénmaal samengeroepen. Volgende personen hebben deelgenomen aan deze vergadering: Philippe Decamps, Ludo Heedfeld (Voorzitter), Joseph Robeyns, Raphael Thijs, Karel Vangeel en Kris Vandenneucker (secretaris).

Hierbij werd een stand van zaken gegeven betreffende de herziene norm NBN EN 12842, de herziening van de norm NBN EN 14901 en de oprichting van een nieuwe werkgroep (WG11) binnen TC203.

De Adviesraad voor Gietijzeren buizen

Volgende personen nemen regelmatig deel aan de vergaderingen:

- Voorzitter: **Ludo Heedfeld**
- Ondervoorzitter: **Philippe Gilissen**
- Secretaris: **Kris Vandenneucker**

En: Roland Broers, Bart Stulens, Emmanuel De Sutter, Karel Vangeel, Jos Robeyns, Michel Taillard, Philippe Plumier, Charlène Vaassen en Marc Van Heck.

Tijdens de vergaderingen werd in 2012 het normatief document PTV 812 opgesteld en goedgekeurd door de deelnemende leden. Dit document legt de bijkomende eisen vast voor rioleringsprojecten met buizen, koppelingen, toebehoren en hun verbindingen van nodulair gietijzer voor afvalwatertoepassingen.

Naar analogie zal er eveneens gestreefd worden om een document (PTV) op te stellen voor materialen bestemd voor waterleidingen. Een dergelijk document opstellen zal vermoedelijk ook extra studie- en denkwerk vragen daar de verschillende intercommunales toch hun specifieke eisen stellen aan materialen voor waterleidingen, en deze waterleidingen toch heel wat complexer zijn dan de leidingen voor afvalwatertoepassingen.

Gelinkt aan deze PTV's zullen eveneens de toepassingsreglementen dienen aangepast te worden.

Deze documenten zullen in 2013 verder opgesteld en uitgewerkt worden.

Gietijzer wegenismateriaal

BENOR- en COPRO-certificaat

Personeel

In 2012 is Kim Vandenhoeke opgeleid tot keurder voor het uitvoeren en de opvolging van controlebezoeken. Kris Vandenneucker is nog steeds verantwoordelijke voor de metaalsector.

Voor vragen, opmerkingen, problemen, ... in verband met certificatie van rioleringsonderdelen van gietijzer, of certificatie van gietijzeren boomroosters kan u steeds bij deze personen terecht.

Contactgegevens: krisv@copro.eu of +32 478 31 07 64
Kimv@copro.eu of +32 479 85 33 83

Toepasselijke documenten

De volgende documenten zijn nog steeds van toepassing voor de certificatie van de rioleringsonderdelen in gietijzer:

TECHNISCHE DOCUMENTEN:

- PTV 800: Afsluitingsinrichtingen van gietijzer of gietstaal met minimumdikte 10 mm: eisen
- PTV 801: Afsluitingsinrichtingen van gietijzer of gietstaal met minimumdikte 7 mm: eisen
- PTV 802: Rioleringsonderdelen en toestellen uit gietijzer bestemd voor opvang en afvoer van water: kwaliteitseisen
- PTV 803: Boomroosters: kwaliteitseisen
- NBN EN 124
- NBN B53-101

De versies van de PTV 800, PTV 801 en PTV 802, goedgekeurd door de Raad van Bestuur in 2011, werden in 2012 tijdens de vergaderingen van de adviesraad verder besproken en aangepast indien noodzakelijk. Doch deze versies dienen nog te worden goedgekeurd.

CONTROLEDOCUMENTEN:

- Reglement voor productcertificatie in de bouwsector CRC BENOR
- Reglement voor productcertificatie in de bouwsector CRC 01
- Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van gietijzeren wegenisproducten TRA 80
- Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van gietijzeren boomroosters TRA 803
- Toepassingsreglement voor rioleringsonderdelen van gietijzer TRA 124

Door het invoeren van de technische fiches in “COPRO Extranet”, kan nu ook onderscheid gemaakt worden of een product voldoet aan de specifieke eisen van het Standaardbestek 250 (Vlaanderen), het Typebestek 2010 (Brussel) of van “Qualiroutes” (Wallonië).

Overzicht van de fabrikanten van rioleringsonderdelen in gietijzer

VOLGENDE PRODUCTIE-EENHEDEN BEZITEN EEN BENOR-CERTIFICAAT:

- Fondatel-Lecomte • Andenne (B)
- EJ Picardie • Saint Crépin Ibouvillers (F)
 - verdeler: EJ Benelux - Wezembeek-Oppem
- Saint-Gobain Canalização • Itauna (Brazilië)
 - verdeler: SGPS Belgium - Landen
- Saint-Gobain PAM UK • Leicestershire (GB)
 - verdeler: SGPS Belgium – Landen
- Ulefos NV • Ulefoss (N)
 - verdeler : Stradus Aqua - Genk

VOLGENDE PRODUCTIE-EENHEDEN ZIJN COPRO-GECERTIFICEERD:

- Fondatel-Lecomte • Andenne (B)
- EJ Picardie • Saint Crépin Ibouvillers (F)
 - verdeler: EJ Benelux - Wezembeek-Oppem
- Saint-Gobain PAM • Pont-à-Mousson (F)
 - verdeler: SGPS Belgium - Landen
- Saint-Gobain Canalização • Itauna (Brazilië)
 - verdeler: SGPS Belgium - Landen
- Saint-Gobain Slévárna • Králov Dvur (CZ)
 - verdeler: SGPS Belgium – Landen
- Ulefos NV • Ulefoss (N)
 - verdeler : Stradus Aqua - Genk
- Buderus Guss • Limburg (D)
 - verdeler: Wolters-Mabeg - Zelem
- Decloedt-Decov • Veldegem
 - verdeler: Probo - Gistel
- P.P.H.U Deptula • Lidzbark Warminski (PL)
 - verdeler: Imcoma - Hamme

Ook in 2012 onderging een gieterij een niet onbelangrijke naamsverandering: “Norfond – Groupe Norinco” werd “EJ Picardie”. De materialen van deze gieterij worden nu verdeeld door EJ Benelux Access Solutions, voorheen well-known als “Bernard Cassart & Cie nv”.

In 2012 mochten we eveneens een aanvraag tot BENOR-certificatie ontvangen van de firma SGPS Belgium voor de productie-eenheid Saint-Gobain Slévárna te Králuv Dvur, reeds COPRO-gecertificeerd. Na het doorlopen van de noodzakelijke certificatieprocedure zal ook voor deze productie-eenheid kunnen overgegaan worden tot BENOR-certificatie.

Controlebezoeken

In 2012 is ongeveer 24.250 ton gecertificeerd materiaal geleverd op de markt. Dit is nog steeds beduidend meer dan in 2010 (ter vergelijking: in 2010 werd 18.500 ton geleverd), maar merkbaar minder dan in 2011 met 31.300

ton geleverd materiaal. Hopelijk zet deze dalende trend zich in 2013 niet door!

In 2012 werden voor de opvolging van de kwaliteit van de gietijzeren producten 70 controlebezoeken uitgevoerd bij de verschillende verdelers en fabrikanten.

COPRO gaat er nog steeds prat op dat voor een gegronde certificatie nog steeds de productie-eenheden dienen bezocht en gecontroleerd te worden!

Tijdens de controlebezoeken werd, na het gebruikelijke nazicht van de registers, het uitvoeren van monsternemingen en het bijwonen van de proeven, ook in 2012 bijzondere aandacht besteed aan:

- het vermijden van gietfouten bij het gieten van de gietijzeren stukken
- correctheid, volledigheid en leesbaarheid van de identificatie van de producten.

De Adviesraad Gietijzer

Volgende personen nemen voornamelijk deel aan deze vergaderingen:

- Voorzitter: **William Martens**
- Ondervoorzitter: **Sven Couck**
- Secretaris: **Kris Vandenneucker**

En: Kurt Beghyn, Jan Van Der Veken, Bernard Cassart, Rudy Lombet, Bart Stulens, Hans Vercruysse, Alexandre Lecomte, Job van Es, Willy Bruckers en Mark Van Heck.

Na jaren van afwezigheid hebben wij eindelijk volgende mensen mogen verwelkomen als vertegenwoordiging van de aannemers en het bestuur van het Waals Gewest, nl. de heren:

- Didier Block
Fédération belge des entrepreneurs voirie asbl
- Emmanuel de Sutter
Inasep - voorzitter GT05 Egouttage distribution d'eau - Qualiroutes

Tijdens de vergaderingen van de adviesraad werd aan de nog lopende zaken van het jaar 2011 verder gewerkt:

- een proefmethode voor het testen van de weerstand van het scharnier van een deksel is afgewerkt;
- een proefmethode voor het bepalen van het afvoerdebiet van een waterontvanger, dit in samenwerking met de universiteit van Leuven, wordt verder bestudeerd;
- een ontwerp van PTV 804 wordt verder uitgewerkt voor de certificatie van meervoudige deksels;
- de minimale afmetingen van de straatkolken en de inhoud van de bakken is vastgelegd;

Eveneens werden ook volgende punten op de agenda van de vergadering geplaatst:

- een ontwerp van PTV 805 voor de certificatie van deksels Ø 600;
- het bespreken van de eisen gesteld aan de rubberring in de gietijzeren deksels/roosters— ontwerp van PTV;
- het bespreken van de nokhoogte van gietijzeren deksels.

Herziening van de Europese norm EN 124

Na de beslissing in 2011 om de norm EN 124 op te splitsen in verschillende deelnormen voor elk materiaal werd in 2012 verder vergaderd voor het uitwerken van deze verschillende deelnormen.

Deze uitgewerkte normen zijn eind 2012 voorgelegd aan de verschillende landen voor eventuele opmerkingen. Deze opmerkingen worden dan verzameld en verder besproken tijdens de vergaderingen in 2013.

Wordt zeker vervolgd... in 2013!!

METALEN DEKSELS

De COPRO-gecertificeerde metalen deksels in roestvrij staal werden in 2012 nog steeds geproduceerd en geleverd door één gecertificeerde producent, nl. GE Power Controls, gevestigd te Haaksbergen in Nederland.

Deze certificatie gebeurt op basis van de norm NBN EN 124.

Wij wensen nogmaals te benadrukken dat de prefab betonelementen, waarmee deze deksels op de markt geleverd worden, geen deel uitmaken van de certificatie.

Schanskorven

CERTIFICATIE: COPRO

In 2012 werden de controlebezoeken uitgevoerd door Dieter Krikilion.

De certificatieactiviteiten worden gecoördineerd door Kris Vandenneucker:

Voor inlichtingen kunt u steeds terecht bij deze personen.

Contactgegevens:

- **Dieter Krikilion**, keurder schanskorven:
Dieterk@copro.eu of +32 474 96.14.14
- **Kris Vandenneucker**, sectorverantwoordelijke metaal:
Krisv@copro.eu of +32 478 31.07.64

Toepasselijke reglementen

De documenten van toepassing voor de certificatie van de schanskorven bleven in 2012 ongewijzigd:

- Toepassingsreglement voor schanskorven • TRA 68

De certificatie van schanskorven gebeurt op basis van het Standaardbestek 250, hoofdstuk III - 12.12

Overzicht gecertificeerde fabrikanten van schanskorven

De volgende fabrikanten/leveranciers werden ook in 2012 van nabij opgevolgd:

- Egetra nv – Beveren-Leie
- Link Middle East – Dubai, VAE
- Maccaferri – Bologna • Verdelers: Texion - Antwerpen

Controlebezoeken

In totaal werden 10 controlebezoeken uitgevoerd bij de verdelers en de fabrikanten.

De geleverde schanskorven voldeden aan de gestelde eisen van het Standaardbestek 250.

CE-markering voor schanskorven

Betreffende CE-markering investeerde COPRO ook in 2012 de nodige tijd en energie om fabrikanten of verdelers de nodige informatie te verschaffen en verder te helpen indien mogelijk.

CE-markering voor schanskorven is nog steeds mogelijk op basis van een ETA (Europese technische goedkeuring) uitgereikt volgens een CUAP (Common Understanding of Assessment Procedure).

Wij willen echter nogmaals benadrukken, en de misvatting uit de wereld helpen, dat een CE-markering geen alternatief of vervanging is van een nationaal keurmerk zoals het COPRO-keurmerk. "COPRO" is en blijft een vrijwillig kwaliteitskeurmerk en kan niet vervangen worden door een CE-certificaat.

Wapeningsnetten van metaal

CERTIFICATIE: COPRO

Betreffende de lopende certificatieactiviteiten hebben er in 2012 weinig veranderingen plaats gevonden.

De betrokken personen met hun contactgegevens zijn nog steeds:

Contactgegevens:

DieterK@copro.eu of +32 (0)474 96 14 14

Krisv@copro.eu of +32 (0)478 31 07 64

Toepasselijke reglementen

Het volgende document is (voorlopig) nog steeds in voege: Toepassingsreglement voor wapeningsnetten van metaal TRA 67.

De certificatie van de wapeningsnetten van metaal gebeurt op basis van het Standaardbestek 250, Qualiroutes, Typebestek 2010 of volgens een door COPRO gearmerkte technische fiche opgesteld door de fabrikant.

In 2012 is een adviesraad voor wapeningsnetten in metaal opgericht. Tijdens de vergaderingen van deze adviesraad werden onder andere de eisen vastgelegd en beschreven in een nieuwe PTV 867. In de bestekken kan dan naar deze PTV worden verwezen. Eveneens zullen de certificatieregels worden aangepast en vastgelegd in het TRA 67. Dit zal in de loop van 2013 afgerond worden.

De Adviesraad voor wapeningsnetten in metaal

In 2012 is dus een adviesraad voor wapeningsnetten in metaal opgericht. Volgende personen nemen constructief deel aan de vergaderingen:

- **Voorzitter:** Philippe Keppens
- **Ondervoorzitter:** Vincent Thibert
- **Secretaris:** Kris Vandenneucker

En: Robert Tison, David Six, Anne Hoekstra, Frans De Meerleer, Marco Vicari, An Vanelstraete en Bart Beaumesnil. Bij het vastleggen van de eisen, werd de nodige aandacht besteed aan o.a. de corrosiebescherming en de verankering van het net in het asfalt. Voor dit laatste werd een testmethode ontwikkeld voor het uitvoeren van

een "pull-out" proef op de dwarsversteviger van een stalen wapeningsnet ingebed in asfalt volgens welbepaalde voorschriften. Deze proef wordt uitgevoerd om te bepalen of een stalen wapeningsnet al dan niet verankerd is in het asfalt.

De vergaderingen van de adviesraad resulteerden in een nieuw normatief document, PTV 867 – Wapeningsnetten van metaal, dewelke zal goedgekeurd worden in 2013.

Hopelijk verloopt het aanpassen van het toepassingsreglement even vlot en kan er in 2013 overgaan worden naar een certificatie van wapeningsnetten volgens aangepaste regels (TRA 67) en met vernieuwde eisen (PTV 867).

Wij hopen dat deze documenten er toe zullen leiden dat ook andere leveranciers de stap zullen zetten tot deze vrijwillige certificatie en aldus ook een kwalitatief, gecertificeerd product kunnen leveren op de Belgische markt.

Overzicht gecertificeerde fabrikanten van wapeningsnetten van metaal

Tot heden is er nog steeds slechts één fabrikant gecertificeerd voor wapeningsnetten van metaal, namelijk Bekaert nv met de productie-eenheid gevestigd te Hlohovec.

Ongeveer 186.000m² COPRO-gecertificeerde metalen wapeningsnetten werden er geleverd en gebruikt op de Belgische markt in 2012. De certificatie van deze geleverde netten gebeurt volgens de specificaties van de technische fiche met referentie AS-03-20 van november 1999.

Controlebezoeken

In 2012 werden in totaal 3 controlebezoeken uitgevoerd bij Bekaert nv te Zwevegem. Tijdens deze controlebezoeken werden o.a. monsters genomen uit de voorraad en proeven bijgewoond in het fabriekslabo. De productie-eenheid te Hlohovec is eveneens bezocht en gecontroleerd door Dieter Krikilion. Tijdens dit controlebezoek werd nagegaan of tijdens het productieproces alle certificatieregels werden gerespecteerd en werden eveneens proeven uitgevoerd op de bemonsterde netten. Ook nu voldeden de materialen aan de specificaties zoals beschreven in de door COPRO gearmerkte technische fiche.

Afschermdende constructies voor wegen

CERTIFICATIE: BENOR - COPRO - CE

De certificatie wordt beheerd door Kim Vandenhoeke. In 2012 werd hij voor het uitvoeren van de controlebezoeken bijgestaan door Sarie De Temmerman.

Het totale certificatiepakket is onderverdeeld in 3 deelgebieden:

- BENOR-certificatie voor nieuw te plaatsen afschermdende constructies
- CE-certificatie in het kader van de CE-markering
- COPRO-certificatie van losse onderdelen bestemd voor herstellingen van niet BENOR-geleideconstructies

Vergunninghouders

Op nevenstaande kaart zijn de vergunninghouders en hun bijhorende productie-eenheden in beeld gebracht.

Voor een overzicht van hun gecertificeerde producten kan u terecht op het prachtige extranet.copro.eu bij de producten 'afschermende constructies voor wegen' en 'onderdelen voor geleideconstructies'.

Referentiedocumenten

TRA 69 BENOR versie 3.0 van 2012-05-12
R/CE 1317 version 1.0 from 2008-08-20
TRA 69 COPRO versie 1.0 van 2001-01-18
PTV 869 versie 2.0 van 2011-06-22

Toepassingsreglement afschermdende constructies voor wegen
COPRO regulations for CE attestation
Toepassingsreglement onderdelen voor geleideconstructies
Afschermdende constructies voor wegen: eisen

COPRO-Adviesraad

De Adviesraad vergadert een 5-tal keer per jaar. Tijdens deze vergaderingen wordt de inhoud van de TRA's en PTV 869 besproken, geactualiseerd en uitgebreid waar nodig. België speelt een echte pioniersrol in Europa qua technische specificaties voor geleideconstructies.

Zo zijn in PTV 869 sinds enkele jaren specificaties voor de staaleigenschappen van de onderdelen van geleideconstructies opgenomen. In 2012 werden soortgelijke specificaties op de agenda van CEN TC 226/WG1/TG2 geplaatst.

Ook werd de procedure ter evaluatie van de bijdrage van de bodemkenmerken aan het gedrag van stalen geleideconstructies goedgekeurd. Ook deze thematiek werd recent op de agenda van CEN TC 226/WG1/TG2 geplaatst.

Momenteel werkt een aparte werkgroep een procedure uit ter bepaling van de krachtoverdracht van een geleideconstructie op een kunstwerk.

Volgende personen verdienen een woord van dank voor hun inzet en bijdrage aan de vergaderingen:

- Eva Van den Bossche (EVT): Voorzitster van de Adviesraad,
- Philippe Braine (SPW),
- Bart Janssens (EVT),
- David De Saedeleer (MS3),
- Wolter N. Jager (Prins Dokkum),
- John Kreps (Signeq),
- Luca Felappi (CRM),
- Kris Redant (OCW),
- Joseph Marra (GDTech),
- Jean-Michel Fiasse (SPW).

WERKGROEPEN

Om een optimale certificatie te kunnen aanbieden participeert COPRO in volgende werkgroepen

CEN TC 226/WG1	Werkgroep 1 "afschermende constructies voor wegen" van Technisch Comité 226
TC 226/WG1/TG2	Subwerkgroep 2 van WG1 waarin de geharmoniseerde norm EN 1317-5 wordt besproken
REC-E226/WG1	Belgische spiegelgroep van TC 226/WG1
SG04/WG4	Sector Group of notified bodies
GT4.3	Qualiroutes - dispositifs de retenue routiers

BENOR-certificatieketen

1

ITT

Uitvoeren van 2 botsproeven op de geleideconstructie in een geaccrediteerd testlabo. COPRO verifieert alle data.

FPC

2

De fabrikant produceert de hoofdonderdelen in zijn eigen productieplaats, hierbij kan hij beroep doen op andere productieplaatsen voor de productie van bvb. kleinere onderdelen.

leverancier A

leverancier B

3

Verzinkerij

De onderdelen van de geleideconstructie worden verzinkt volgens EN ISO 1461.

BENOR

Werk

Afhankelijk van de geplaatste hoeveelheden voert COPRO jaarlijks tot 15 werfcontroles per vergunninghouder uit. Bedoeling is dat de installatie van de constructie op de werf zo veel als mogelijk de installatie tijdens de ITT weerspiegelt.

5

4

Voorraad leverancier

Ook steekproefsgewijze voorraadcontroles worden voorzien.

Werven 2012

Marcegaglia : H2 W6 ASI A

MS3 : H4b W4 ASI B

Prins Dokkum : H2 W5 ASI A

Prins Dokkum : H2 W6 ASI A

MS3 : H2 W6 ASI A

Prins Dokkum : H2 W5 ASI A

De Grootte : H2 W5 ASI A

MS3 : H2 W6 ASI A

De Grootte : H2 W5 ASI A

MS3 : H2 W4 ASI A

MS3 : H4b W4 ASI B – H4b W3 ASI B

De Grootte : H2 W5 ASI A

Sector Kunststoffen

Afdichtingsringen

Personeel

Aangezien er reeds jarenlang een goede verstandhouding is tussen de gecertificeerde fabrikanten en de controleurs van COPRO zijn er geen personeelwijzingen in 2012 doorgevoerd voor de keuring van de afdichtingsringen. Hierdoor zijn nog steeds de volgende personen betrokken:

- Productverantwoordelijke: **Raf Pillaert**
- Keurder: **Kim Vandenhoeke**

In 2012 hebben Kim en Raf alle voorziene bezoeken uitgevoerd. Zoals alle jaren worden de keuringen bij de verschillende fabrikanten tussen beide personen verdeeld zodat we zeker zijn van een onpartijdige beoordeling.

De opvolging van de laboverslagen werd eveneens door Raf opgevolgd.

Toepasselijke reglementen en wetteksten

Onder het motto : verander niets dat "redelijk" goed is, zijn er geen wijzigingen in de toepasselijke documenten. Dit betekent dat nog steeds TRA 32 versie 4.0 het heilige document is dat de fabrikanten moeten volgen en dat EN 681-1 nog altijd de basis is voor de producten.

Overzicht gecertificeerde fabrikanten en hoeveelheden

Dit jaar waren er nog steeds 4 gecertificeerde vergunningshouders met in totaal 5 gecertificeerde productie-eenheden.

Deze productie-eenheden bevinden zich in Duitsland (2), Spanje (1), Polen (1) en Israël (1).

In 2012 heeft er echter een nieuwe fabrikant een aanvraag gedaan voor de certificatie van zijn afdichtingsringen. Dit dossier is momenteel nog lopende.

Opvallend is dat 1 fabrikant er voor koos om (reeds geruime tijd) al zijn rubberringen te produceren onder de BENOR-certificatie. Het BENOR-merk wordt zelfs door hen gepromoot in Duitsland als het "te aanvaarden keurmerk" voor keuringen conform de Duitse "QR 4060", welke hogere eisen stelt voor bepaalde mechanische

eigenschappen. Deze fabrikant zorgt dan ook voor meer dan 85% van de ganse BENOR-productie.

Nieuwe producten

In samenwerking met de adviesraad gietijzer werd er gewerkt aan voorschriften voor de opleggingen van gevulkaniseerd rubber voor gietijzeren deksels. Dit zal in de loop van 2013 resulteren in PTV 832, welke dan als basis kan dienen voor de BENOR-certificatie van dergelijke producten.

Strengere controles

De strenge controles bij de fabrikanten van gietijzeren buizen zorgde ervoor dat de Benorisatie van de afdichtingen van gevulkaniseerd rubber uitgebreid werd voor afdichtingen voor deze sector.

In 2011 werden er in totaal 16 controlebezoeken uitgevoerd, waarvan 12 "normale" controlebezoeken, 1 controlebezoek bij de leverancier van de mengsels, 1 sanctioneel controlebezoek en 2 in de toelatingsperiode.

Doelstellingen 2013

Zoals elders in dit jaarverslag is gemeld, wordt er momenteel gewerkt aan PTV 832, de voorschriften voor de opleggingen van gevulkaniseerd rubber voor gietijzeren deksels. Nadat deze PTV is afgewerkt, zal het toepas-

singsreglement aangepast worden zo dat ook deze producten kunnen BENOR-gecertificeerd worden.

In de loop van 2013 zal Alain Van Geel opgeleid worden tot een zeer gedreven keurder voor producten van elastomeer. Hij zal Kim Vandenhoeke vervangen die zich meer zal toespitsen op metalen producten.

Soort bezoek	Aantal
Certificatiebezoeken	16
Controle bij de leverancier van het rubbermengsel	1
Bezoeken in de toelatingsperiode	2
Sanctionele bezoeken	1

Geotextiel

Personeel

- Sector- en productverantwoordelijke: **Raf Pillaert**
- Keurders: **Sarie De Temmerman** en **Dieter Seghers**

Eind januari 2012 verliet Toon De Ruyver COPRO. Raf werd de nieuwe sectorverantwoordelijke. Sarie nam de taken van Toon als productverantwoordelijke over tot eind oktober 2012. Zij verliet toen de firma. Raf heeft haar taken als productverantwoordelijke op dat moment ook over genomen. Dieter Seghers heeft samen met Sarie en gedeeltelijk Raf de nodige controlebezoeken uitgevoerd.

Certificatie

BENOR-certificatie

Geotextiel wordt door COPRO gecertificeerd onder het BENOR-merk. Elk BENOR-gecertificeerd type geotextiel wordt aan specifieke controles onderworpen. Deze bestaan uit een doorlopende industriële zelfcontrole door de fabrikant enerzijds en periodieke controlebezoeken door de certificatie-instelling COPRO anderzijds. Er wordt nagekeken of het geotextiel en de productie ervan voldoet aan de desbetreffende normen en reglementen en in het bijzonder of het eindproduct voldoet aan de specificaties verklaard door de producent op de technische fiche van elk individueel type geotextiel. Bij elke audit wordt minstens 1 monster genomen dat getest wordt bij één van de externe geaccrediteerde laboratoria.

De BENOR-certificatie van geotextiel gebeurt aan de hand van volgende reglementen:

- PTV 829 (versie 3.1 – 08-12-2010)
Technische voorschriften voor geotextiel en aan geotextiel verwante producten.
- TRA 29 BENOR (versie 3.0 - 08-09-2011)
Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van het geotextiel - Dit toepassingsreglement bevat concrete bepalingen als aanvulling op het CRC BENOR.
- CRC BENOR (versie 1.0 – 01-08-2000)
Algemeen reglement voor productcertificatie in de bouwsector onder het BENOR-merk.
- BENOR LOGO (versie 2.0 – 12-03-2003)
Reglement voor het gebruik van het BENOR-logo en de verwijzing naar het BENOR-merk.

Elk type geotextiel waarvoor BENOR-certificatie wordt aangevraagd moet minstens voldoen aan de PTV 829 of één van de volgende Europese normen, waar de vereiste eigenschappen van geotextiel en aan geotextiel verwante producten worden beschreven in functie van het toepassingsgebied :

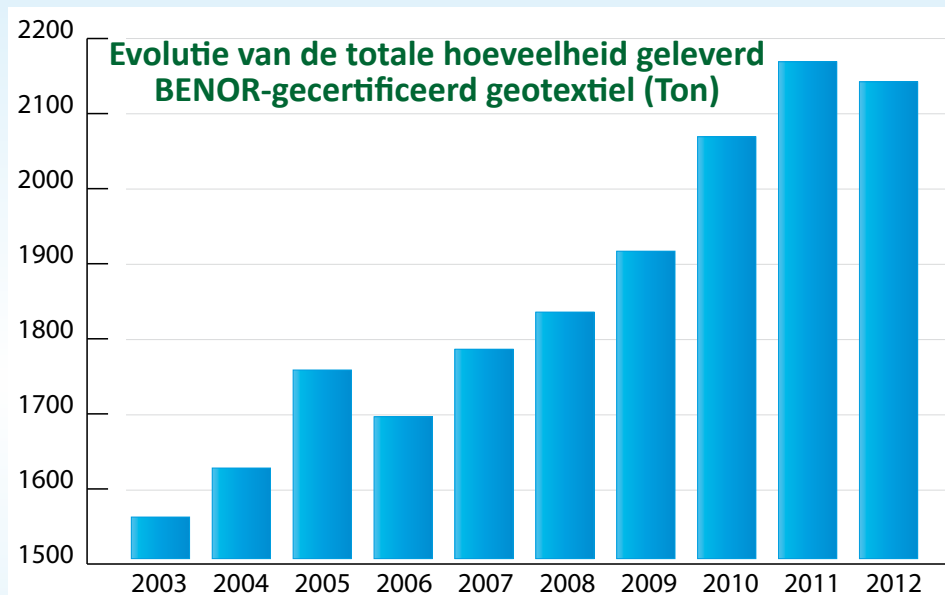
- NBN EN 13249 - wegebouw en voor andere verkeersbestemmingen (exclusief spoorwegen en asfaltlagen)
- NBN EN 13250 - spoorwegbouw
- NBN EN 13251 - grondwerken, funderingen en keermuren
- NBN EN 13252 - drainagesystemen
- NBN EN 13253 - beschermingsconstructies tegen erosie (kust- en oeververdedigingswerken)
- NBN EN 13254 - bouw van spaarbekkens en stuwdammen
- NBN EN 13255 - kanaalbouw
- NBN EN 13256 - tunnelbouw en in ondergrondse bouwwerken
- NBN EN 13257 - opslagplaatsen voor vaste afvalstoffen
- NBN EN 13265 - projecten voor het insluiten van vloeibare afvalstoffen

CE-markering

COPRO is erkend als “notified body” in het kader van de CE-markering van geotextielen die gebruikt worden in de toepassingen die vallen onder de eerder vermelde normen met de toevoeging van NBN EN 15381 (wegverhardingen en asfaltdekkingen). Het niveau van attestering is 2+ (of 4 in bepaalde theoretische gevallen)

De CE-markering van geotextiel gebeurt aan de hand van het COPRO-reglement voor CE-attestering R/CE 2+ 29 (versie 2.1 - 27.08.2010): attestering van de overeenkomstigheid van de FPC in de sector van het geotextiel en aan geotextiel verwante producten.

Evolutie BENOR-certificatie geotextiel

- In 2012 werd er een totaal van 2142.8 ton BENOR-gecertificeerd geotextiel geleverd.
- In 2012 werden de productconformiteit en de kwaliteit gewaarborgd door 24 BENOR-audits. Deze werden uitgevoerd bij fabrikanten en verdelers in België, Frankrijk en Duitsland.
- Er zijn momenteel 5 producenten van BENOR-gecertificeerd geotextiel. Er werden in 2012 geen nieuwe certificatieaanvragen ingediend.

Overzicht BENOR-gecertificeerde producenten en verdelers van geotextiel

Vergunninghouder	Productieplaats
Beaulieu Technical Textiles/Texion	Komen (B)
Bonar Technical Fabrics Lokeren	Lokeren (B)
Bonar Technical Fabrics Zele	Zele (B)
Cassart Special Products	Bezons Cedex (Tencate) (F)
Emotrade	Gronau (Propex Fabrics) (D)

Adviesraad

De adviesraad is een overlegorgaan voor de verschillende belanghebbende partijen binnen de sector. Leden van deze raad zijn vertegenwoordigers van de overheid, de fabrikanten, de gebruikers en de experts. In 2012 kwam de adviesraad geotextiel drie keer samen.

Geaccrediteerde laboratoria

Momenteel zijn er vijf geaccrediteerde laboratoria die de monsters geotextiel beproeven die door COPRO bij

BENOR-audits worden genomen:

- Vakgroep Textielkunde aan de Universiteit Gent;
- Onderzoekscentrum voor Bouwkunde (Brugge);
- Institut für textile Bau- und Umwelttechnik (tBU) (Greven);
- SKZ (Würzburg)
- BTTG Testing & Certification Ltd. (Manchester).

Geogrid

Personeel

- Sector- en productverantwoordelijke: **Raf Pillaert**
- Keurders: **Sarie De Temmerman** en **Dieter Seghers**

Eind januari 2012 verliet Toon De Ruyver COPRO. Raf werd de nieuwe sectorverantwoordelijke. Sarie nam de taken van Toon als productverantwoordelijke over tot eind oktober 2012. Zij verliet toen de firma. Raf heeft haar taken als productverantwoordelijke op dat moment ook over genomen. Dieter Seghers heeft samen met Sarie en gedeeltelijk Raf de nodige controlebezoeken uitgevoerd.

Het product

Geogrids zijn sterk verwant aan geotextiel. Ze behoren allebei tot de geosynthetics. Beide producten kunnen

uit vergelijkbare grondstoffen vervaardigd worden met als belangrijkste verschil dat geogrids zowel uit kunststof als uit glasvezel kunnen bestaan. Geogrids worden voornamelijk gebruikt voor het wapenen en versterken van, onder andere, wegen (asfaltwapening), taluds en bermconstructies.

Certificatie onder het COPRO-merk

De certificatie van geogrid gebeurt aan de hand van volgende reglementen:

- TRA 24 (versie 1.0 – 09-09-2002)

Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk in de sector van de geogrids.

Dit toepassingsreglement bevat concrete bepalingen als aanvulling op het CRC COPRO.

- CRC 01 (versie 1.0 – 24-03-2000)
Reglement voor productcertificatie in de bouwsector onder het COPRO-merk.
- COPRO LOGO (versie 2.0 – 19-03-2003)
Reglement voor het gebruik van het COPRO-logo en de verwijzing naar het COPRO-merk.

De certificatie van geogrids kan gebeuren voor elk product dat voorwerp uitmaakt van minstens een van de volgende documenten:

- Standaardbestek 250 - hoofdstuk III: art. 13.3
- Typebestek 2000 - hoofdstuk C.40
- CCT Qualiroutes - chapitre C.27
- een bijzondere specificatie.

De fabrikant specificeert zijn productengamma aan de hand van een door de certificatie-instelling geaarmerde technische fiche voor ieder gecertificeerd product. Deze technische fiche maakt integrerend deel uit van het certificaat.

Europese normering

Voor de meeste toepassingen van geogrid gelden de 10 Europese normen van geotextiel. Een lijst van die normen vindt u onder de rubriek "geotextiel".

Voor de toepassing van geogrids als scheurremmende tussenlaag in asfalt wordt verwezen naar EN 15381:2008 - Geotextiel en aan geotextiel verwante producten -

Vereiste eigenschappen voor het gebruik in wegverhardingen en asfaltdekklagen.

Vanaf 2011 is ook voor deze laatste toepassing de CE-markering verplicht.

Evolutie COPRO-gecertificeerde geogrids

- In 2012 werd er een totaal van 286.068 m² COPRO-gecertificeerde geogrids geleverd.
- In 2012 werden de productconformiteit en de kwaliteit gewaarborgd door 5 COPRO-audits. Deze werden uitgevoerd bij fabrikanten en verdelers in België, Italië, Groot-Brittannië, Duitsland, Hongarije en China.
- Eind 2012 waren er 4 producenten van COPRO-gecertificeerde geogrids. Er werden in 2012 geen nieuwe certificaten uitgereikt.

Adviesraad

In 2012 kwam de adviesraad geogrids 3 keer samen. Er werd voornamelijk verder gewerkt aan het opstellen van de PTV 824. Het doel van deze PTV is om duidelijke richtlijnen op te stellen voor het gebruik van geogrid. De eerste versie van de PTV zal normaal gezien voor enkele standaardgevallen veilige oplossingen bieden die kunnen gebruikt worden als alternatief voor een uitvoerige berekening. Op langere termijn is het de bedoeling dat er ook richtlijnen voor de berekeningen in deze PTV worden opgenomen.

Overzicht COPRO-gecertificeerde producenten en verdelers van geogrids

Verdeler	Producent	Productieplaats
De Neef Conchem	Tenax Spa	Viganò (I)
	Technolen Technicky Textil Hlinsko	Hlinsko (CZ)
Texion Geosynthetics	BOSTD	Qindao City (CN)
Tradecc	Tensar International	Blackburn (GB)

Gras-kunststofplaten

Personeel

- Sector- en productverantwoordelijke: **Raf Pillaert**
- Keurders: **Sarie De Temmerman** en **Dieter Seghers**

Eind januari 2012 verliet Toon De Ruyver COPRO. Raf werd de nieuwe sectorverantwoordelijke. Sarie nam de taken van Toon als productverantwoordelijke over tot eind oktober 2012. Zij verliet toen de firma. Raf heeft haar taken als productverantwoordelijke op dat moment ook over genomen. Dieter Seghers heeft samen met Sarie en gedeeltelijk Raf de nodige controlebezoeken uitgevoerd.

Waarom gras-kunststofplaten

De grote toename van verharde oppervlakken in ons land heeft tot gevolg dat de regen niet meer op een natuurlijke wijze in de ondergrond kan dringen. Het regenwater stroomt af aan het oppervlak en wordt opgevangen in onze riolen. Deze riolen kunnen vaak de overvloed aan water niet slikken waardoor er wateroverlast ontstaat.

Het water laten infiltreren via een waterdoorlatende verharding met gras-kunststofplaten is hiervoor de oplossing.

Bouwheren die kiezen voor gras-kunststofplaten willen natuurlijk kwaliteitsgaranties. De specificaties in de PTV 828 en het daaraan verbonden COPRO keurmerk helpen hen daarbij.

Certificatie onder het COPRO-merk

Enkele jaren geleden vroeg de Vlaamse Overheid of COPRO ervoor kon zorgen dat enkel geschikte en conforme gras-kunststofplaten op de werf werden geleverd. Inspelend op die vraag verzamelde COPRO een groep van experts (bouwheren, fabrikanten, labo's, enz.) die zich een dubbel doel stelde: goede specificaties opstellen en een betrouwbaar controlesysteem ontwikkelen. De certificatie van gras-kunststofplaten gebeurt aan de

hand van volgende reglementen:

- PTV 828 (versie 3.0 – 04-10-2007)
Technische voorschriften voor gras-kunststofplaten.
- TRA 28 (versie 2.0 - 21-09-2011)
Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk in de sector van de gras-kunststofplaten - Dit toepassingsreglement bevat concrete bepalingen als aanvulling op het CRC COPRO.
- CRC 01 (versie 1.0 – 24-03-2000)
Reglement voor productcertificatie in de bouwsector onder het COPRO-merk.
- COPRO LOGO (versie 2.0 – 19-03-2003)
Reglement voor het gebruik van het COPRO-logo en de verwijzing naar het COPRO-merk.

PTV 828

De PTV 828 is het normatief document voor gras-kunststofplaten. Hierin worden de verschillende eisen vastgelegd. De beschreven parameters omvatten het materiaal, de dimensies en vormkenmerken en de mechanische karakteristieken. Ook is rekening gehouden met de plaats van verwerking door het definiëren van drie gebruiksklassen.

PTV 828 - Gebruiksklassen gras-kunststofplaten

Gebruiksklasse	Toepassing	Belastingstype
A	wegberm	intensieve belasting
B	parking	gewone belasting
C	voetgangers	lichte belasting

De gebruiksklasse van gras-kunststofplaten wordt bepaald aan de hand van de hoogte, de druksterkte, de vervorming, de treksterkte van de verbindingen en een

impacttest waarbij een bevroren tegel een val vanaf variabele hoogte moet doorstaan.

Nuttig voor de gebruikers is dat de PTV 828 in een bijlage ook informatieve richtlijnen geeft voor de opbouw van een verharding met gras-kunststofplaten.

De PTV 828 werd goedgekeurd en geregistreerd door:

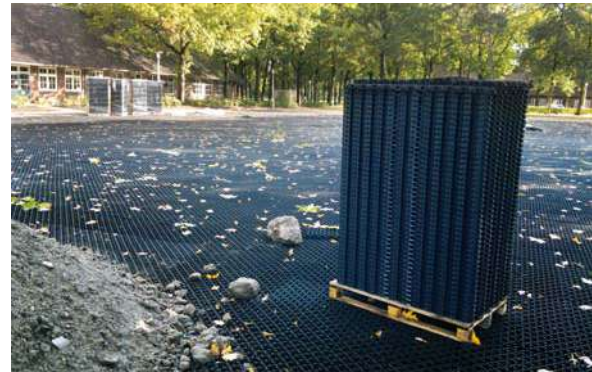
- de adviesraad gras-kunststofplaten op 04-12-2007,
- de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie op 14-10-2008 onder het nr. Q/341.

De PTV 828 is opgenomen in versie 2.2 van het Standaardbestek 250, dat is gepubliceerd in 2010. Bijgevolg dienen alle openbare bestekken die uitkomen vanaf 2011 gras-kunststofplaten voor te schrijven die voldoen aan de PTV 828.

De PTV kan je vinden op de website www.copro.eu onder 'COPRO documenten'.

Evolutie COPRO-gecertificeerde gras-kunststofplaten

- In 2012 werden de productconformiteit en de kwaliteit gewaarborgd door 9 COPRO-audits. Deze werden uitgevoerd bij fabrikanten en verdelers in België, Nederland en Duitsland.
- Eind 2012 waren er 3 producenten van COPRO-gecertificeerde gras-kunststofplaten. Er werd in 2012 één nieuw certificaat uitgereikt, nl. aan Deschacht Plastics Belgium voor de productie-eenheid te Zwevezele.

Wat moet ik doen als bouwheer om kwaliteit te krijgen?

Om zeker te zijn dat er in de toekomst enkel gras-kunststofplaten van goede kwaliteit geleverd worden op de werf is het belangrijk in het bestek COPRO-gecertificeerde gras-kunststofplaten te vragen. Hierbij dient u te verwijzen naar de PTV 828 en hierbij ook de gebruiksklasse te vermelden. Bij levering op de werf controleert u of de geleverde gras-kunststofplaten het COPRO-keurmerk dragen en of het etiket verwijst naar de PTV 828 en de gevraagde gebruiksklasse.

Geaccrediteerd laboratorium

Momenteel werkt COPRO samen met één geaccrediteerd onafhankelijk laboratorium voor de beproeving van gras-kunststofplaten, namelijk BECETEL - Belgian research centre for pipes and fittings te Merelbeke.

Overzicht COPRO-gecertificeerde producenten en verdelers van gras-kunststofplaten

Vergunninghouder	Productieplaats
Deschacht Plastics Belgium	Zwevezele (Stockplastics) (B)
GL Plastics	Son (GL Plastics) (NL)
Tradec	Arzberg (Purus Arzberg) (D)

Sector diversen

Wegmarkeringsproducten

Personeel

- Sectorverantwoordelijke : **Raf Pillaert**
- Productverantwoordelijke : **Philippe du Bus de Warnaffe**
- Keurder : **Kim Vandenhoeke**

Werkgroepen

Voor deze sector neemt COPRO deel aan volgende werkgroepen:

- REC (Road Equipment Commission), het Spiegelcomité van de CEN TC 226;
- Spiegelcomité van de werkgroep CEN TC 226 WG 2;
- Uitvoerend bureau B021 van BUtgb;
- Gespecialiseerde groep B02 van BUtgb;
- Adviesraad Wegmarkeringen;
- Werkgroep Qualiroutes: sub-werkgroep voor de wegmarkeringen.
- SB250: werkgroep 11 Signalisatie
- CEN TC 226: Task group EN 1423 en 1424: Werkgroep voorgezeten door Ines Scaldaferrì (Potters Ballotini);

De activiteiten van COPRO in de sector van de wegmarkeringen kunnen gegroepeerd worden volgens de certificatiesystemen, zoals weergegeven in onderstaande tabel:

De wegmarkering en de Europese Bouwproductenrichtlijn of verordening bouwproducten: CE-markering

Sinds mei 2005 is de CE-markering voor de nastrooi-producten verplicht binnen de EER (Europese Economische Ruimte). Voor de basis wegmarkeringsproducten (verven, koudplasten en thermoplasten) is de geharmoniseerde norm nog steeds niet goedgekeurd, zodat de CE-markering nog niet onmiddellijk beschikbaar zal zijn. Voor deze producten zou tevens een langere periode van co-existentie voorzien worden teneinde tijd te geven aan de fabrikanten voor het uitvoeren van de duurzaamheidsproeven, bijvoorbeeld door proefvakken.

CE-markering van nastrooi-producten

COPRO is een genotificeerde instelling (Notified Body) voor het toekennen van CE-conformiteitscertificaten aan nastrooi-producten volgens de norm EN 1423 sinds 2004. In 2012 werd een nieuwe versie van de Europese norm EN 1423 (nastrooi-producten) gepubliceerd, die voor de CE-markering ten laatste in november moest geïmplementeerd worden. De voornaamste wijziging is de invoering

Wegmarkeringen		
Wettelijke markering	Vrijwillige kwaliteitsmerken	
CE	BENOR	ATG
Nastrooi-producten	Nastrooi-producten	Wegenverf
	Premix glasparels	Koudplasten
		Voorgevormde markeringen
	Thermoplasten (vanaf 2013)	Thermoplasten (tot 2012)

van een proef en klassering in verband met het gehalte aan gevaarlijke substanties. Gezien de initiële typeproef onder attesteringssysteem 1 een verantwoordelijkheid is van de genotificeerde instantie (COPRO) hadden we maar een beperkte termijn om de bemonsteringen uit te voeren en de proeven te laten realiseren. Alle fabrikanten die beroep doen op COPRO voor de CE-markering hebben de strengste klasse uit de norm gekozen voor deze karakteristiek, en waren tijdig klaar voor de attestering volgens de nieuwe norm EN 1423:2012.

Ondanks het feit dat er maar één fabriek van glasparels is in België, hebben 10 fabrikanten gekozen beroep te doen op COPRO voor de CE-certificatie van hun productie van nastrooiproducten. Onze inspecteurs beoordelen de gelijkvormigheid van de dossier in het Frans, Nederlands, Duits en Engels gezien de klanten voor de CE-markering gevestigd zijn in België (1), Duitsland (2), Frankrijk (1), Nederland (1), Polen (1), het Verenigd-Koninkrijk (3) en sinds 2008 eveneens in Texas (1).

De controlebezoeken worden ofwel door COPRO, ofwel door het SPW uitgevoerd, dat tevens genotificeerd is door België, maar uitsluitend in de hoedanigheid van inspectie-instelling.

Sinds 2009 is COPRO tevens de genotificeerde instantie in het kader van de CE-markering van retroreflecterende nastrooiproducten gefabriceerd door 3M in Texas. Deze CE-markering wordt uitgereikt op basis van een ETA of Europese technische goedkeuring.

De vrijwillige certificatie van de wegmarkeringsproducten

De wegbeheerders staan er op de kwaliteit van de wegmarkeringen te verbeteren.

Om te borgen dat wegmarkeerders over producten beschikken die een vastgelegd kwaliteitsniveau behalen en die niet teveel variëren, hebben de besturen specificaties opgesteld voor de meeste wegmarkeringsproducten. De specificaties zijn momenteel gebaseerd op Europese normen en op de ervaring in België.

Op basis van deze specificaties, hebben de producenten de mogelijkheid een vrijwillige certificatie te vragen ten einde de overeenkomstigheid van hun producten aan te tonen op basis van in toepassingsreglementen vastgelegde regels. De certificatie van wegmarkeringsproducten is één schakel in de kwaliteitsketen van de wegmarkeringen, die alvast borgt dat de wegmarkeerders voor de beheersing van het markeringsproces kunnen beroep doen op conforme producten.

Adviesraad Wegmarkeringen

De voorschriften voor de certificatie zijn opgesteld door de Adviesraad Wegmarkeringsproducten. De effectieve leden zijn:

De voorzitter: Gauthier Michaux

De secretaris: Philippe du Bus de Warnaffe

De leden: Xavier Appelmans, Kirsten Bortels, Guy Cools, Erik De Bisschop, Theo De Jaegher, Sophie De Vlieger, Stéphan Dujardin, Christos Economides, Marc Grommen, Pascal Hivert, John Kreps, Vincianne Lerate, Christelle Michel, Frédéric Michel, Toni Ogemark, Jürgen Ohm, Raf Pillaert, Kris Redant, Joris Spruyt, Camiel Taminiou, Bas van der Tak, Jean-Luc Vincent, Lionel Voos. Zoals hierboven vermeld zijn tot op heden de glasparels en stroefmakende middelen BENOR gecertificeerd

en de andere markeringsproducten hebben technische goedkeuringen (ATG). Half 2012 werden de BENOR certificatieregels goedgekeurd voor de thermoplasten. Het BENOR-merk werd begin 2013 verleend aan de eerste vergunninghouders. De regels voor de BENOR-certificatie van wegeverven, koudplasten en voorgevormde wegmarkeringsproducten zullen vermoedelijk in 2013 volgen.

BENOR kwaliteitsmerk voor de nastrooiproducten en de premix glasparels

COPRO is de instelling van de sector aangeduid voor de BENOR-certificatie van glasparels en de stroefmakende middelen. In België heeft de sector (adviesraad) via de Technische voorschriften (PTV 881) gekozen om voor "gevaarlijke bestanddelen" de strengste eis op te leggen via de voorschriften in de PTV. Het toepassingsreglement werd hiervoor in 2012 aangepast.

De controlebezoeken worden uitgevoerd door SPW en COPRO, beiden BELAC-geaccrediteerd voor deze keuringen. Momenteel zijn er 5 gecertificeerde producenten.

Technische goedkeuring met certificatie voor de verven, thermoplasten, koudplasten en voorgevormde markeringen

Vanaf juli 2010 is COPRO de goedkeurings- en certificatie-operator voor de wegmarkeringsproducten binnen de BUtgb (Belgische Unie voor technische goedkeuring in de bouw).

De ATG-productcertificatie bestaat uit een productcertificatie op basis van laboratoriumproeven en identificatieproeven op basis van de goedkeuringsleidraden en de continue opvolging van de industriële zelfcontrole.

Naast deze productcertificatie van de basisproducten werd in 2007 de homologatie van wegmarkerings-systemen opgestart. Deze homologatie is gebaseerd op de goedkeuringsleidraad G0025 en geeft de fabrikanten de mogelijkheid de duurzaamheid en het prestatievermogen van het voor homologatie voorgestelde wegmarkeringsysteem aan te tonen (basisproduct in

een bepaalde dosering, meestal gecombineerd met nastrooiproduct(en). Het doel is om de systemen te klasseren zodanig dat wegmarkeerders de systemen kunnen selecteren op basis van aangetoonde prestaties, wat hen toelaat om de beschikbare middelen beter te kunnen evalueren om uiteindelijk op die manier de prestaties te bekomen die de opdrachtgever van hen verwacht.

In 2012 werden de eerste "gebruikgeschiktheidsattesten" uitgereikt voor de systemen die in 2007-2008 aangebracht werden. In 2013 zal de volgende sessie doorgaan, met de bedoeling om vanaf eind 2014, begin 2015 de volgende gebruikgeschiktheidsattesten uit te geven.

COPRO neemt actief deel aan het Uitvoerend bureau BE 6.1, dat de dossiers van technische goedkeuringen behandelt.

De effectieve leden van het Uitvoerend Bureau 6.1. zijn :

De voorzitter: Gauthier Michaux

De secretaris: Philippe du Bus de Warnaffe

De leden: Kirsten Bortels, Sophie De Vlioger, Marc Grommen, Frédéric Michel, Kris Redant, Lionel Voos.

Europese Technische goedkeuring

Zoals vermeld in vorig punt, is COPRO voortaan de goedkeurings- en certificatie-instelling voor de wegmarkeringsproducten binnen de BUtgb (Belgische Unie voor technische goedkeuring in de bouw).

De aanvragen van Europese Technische goedkeuringen voor de wegmarkeringsproducten (verticale en horizontale signalisatie) zijn eveneens administratief behandeld door COPRO. Daar de Heer Gauthier Michaux rapporteur was voor de aanvragen van ETA is hij door het Uitvoerend bureau ook aanwezig als rapporteur voor de nieuwe aanvragen in deze sector.

Natuurstenen wegenisproducten

Personeel

- Productverantwoordelijke: **Kris Vandenneucker**
- Keurder: **Dieter Seghers**

In 2012 is Dieter Seghers opgeleid voor het uitvoeren van partijkeuringen op wegenisproducten van natuursteen.

Kwaliteit natuurstenen producten

Heden wordt natuursteen ATG-BENOR gecertificeerd.

Het jaar 2012 was wat tegenstrijdig wat de certificatie-activiteiten voor natuurstenen wegenisproducten betreft binnen COPRO.

Eenzijds was het op het gebied van certificatiebezoeken bij de firma Eggermont natuursteen uit Deinze, tot op heden nog steeds de enige firma die ATG/BENOR-gecertificeerde natuurstenen wegenisproducten kan leveren, zeer kalm omwille van de economische conjunctuur. Er werd dan ook beduidend minder natuursteen ingevoerd vanuit de gecertificeerde productie-eenheid uit China.

Anderzijds werd er in 2012 druk vergaderd om nieuwe certificatiereglementen, in het kader van de ATG-BENOR certificatie, te schrijven of om de bestaande reglementen te herzien.

Zo werden volgende reglementen uitgewerkt:

- RG 290 – Algemeen reglement voor de ATG-BENOR certificatie van natuursteen en producten op basis van natuursteen;
- TRA 291 – Toepassingsreglement voor de ATG-BENOR certificatie van blokken en platen van natuursteen

Staat op het programma voor 2013: o.a. herziening van TRA 19, PTV 841, PTV 842, PTV 843, ...

Naar analogie met 2011, hebben ook in 2012 steeds meer bouwheren het belang ingezien van keuringen van natuurstenen wegenisproducten.

Deze partijkeuringen gebeuren, afhankelijk van het product, nog steeds volgens PTV 841, PTV 842 of PTV 843 en PTV 844.

Afvoer en berging van hemelwater

Waarom afvoer en berging van hemelwater?

De grote toename van verharde oppervlakken in België heeft tot gevolg dat de regen niet meer op een natuurlijke wijze in de ondergrond kan dringen. Het regenwater wordt via de oppervlakken afgevoerd naar de riolen waar het wordt opgevangen. De huidige riolen kunnen de overvloed aan water vaak niet slikken waardoor er wateroverlast ontstaat.

Het water laten infiltreren via een waterdoorlatende bestrating is hiervoor de oplossing. Een waterdoorlatende bestrating is een structuur die als geheel een hoeveelheid water kan bufferen, infiltreren en / of vertraagd afvoeren.

Een andere oplossing is het hemelwater vertraagd afvoeren via berging in zogenaamde bufferbekkens (boven- of ondergronds). In combinatie met deze bufferbekkens kan men ook het hemelwater laten infiltreren in de ondergrond.

Bouwheren die kiezen voor waterdoorlatende bestratingen of bufferbekkens willen uiteraard kwaliteitsgaranties. De specificaties in de betreffende PTV's en het daaraan verbonden COPRO keurmerk helpen hen daarbij.

Waarom moet een waterdoorlatende bestrating voldoen?

Enkele jaren geleden werd er door verschillende overheden de vraag gesteld waaraan een goede waterdoorlatende bestrating dient te voldoen. Inspelend op die vraag verzamelde COPRO een groep van experts (bouwheren, fabrikanten, aannemers enz.) die zich bezighield met het opstellen van goede specificaties en een betrouwbaar controlesysteem.

Vandaag is de technische specificatie PTV 827 beschikbaar. Bij het vastleggen van de specificaties is de groep

experten op zoek gegaan naar de eisen waaraan een goede waterdoorlatende bestrating dient te voldoen qua opbouw, materialen en plaatsing. Dit resulteert in twee verschillende systemen : waterdoorlatende bestratingen met buffering van het water in de onderfundering en waterdoorlatende bestratingen met buffering in de fundering.

Buffering in de onderfundering kan toegepast worden bij bedrijfsterreinen, kmo-zones, winkelcentra, woonstraten, pleinen, wandelstraten, fietspaden, opritten terrassen, parkings,

Buffering in de fundering daarentegen wordt best beperkt tot voetpaden, fietspaden en parkings (plaatsen waar geen zwaar verkeer kan of zal passeren).

PTV 827 is gratis te downloaden. Zie onze website www.copro.eu onder 'COPRO documenten'.

Waarom moet een buffer- / infiltratiebekken voldoen?

Momenteel wordt er door de zelfde werkgroep gewerkt aan PTV 830 : ondergrondse voorzieningen voor infiltratie en buffering.

Later zal er ook werk gemaakt worden van een gelijklopende PTV voor bovengrondse voorzieningen.

COPRO vzw

Z.1 Researchpark-Kranenberg 190

1731 Zellik (Asse)

Tel. +32(0)2 468 00 95

Fax +32(0)2 469 10 19

info@copro.eu

COPRO

www.copro.eu